

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
სამართლისა და საერთაშორისო
ურთიერთობების ფაკულტეტი

პოლიტიკისმცოდნეობის მულტი და ინტერდის-
ციპლინური სასწავლო-სამეცნიერო კვლევითი
პროექტი „პოლიტიკა სამსჯავროზე“

პოლიტიკა და ეროვნული ინტერესები

პოლიტიკის იმიტირებული სამსჯავროს მასალები:
ედუარდ შივარდნაძე

ტომი 21

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტი
პოლიტიკისმცოდნეობის მულტი და ინტერდისციპლინური
სასწავლო-სამეცნიერო პროექტი „პოლიტიკა სამსჯავროზე“

პოლიტიკა და ეროვნული ინტერესები

პოლიტიკის იმიტირებული სამსჯავროს მასალები

ტომი 21

**ედუარდ შევარდნაძის პოლიტიკა იყო თუ არა
შესაბამისობაში საქართველოს ეროვნულ ინტერესებთან
(საქმე №02ს/007)**

საგამომცემლო სახლი “ტექნიკური უნივერსიტეტი”
თბილისი 2022

მსოფლიოში პირველად იმიტირებული სასამართლო პროცესი გამოყენებულია არა სისხლის სამართლისა და სამოქალაქო საქმეების განსახილველად, არამედ **პოლიტიკისათვის** განაჩენის გამოსატანად და, ამავე დროს, ამაში სტუდენტების (უფროსკლასელების) ჩადებული შრომის ხარისხის შესაფასებლად. საქართველოში პოლიტიკის თეორიისა და პრაქტიკის მრავალი ასპექტი შესასწავლია და კვალიფიციურ პოლიტოლოგიურ განსჯას მოითხოვს. სწორედ ამ კუთხით ხდება ცნობილი პოლიტიკური ფიგურების მიერ წარმოებული პოლიტიკის შესწავლა, პოლიტოლოგიური ანალიზი და სამსჯავროზე გატანა, აქცენტით არა ისტორიის, არამედ პოლიტიკის მცოდნეობაზე. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტზე (დეკანი, პროფ. ირაკლი გაბისონია) მოიძებნა და დაინერგა სტუდენტების სასწავლო-სამეცნიერო პროცესში ინტერესითა და ხალისით ჩაბმის, მათი ცოდნისა და უნარ-ჩვევების გადმოცემისა და შეფასების საინტერესო, თვალსაჩინო და ეფექტური საშუალება. ეს გამოიხატა სასწავლო-სამეცნიერო პროექტის „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ (ავტორი პროფ. ჰენრი კუპრაშვილი) განხორციელებით სხვადასხვა, საფაკულტეტო, უნივერსიტეტში, უცხოეთში და სასკოლო ფორმატში. სტუდენტები (უფროსკლასელები) სწავლობენ და იკვლევენ ცნობილი პოლიტიკური პირების (პოლიტიკური პარტიების) მიერ გატარებული პოლიტიკის შესაბამისობას ქვეყნის ეროვნულ ინტერესებთან და შედეგები სამსჯავროზე განსასჯელად გამოაქვთ ბრალდებისა და დაცვის გუნდებს. მათ უყალიბდებათ პოლიტიკის პრობლემების მეცნიერული შესწავლის, კვლევისა და ანალიზის, წყაროების მოძიების, კრიტიკული აზროვნების, ქცევისა და ურთიერთობის ეთიკის, გუნდური მუშაობის, საჯარო გამოსვლისა და დებატებში მონაწილეობის უნარ-ჩვევები. ამასთან, სხვადასხვა სპეციალობების ჰარმონიული ურთიერთკვეთის, თეორიულ-პრაქტიკული სინთეზისა და უნივერსალიზაციის შედეგები ხელს უწყობს მრავალმხრივად განვითარებული, მაღალი დონის სპეციალისტის მომზადებას. პროექტი, მისი მიზნები და ამოცანები სრულიად აპოლიტიკური და გამორიცხავს მიმდინარე პოლიტიკურ-პარტიულ პროცესებთან პირფენული თუ ორგანიზაციული სახით რაიმე შეხებას. სტუდენტებმა (უფროსკლასელებმა) მოიძიეს მრავალი საინტერესო მასალა, რის საფუძველზეც, ხშირ შემთხვევაში, მოხდა საქართველოს პოლიტიკის ისტორიიდან მნიშვნელოვანი პერიოდების ახლებური პოლიტოლოგიური გააზრება და დამკვიდრებული ძველი სტერეოტიპების მსხვრევა, ეროვნული ინტერესების, სტრატეგიის, სისტემური მართვის, პოლიტიკის სტრუქტურულ-ფუნქციური კანონზომიერებების ურთიერთკავშირის სიღრმისეული გაცნობიერება. ამ ეტაპზე, უკვე დაგროვდა განვლილი 2 სემინარის 21 ტომის მასალა და იწყება მათი გამოცემა, რომელთაც ეტაპობრივად დაემატება შემდგომ სემინარებში ჩატარებული სამსჯავროების მასალები.

პროექტის

ავტორი

პროფ. **ჰენრი კუპრაშვილი**, პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი

რედაქტორი

პროფ. **ირაკლი გაბისონია**, სამართლის დოქტორი

შემდგენლები:

პროფ. **ჰენრი კუპრაშვილი**, პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი
ნინო ოდიშელიძე, საერთაშორისო ურთიერთობების დოქტორი

© ჰენრი კუპრაშვილი, ირაკლი გაბისონია, ნინო ოდიშელიძე

© პოლიტიკისმცოდნეობის მულტი და ინტერდისციპლინური სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი პროექტი „პოლიტიკა სამსჯავროზე“

ISBN 978-9941-28-889-0

POLICY AND NATIONAL INTERESTS

Materials of politics mock trial

Volume 21

The world's first mock trial is used not to deal with criminal and civil cases, but to make judgments about politics and, at the same time, to assess the quality of the work done by students (seniors). Many aspects of policy theory and practice in Georgia are to be studied and require qualified political judgment. In this context the policy produced by prominent political figures is studied, politically analyzed, and brought to justice, with an emphasis not on history but on political science. At the Faculty of Law and International Relations of the Georgian Technical University (Dean, Prof. Irakli Gabisonia), an interesting, visible and effective means of engaging students with interest and joy in the educational-scientific process, transferring their knowledge and skills and evaluations has been introduced. This was manifested in the implementation of the educational-scientific project "Politics on trial" (author Dr. H.Kuprashvili) in various faculty, inter-university, foreign language and school formats. Students (seniors) study and research the relevance of policies pursued by prominent political figures (political parties) to the national interests of the country, and the results are brought before the prosecution and defense teams for trial. They develop skills in the scientific study, research and analysis of policy issues, source finding, critical thinking, behavior and relationship ethics, teamwork, public speaking and debate. At the same time, the results of harmonious interconnection, theoreticalpractical synthesis of different specialties contribute to the training of a well-developed, high-level specialist. The project, its goals and objectives are completely apolitical and exclude any personal or organizational contact with the current political-party processes. Students (seniors) found a lot of interesting material, on the basis of which, in many cases, new political understandings of important periods in the history of Georgian politics were broken and old stereotypes were broken. At this stage, the material of 21 volumes of the past 2 seasons has already been accumulated and their publication begins, to which the materials of the trials held in the following seasons will be gradually added.

Project author	Prof. Henri Kuprashvili , Doctor of Political Science
Editors:	Prof. Irakli Gabisonia , Doctor of Law.
Compilers	Prof. Henri Kuprashvili , Doctor of Political Science Nino Odishelidze , Doctor of International Relations

© Henri Kuprashvili, Irakli Gabisonia, Nino Odishelidze

© Project of Multi and Interdisciplinary educational-scientific of Political knowledge - "Politics on trial"

ISBN 978-9941-28-889-0

შინაარსი

შესავალი	5
1. პროცესის თანმიმდევრობა	9
2. იმიტირებული სამსჯავროს თავმჯდომარის სიტყვა და ნაფიც მსაჯულთა (საგამოცდო კოლეგიის) შემადგენლობა	10
3. მომხსენებლის სიტყვა	11
4. სხდომის მდივნის მიერ მხარეთა წარდგინება	13
5. ბრალდების მხარის შესავალი სიტყვა	15
6. დაცვის მხარის შესავალი სიტყვა	25
7. ბრალდების მხარის დასმულ კითხვებზე დაცვის მხარის პასუხები (პაექრობა)	32
8. დაცვის მხარის დასმულ კითხვებზე ბრალდების მხარის პასუხები (პაექრობა)	34
9. ბრალდების მხარის დასკვნით სიტყვა	37
10. დაცვის მხარის დასკვნითი სიტყვა	42
11. ბრალდების მხარის რეპლიკა	47
12. დაცვის მხარის რეპლიკა	47
13. ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებები, შეკერილი საქმეები (ფოტოასლები)	48
14. დაცვის მხარის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებები, შეკერილი საქმეები (ფოტოასლები)	51
15. მენტორების სიტყვა გუნდების დასახასიათებლად	70
16. ნაფიც მსაჯულთა (საგამოცდო კოლეგიის) ვერდიქტი	72
17. დანართი:	72
1) პროექტის „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ დებულება	72
2) იმიტირებული სამსჯავროს სხდომის ოქმი	88
3) შეფასების კრიტერიუმები	91
4) პროექტის შესახებ საუბრობენ მეცნიერები, პოლიტიკოსები, სტუდენტები, მოსწავლეები... (ამონარიდები)	93
5) მესამე სამსჯავრო მასმედიაში	126
6) მესამე სამსჯავროს ვიდეოკოლაჟის ფოტოები	131
18. საკუთარ სახელთა საძიებელი	161

შესავალი

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტი (დეკანი, პროექტის თანახელმძღვანელი, პროფ. ირაკლი გაბისონია) ორიენტირებულია მაღალკვალიფიციური, მრავალმხრივად განვითარებული სპეციალისტების მომზადებაზე, რომლებიც არა პარტიულ ან პირად, არამედ ქვეყნის ეროვნულ ინტერესებზე იქნებიან ორიენტირებულნი და საკუთარ წვლილს შეიტანენ ქვეყნის წინსვლა-განვითარებაში, ჩადგებიან ქვეყნის სამსახურში და მაღალ პროფესიულ დონეზე დაიცავენ ეროვნულ ინტერესებს, როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე საერთაშორისო არენაზე. ამისათვის ფაკულტეტზე ბევრი ახალი პროექტი დაინერგა, მათ შორის, უნდა აღინიშნოს, რომ პროექტ „პოლიტიკა სამსჯავროს“ (ავტორი და ხელმძღვანელი პროფ. ჰენრი კუპრაშვილი) სახით მოიძებნა და დაინერგა სტუდენტების სასწავლო-სამეცნიერო პროცესში ინტერესითა და ხალისით ჩაბმის, ასევე, მათ მიერ პროექტში შეძენილი ცოდნისა და უნარ-ჩვევების გადმოცემისა (გამოცდის ჩაბარების) და საგამოცდო კოლეგიის მიერ მათი შეფასების საინტერესო, თვალსაჩინო და ეფექტური საშუალება. ეს არის პოლიტიკისმოდნეობის ერთგვარი სკოლა. უნდა აღინიშნოს, რომ მსოფლიოში პირველად იმიტირებული სასამართლო პროცესი გამოყენებულია არა სისხლის სამართლისა და სამოქალაქო საქმეების განსახილველად, არამედ პოლიტიკისათვის განაჩენის გამოსატანად და, ამავე დროს, ამაში სტუდენტების (უფროსკლასელების) ჩადებული შრომის ხარისხის შესაფასებლად. პროექტში ჩართულნი არიან ის სტუდენტები და უფროსკლასელები, რომელთაც აწუხებთ საკუთარი სახელმწიფოს ბედი, ეძებენ სახელმწიფოებრივ აღმშენებლობაში მიმდინარე პოლიტიკური პროცესებისა და პოლიტიკურ მმართველობაში არსებული წარმატებებისა თუ წარუმატებლობების მიზეზებს. შესაბამისად აინტერესებთ არა

მხოლოდ თანამედროვე, არამედ განვითარების ყველა მნიშვნელოვან ისტორიულ მონაკვეთში საქართველოს ხელისუფლების მიერ წარმოებული პოლიტიკა, რამდენად შეესაბამებოდა სახელმწიფო და ეროვნულ ინტერესებს. სურთ გაანალიზონ დადებითი და უარყოფითი პოლიტიკური სვლები, გაარკვიონ, რომელი სჭარბობდა მათ საქმიანობაში, სახელმწიფო ინტერესები თუ პირადი, სურთ გააცნობიერონ და შეეჩვიონ სახელმწიფოებრივ აზროვნებას, ისწავლონ სხვების შეცდომებზე, რათა ისინი თვითონ აღარ გაიმეორონ.

ამ პროექტში სწავლების სხვადასხვა საფეხურისა და სხვადასხვა სპეციალობის სტუდენტები (ასევე უფროსკლასელები) სწავლობენ და იკვლევენ თუ რამდენად შეესაბამებოდა ცნობილი პოლიტიკური პირების (პოლიტიკური პარტიების) მიერ გატარებული პოლიტიკა ქვეყნის ეროვნულ ინტერესებს, შედეგების განსჯა კი ხდება იმიტირებულ სამსჯავროზე.

იმიტირებული სასამართლო პროცესი გამოყენებულია, მხოლოდ და მხოლოდ როგორც სტუდენტების მიერ შეძენილი მრავალმხრივი ცოდნისა და უნარების საინტერესოდ და სრულყოფილად გადმოცემის თვალსაჩინო და ეფექტური საშუალება, ასევე, საგამოცდო კოლეგიისათვის ამ გამოვლენილი ცოდნის უკეთ აღქმის და შეფასების საშუალება.

ხდება პოლიტიკის მეცნიერებების, სამართლის, საერთაშორისო ურთიერთობების, ისტორიისა და სხვ. სპეციალობების ჰარმონიული ურთიერთკვეთა და ერთგვარი შერწყმა. ამ სამეცნიერო კვლევის სპეციალობების თეორიულ-პრაქტიკული სინთეზისა და უნივერსალიზაციის შედეგებმა ხელი უნდა შეუწყოს მრავალმხრივად განვითარებული, კონკურენტუნარიანი, მაღალი დონის სპეციალისტის მომზადებას.

პროექტი გულისხმობს აგრეთვე, პერსპექტივაში მენტორებთან და სტუდენტებთან ერთად პოლიტიკური მყარი რაოდენობრივი მახასიათებელის, თვისობრივ ცვლილებებზე რაოდენობრივ მახასიათებელთა კავშირის დადგენის, პოლიტიკური

მოვლენის პარამეტრიზაციის, პარამეტრის მნიშვნელობის, პოლიტიკის ხარისხის, საქართველოს ეროვნული ინტერესების განსაზღვრის არგუმენტირებული კრიტერიუმების და პარამეტრების, მათი მნიშვნელობის, ზღვრულობის პროცენტული გამოსახულების, წონადობის დადგენის კვლევით პროცესებს.

ჩვენი უნივერსიტეტის გარდა პროექტში ერთ გუნდად შეკრულნი სწავლობენ პოლიტიკის გაკვეთილებს სხვადასხვა უმაღლესი სასწავლებლების (თსუ-ს, სეუ-ს, გაუს-ს, საბაუნის, შავი ზღვის უნივერსიტეტის და სხვ.) სწავლების სხვადასხვა საფეხურზე მყოფი სტუდენტები. პროექტს წაგებულები არ ჰყავს. რომელიმე გუნდი, თუ ვერ გავიდა შემდგომ ეტაპზე, ეს არ ნიშნავს წაგებას, რადგან ამ პროექტის არსი არ იძლევა ამის საშუალებას. პროექტში მონაწილეობით სტუდენტები ხომ სასწავლო და სამეცნიერო თეორიულ-პრაქტიკული სინთეზისა და უნივერსალიზაციის შედეგად ერთობლივად იღრმავებენ პროფესიული ცოდნას და იძენენ საჭირო უნარ-ჩვევებს.

პროექტი ხორციელდება სხვადასხვა ფორმატში: სტუდენტებისათვის (საფაკულტეტო, უნივერსიტეტმორისი, ინგლისურენოვანი, რუსულენოვანი) და უფროსი კლასელებისათვის (სასკოლო). ეს უკანასკნელი ხელს უწყობს სკოლის მოსწავლეებს ჩამოუყალიბდეთ კრიტიკული აზროვნების უნარი, საჯარო გამოსვლისა და დებატებში მონაწილეობის უნარი, ასევე დააგროვონ ისტორიულ წყაროებთან და არქივში მუშაობის გამოცდილება.

სამსჯავროს ნაფიც მსაჯულთა (საგამოცდო კოლეგიის) მიერ არ ფასდება პოლიტიკოსი (პოლიტიკური პარტია) და მისი პოლიტიკა. სამსჯავროს ნაფიც მსაჯულთა მიერ ფასდება მხოლოდ ბრალდების და დაცვის მხარეთა გუნდების (სტუდენტების, უფროსკლასელების) ცოდნა და უნარ-ჩვევები: 1. გავლილი მასტერკლასების (ტრენინგების) ათვისების, კვლევითი მუშაობის, არქივებში, ბიბლიოთეკებსა და

სამეცნიერო კატალოგებში მოძიებული წყაროების (წერილობითი, ფოტო და ფონო დოკუმენტური...), სხვა მასალების, მტკიცებულებებისა და სანდო ინფორმაციის ანალიზისა და გამოყენების უნარი; 2. სახელმწიფო (ეროვნული) ინტერესების კრიტერიუმებისა და პარამეტრების, ასევე საკუთარი პოზიციის მყარად არგუმენტირების უნარი; 3. მხარეთა პაექრობის, სასამართლო პროცესზე მონაწილეობის უნარ-ჩვევა, ასევე, საჯარო გამოსვლისა და დებატების ხელოვნება, ქცევისა და ურთიერთობის ეთიკა, გუნდურობა და სხვ.

საზგასმით უნდა აღინიშნოს, რომ პროექტი, მისი მიზნები და ამოცანები სრულიად აპოლიტიკურია და გამორიცხავს მიმდინარე პოლიტიკურ-პარტიულ პროცესებთან პიროვნული თუ ორგანიზაციული სახით რაიმე შეხებას. იგი მოიცავს მხოლოდ და მხოლოდ სასწავლო-სამეცნიერო ღონისძიებათა პროცესს.

პროექტი 2018 წლის ოქტომბრიდან ხორციელდება დიდი წარმატებით (იხილეთ, მასალები იუთუბზე: პოლიტიკა სამსჯავროზე და ფეისბუკზე: პოლიტიკა სამსჯავროზე). სტუდენტებმა (უფროსკლასელებმა) მოიძიეს მრავალი საინტერესო მასალა, რის საფუძველზეც, ხშირ შემთხვევაში, მოხდა საქართველოს პოლიტიკის ისტორიიდან მნიშვნელოვანი პერიოდების ახლებური პოლიტიკური გააზრება და დამკვიდრებული ძველი სტერეოტიპების მსხვრევა, ეროვნული ინტერესების, პოლიტიკის სტრატეგიის, სტრუქტურულ-ფუნქციური კანონზომიერებების სიღრმისეული გაცნობიერება. ამ ეტაპზე, უკვე დაგროვდა 2 სეზონის 21 ტომის მასალა და იწყება მათი გამოცემა, რომელთაც ეტაპობრივად დაემატება შემდგომ სეზონებში ჩატარებული სამსჯავროების მასალები.

1. პროცესის თანმიმდევრობა

1. თავმჯდომარე ხსნის სხდომას.
2. სიტყვას აძლევს რექტორს.
3. სიტყვას აძლევს პროექტის ავტორს.
4. თავმჯდომარე მიმართავს მხარეებს ხომ არ აქვთ აცილება ნაფიცი მსაჯულებისადმი.
5. სხდომის მდივანი წარადგენს მხარეებს.
6. თავმჯდომარე მხარეებს განუმარტავს პროცესის წესებს.
7. თავმჯდომარე სიტყვას აძლევს მხარეებს.
8. ბრალდების შესავალი სიტყვა (10-15 წუთი).
9. დაცვის შესავალი სიტყვა (10-15 წუთი).
10. ექსპერტის გამოსვლა (2 წუთი).
11. მონმეთა (არსებობის შემთხვევაში) ჩვენება (2 წუთი).
12. მხარეთა პაექრობა.
13. ბრალდების დასკვნითი სიტყვა (5-10 წუთი).
14. დაცვის დასკვნითი სიტყვა (5-10 წუთი).
15. ნაფიცი მსაჯულების შეკითხვები მხარეებს.
16. მხარეთა რეპლიკა (1 წუთი).
17. მენტორების სიტყვა მხოლოდ გუნდების დასახასიათებლად (2 წუთი).
18. ნაფიცი მსაჯულები (საგამოცდო კოლეგია) გადიან ვერდიქტის გამოსატანად.
19. თითოეული ნაფიცი მსაჯული ვერდიქტის გამოცხადებამდე მხარეებს განუმარტავს და ასაბუთებს საკუთარ გადაწყვეტილებას.
20. თავმჯდომარე აცხადებს გამოტანილ ვერდიქტს და სხდომას აცხადებს დახურულად.

2. იმიტირებული სამსჯავროს თავმჯდომარის სიტყვა და ნაფიც მსაჯულთა (საგამოცდო კოლეგიის) შემაჯანებლობა

თავმჯდომარე: ირაკლი გაბისონია:

მოგესალმებით, 2020 წლის 10 ოქტომბერს, 13:00 საათზე სხდომას გახსნილად ვაცხადებ. მოგახსენებთ, რომ იხილება ბრალდების მხარის, 51-ე საჯარო სკოლის უფროსკლასელთა გუნდ „რონდო“-ს სარჩელი დაცვის მხარის, დამოუკიდებელი საერო გიმნაზია „შავნაბადას“ უფროსკლასელთა გუნდ „თოტი“-ს მიმართ. იმიტირებულ სამსჯავროზეა **ედუარდ შევარდნაძის** მიერ საქართველოში გატარებული პოლიტიკა, რამდენად შეესაბამებოდა ქართველთა სახელმწიფო და ეროვნულ ინტერესებს.

საქმეს განიხილავს იმიტირებული სამსჯავროს ნაფიცი მსაჯულები (საგამოცდო კოლეგია):

ირაკლი გაბისონია - სტუ-ს სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის დეკანი, სამართლის დოქტორი, პროფესორი, პროექტის თანახელმძღვანელი;

ზურაბ გასიტაშვილი - სტუ-ს რექტორის მოადგილე მეცნიერების დარგში, ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი;

ლევან კლიმიაშვილი - სტუ-ს ვიცე-რექტორი;

თამარ ლომინაძე - სტუ-ს ინფორმატიკისა და მართვის სისტემების ფაკულტეტის დეკანი. პროფესორი;

ივანე ჯაგოდნიშვილი — სტუ-ს საინჟინრო ეკონომიკის, მედიატექნოლოგიებისა და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი, პროფესორი.

სხდომის მდივანი: ანა ნაკაშია - სასკოლო ფორმატის კურატორი.

3. მომხსენებლის სიტყვა

მომხსენებელი, პროექტის ავტორი და ხელმძღვანელი, პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ჰენრი კუპრაშვილი:

დამოუკიდებლობის გამოცხადების შემდეგ, თითქმის სამი ათეული წელია ჩვენი სახელმწიფო წელში სათანადოდ ვერ გაიმართა, ხშირად პოლიტიკოსები სახელმწიფო ინტერესებზე მაღლა პირად და პარტიულ ინტერესებს აყენებენ, რჩება შთაბეჭდილება, რომ ქვეყანა პარტიული ინტრიგების ტალახსა და ლაფშია ჩავარდნილი და ერთგვარად „ბუქსაობს“. ახალგაზრდები მიზეზების ძიებაში არიან. შესაბამისად მათ აინტერესებთ არა მხოლოდ თანამედროვე, არამედ განვითარების ყველა მნიშვნელოვან ისტორიულ მონაკვეთში საქართველოს ხელისუფალთა მიერ წარმოებული პოლიტიკა. სურთ გაანალიზონ მისი დადებითი და უარყოფითი მხარეები, გაარკვიონ, რომელი სჭარბობდა სახელმწიფო ინტერესები თუ პირადი. ისინი უნდა შეეჩვიონ სახელმწიფოებრივ აზროვნებას, ისწავლონ შეცდომებზე, რათა თვითონ აღარ გაიმეორონ.

საქართველოში პოლიტიკის თეორიისა და პრაქტიკის მრავალი ასპექტი შესასწავლია და კვალიფიციურ პოლიტოლოგიურ განსჯას მოითხოვს. ამ კუთხით, ვაგრძელებთ ცნობილი პოლიტიკური ფიგურების მიერ წარმოებული პოლიტიკის შესწავლას, პოლიტოლოგიურ ანალიზს და იმიტირებულ სასამართლო პროცესებზე გატანას. ხაზს ვუსვამ, აქ პოლიტიკა გადის სამსჯავროზე და არა პიროვნების ისტორია. აქცენტი პოლიტიკის მცოდნეობაზეა და არა ისტორიის მცოდნეობაზე. ამჯერად, საგამოცდო კოლეგიის შესაფასებლად გამოტანილი იქნება სტუდენტების მიერ სასწავლო-სამეცნიერო კვლევის პროცესში შეძენილი ცოდნა თემაზე: საქართველოს პრეზიდენტის **ედუარდ შევარდნაძის** მიერ გატარებული პოლიტიკა, რამდენად შეესაბამებოდა ქართველთა ეროვნულ ინტერესებს.

ბრალდების მხარე, თბილისის 51-ე საჯარო სკოლის უფროსკლასელთა გუნდი, „რონდო“, მოპოვებული არგუმენტებით, შეეცდება დაარწმუნოს საგამოცდო კოლეგია (ნაფიცი მსაჯულები) ედუარდ შევარდნაძის მიერ გატარებული პოლიტიკის სიმცდარეში. თავის მხრივ, დამოუკიდებელი საერო გიმნაზია „შავნაბადას“ უფროსკლასელთა გუნდი, „თოტი“ დარწმუნებულია, რომ შეძლებს გააბათილოს „რონდოს“ ბრალდება. თქვენს წინაშეა კენჭისყრის შედეგად გამოვლენილი ბრალდებისა და დაცვის გუნდები, რომელთაც ასევე კენჭიყრამ არგუნა **ედუარდ შევარდნაძის მიერ საქართველოში წარმოებული პოლიტიკის შესწავლა და ანალიზი**. თითოეულ გუნდს აქვს საკუთარი სახელი, დევიზი და ლოგო. ისინი პოლიტიკური მეცნიერებების, საერთაშორისო ურთიერთობების და სამართლის დარგში მენტორების ხელმძღვანელობით აქტიურ სასწავლო-სამეცნიერო კვლევით პროცესში იყვნენ ჩართულნი და მათი შრომის შედეგი დღეს უნდა შეჯამდეს.

საზგასმით უნდა აღინიშნოს, რომ წაგებული არ იქნება რომელიმე გუნდი, რადგან ამ პროექტის არსი არ იძლევა ამის საშუალებას. რადგანაც: პროექტში მონაწილეობით სტუდენტებმა ხომ სასწავლო და სამეცნიერო თეორიულ-პრაქტიკული სინთეზისა და უნივერსალიზაციის შედეგად ერთობლივად გაიღრმავეს პროფესიული ცოდნა და ამასთან ერთად, განივითარეს კრეატიული და ანალიტიკური აზროვნება, ჩამოიყალიბეს თანამშრომლობის და გუნდური მუშაობის, საჯარო გამოსვლების, დებატების, სასამართლო პროცესებზე მონაწილეობის უნარ-ჩვევები, დაეუფლნენ მოლაპარაკებების ხელოვნებას და სხვ.

პერსპექტივაში პროექტი გულისხმობს აგრეთვე, მენტორებთან და სტუდენტებთან ერთად პოლიტიკური მოვლენის მყარი რაოდენობრივი მახასიათებელის, თვისობრივ ცვლილებებზე რაოდენობრივ მახასიათებელთა კავშირის დადგენის,

პოლიტიკური მოვლენის პარამეტრიზაციის, პარამეტრის მნიშვნელობის, პოლიტიკის ხარისხის, საქართველოს ეროვნული ინტერესების განსაზღვრის არგუმენტირებული კრიტერიუმების და პარამეტრების, მათი მნიშვნელობის, ზღვრულობის პროცენტული გამოსახულების, წონადობის დადგენის კვლევით პროცესებს.

დარწმუნებული ვარ, რომ აქ წარმოდგენილი საგამოცდო კოლეგია, მაღალკვალიფიციური, პოლიტიკაში თეორიულ-პრაქტიკული დიდი გამოცდილების მქონე ნაფიცი მსაჯულნი, რომელნიც დღეს ჩვენი მომავალი თაობის პროფესიულ სრულყოფაში იღებენ აქტიურ მონაწილეობას, გადაწყვეტილებას მიიღებენ ობიექტურად, მხოლოდ პროცესის მსვლელობის შედეგად მიღებული ინფორმაციისა და გუნდების მომზადების შესაბამისად. საგამოცდო კოლეგიის თითოეული წევრის გადაწყვეტილებაზე გავლენას ვერ მოახდენს კონკრეტული პოლიტიკური პირის მიმართ მათი წინასწარი დამოკიდებულება.

გისურვებთ წარმატებას!

4. სხდომის მდივნის მიერ მხარეთა წარდგინება

სხდომის მდივანი ანა ნაკაშია: მოგესალმებით პატივცემულო საგამოცდო კოლეგიის წევრებო, მხარეებო, დამსწრე საზოგადოებავ!

წარმოგიდგენთ ბრალდების მხარეს, 51-ე საჯარო სკოლის უფროსკლასელთა გუნდს, „რონდო“:

1. მარიამ ალავიძე - კაპიტანი;
2. კესარია ბერძენიშვილი;
3. აკაკი ბულია;
4. სალომე გუნია;
5. ნიკოლოზ მაძლარაშვილი;
6. ლუკა ჩხაპელია;
7. ნიკოლოზ ძაგნიძე.

მენტორები:

პოლიტიკისა და საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულებით, პროფესორი გიორგი ჩხიკვიშვილი;
სამართლის მიმართულებით, პროფესორი ხატია ვასაძე;
პედაგოგი თამარ ჯავახიშვილი.

წარმოგიდგენთ დაცვის მხარეს, დამოუკიდებელი საერო გიმნაზია „შავნაბადას“ უფროსკლასელთა გუნდს, „თოტი“:

1. მარიამ ბოკუჩავა, კაპიტანი;
2. დეა ანთიძე;
3. თეკლა ბენაშვილი;
4. ნინი გოგლიძე;
5. თამარ იმერლიშვილი;
6. ნიკა ოტიაშვილი;
7. ლიზი შამათავა.

მენტორები:

პოლიტიკისა და საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულებით, პროფესორი ნუგზარ დურმიშიძე;
სამართლის მიმართულებით, ასისტენტი პროფესორი სოფო დემეტრაშვილი;
პედაგოგი: მაკო (ციალა) ჩიტაია.

სასამართლო სხდომაზე წესრიგს უზრუნველყოფენ მანდატურები: ლევან აბესაძე, ვაკო ხატიაშვილი.

5. ბრალდების მხარის შესავალი სიტყვა

სალომე გუნია, ნიკოლოზ მაძლარაშვილი - მოგესალმებით ქალბატონებო და ბატონებო, ჩვენთვის დიდი პატივია კვლავ წარვსდგეთ თქვენ წინაშე.

დასაწყისშივე გვინდა ხაზი გავუსვათ ჩვენს წინაშე მდგარ ამოცანას. ჩვენ დღეს არ შევკრებილვართ იმისთვის, რომ პერსონებზე ვისაუბროთ, ბრალი წაუყენოთ თუ დავიცვათ იგი. ჩვენი ამოცანა სხვა არის, შევაფასოთ საქართველოს მეორე პრეზიდენტის განხორციელებული პოლიტიკა საქართველოს მუდმივ და ცვლად ეროვნულ ინტერესებთან მიმართებაში. ჩვენ მიზნად არ ვისახავთ მისი პიროვნების დაკნინებას და ნურც დარდუბალას მსგავს პოლიტიკურ სატირას ელით ჩვენგან. ეს არ არის პროექტის მიზანი და ამასთან ერთად ჩვენც სხვა თაობა ვართ.

ბევრ დამკვირვებელს, რომელიც ყურადღებით ადევნებს თვალს ედუარდ შევარდნაძის მოღვაწეობას, არაერთგზის აღუნიშნავს, რომ ამ ფიგურაში თითქოს ერთდროულად, პარადოქსულად არის გაერთიანებული ორი პოლიტიკური სანწყისი: ერთის მხრივ, უხეში, გამოუსწორებელი შეცდომები საშინაო პოლიტიკაში, ხოლო მეორეს მხრივ - ძალაუფლებისკენ მიდრეკილი ცბიერი მელა.

ეს იყო ეპოქა, სადაც რომ გეცხოვრა, ორი გამოსავალი იყო: ან კორუფციაში უნდა ყოფილიყავი ჩაფლული ყელამდე და მის იქით, ან ყოფილიყავი მაღალი თანამდებობის პირის ძმიშვილი, სიძე ან მეგობარი. ეს უბრალოდ ახლო გარემოცვის ჩამონათვალი არ გეგონოთ, ისინი რეალური პირები იყვნენ თუმცა მოდით გეგმაზომიერად მივყვეთ... როგორ ცხოვრობდა შევარდნაძის რეჟიმის ქვეშ მყოფი საქართველოს მოსახლეობა?! ამის მოწმე უშუქობას, გაჭირვებას, სიცხეს, შიმშილს გამოვლილი თითოეული ბავშვი და ზრდასრულია!

ბევრი მოსაზრება არსებობს საბჭოთა ფუნქციონერი ედუარდ შევარდნაძის საქმიანობის შესახებ და აზრი ყოველთვის ორად იყოფა, ისევე როგორც დღეს, ჩვენს შემთხვევაში. განა იყო შევარდნაძის გადადგმული პოლიტიკური ნაბიჯები დამოუკიდებელი საქართველოსთვის ამავალი საფეხურები? ან იყო ის პოლიტიკოსი შევარდნაძე რომლის ქმედებებიც გამიზნული იყო საქართველოს ეროვნული ინტერესებისთვის? და დღეს სწორედაც რომ მისი ქმედებები, მისი პოლიტიკა სამსჯავროზე, თუმცა შევარდნაძის პოლიტიკა ხალხმა სამსჯავროზე ჯერ კიდევ მისსავე ეპოქაში გამოიტანა.

ვერანაირი პროფესიონალი ადვოკატი ბატონ ედუარდ შევარდნაძეს მიმართ წაყენებულ ბრალდებათა ნუსხას ისე "ვერ ასწევს" კვალი რომ არ დარჩეს, ვერც ერთი ქართველი ადამიანი მის ყველა ქმედებას ბოლომდე ვერ გაამართლებს და ვერ დახუჭავს თვალს იმაზე, რაც ფაქტია. ფაქტი კი ისტორიულ სინამდვილეს ცხადია, არ უარყოფს.

ედუარდ ამბროსის ძის ეპოქა, რომლის დროსაც დამძიმდა ქვეყნის საერთო სურათი ერთი მუჭა ხალხის ხელში გადავიდა საქართველოს ქონება, უმძიმეს მდგომარეობაში ჩავარდა ინტელიგენციის უდიდესი ნაწილი, ქვეყანაში გამეფებულია ქრთამი, ქურდობა, უწესრიგობა, კორუფცია... პატიოსანი საქმიანობა სირცხვილად ითვლება, საქართველო იმ დროს წითელ

ნიგნში შესატანი ქვეყანა იყო, მოსახლეობის უმრავლესობა თითქმის უხელფასოდ და უბიუჯეტოდ ცხოვრობდა.

იცოდა თუ არა ყოველივე ამის შესახებ ბატონმა შევარდნაძემ? იცოდა თუ არა ამის ხელალებით მტკიცებას არ დავიწყებთ, თუმცა ცხადია, რომ ეს მისი პოლიტიკის ნაწილია: ერთ მილიონ ნახევარზე მეტი გასულია რესპუბლიკის გარეთ, რომ რუსეთში 150 ათასიდან 400 ათასამდე გაიზარდა ქართველთა რაოდენობა, რომ ერთ მილიონ ნახევარამდე პენსიონერია, რომ ყველა ფერი რუხია და ქვეყანაში სიბნელე ანათებს... რა უშლიდა ხელს ბოლო მოეღო ამ ჭუჭყისა და სიბინძურისთვის ქვეყანაში, რა უშლიდა ხელს, რომ სინათლის დეფიციტის პირობებში მკაცრი გრაფიკი დაწესებულიყო, ყველა ერთნაირ პირობებში ჩამდგარიყო და არა პრივილეგირებული ადამიანების ნათელი სახლები და ხალხისთვის მუდმივად აფეთქებული მეცხრე ბლოკი.

სამწუხაროდ, ბრალდებებში არ მიგვაჩნია ერთი-მეორეზე ნაკლებად მძიმე დანაშაული, ამიტომ ბრალდება პირობითი ნომრით, პირველი:

შევარდნაძემ კორუფციის დამარცხება ვერ მოახერხა, მაგრამ მან ერთი ტიპის ნეგატიური მოვლენები მეორე ტიპის ნეგატიური მოვლენებით ჩაანაცვლა. ბუნებრივია, გრადაცია შეიცვალა, უფრო თანამედროვე მართვის ტექნოლოგიების მცოდნე ადამიანები მოვიდნენ. თუ მისთვის მიუღებელი იყო ისეთი პოლიტიკური ლიდერი, როგორც ცეკას მდივანი გეგეშიძე იყო, აბსოლუტურად მისაღები იყო ცეკას მდივანი სულიკო ხაბეიშვილი, რომელიც არაფერს აკეთებდა. ის, ერთი მხრივ, იყო არალეგალური ფინანსური ნაკადების დამრეგულირებელი და მეორე მხრივ, აღმშენებელი, რომელიც ხელს უწყობდა ბევრ ინფრასტრუქტურულ პროექტს. ეს ხომ ჩვენთვის ნაცნობია? 2000-იან წლებს რომ გადავხედოთ, იმავე პოლიტიკას დავინახავთ. ცხოვრება წინ მიდის, მაგრამ რჩება კლიშე; გვაქვს საბიუჯეტო სახსრები, რომელიც სწორად უნდა

გამოვიყენოთ, მაგრამ გარდა ამისა, არსებობს საბიუჯეტო სახსრების მობილიზების შანსი, ის ბოლო წვეთამდე უნდა ამოვიღოთ, რალაც ჯიბეში ჩავიდოთ, ხოლო ნაწილი მეურნეობაში გავუშვათ. ამის ტიპური ნიმუშია, თუ როგორ აშენდა სპორტის სასახლე ისე, რომ ეს საკავშირო ბიუჯეტში ასახული არ ყოფილა, პრაქტიკულად მოპარული ფულით აშენდა სასახლე. თუ სპორტის სასახლე ვასილ მჭავანაძის მმართველობის პერიოდის აღმშენებლობითი საქმიანობის სიმბოლო იყო, შევარდნაძისთვის სასტარტო წერტილი დინამოს სტადიონი გახდა. ძალიან უცნაური იყო ის, რომ დინამოს სტადიონისთვის განკუთვნილი ასიგნებები საკავშირო ბიუჯეტში არ ჩანდა. ეს არის ის ნაგებობა, რომელიც პრაქტიკულად კორუფციის პირმშო იყო, ამიტომ იმის თქმა, რომ შევარდნაძე კორუფციას ებრძოდა ნეგატიურ მოვლენებთან ბრძოლის კონტექსტში, არის სწორედ ის მითი, რომლის დაჯერებაც უნდათ იმ მოქალაქეებს, ვისთვისაც კორუფცია ცხოვრების წესი იყო. შევარდნაძემ საზოგადოებას დააჯერა, რომ ის ებრძვის ნეგატიურ მოვლენებს, მაგრამ მაშინ კორუფცია ყვაოდა. პროცესს უკვე არა შევარდნაძე, არამედ კორუფცია მართავდა. ეს აღარ იყო ის რეფორმატორი, რომელიც რეფორმების აუცილებლობაზე საბჭოთა ტრიბუნიდან ქადაგებდა, რომელმაც 1970-იან წლებში ნეგატიურ მოვლენებთან ბრძოლის ლოზუნგით კორუფციული სქემის მართვის სადავე აიღო ხელში. 1990-იანი წლების ბოლოს გვყავდა შევარდნაძე, რომელიც თვითონ აღმოჩნდა მძევალი საყოველთაო კორუფციული სქემებისა და უკვე ვეღარ უწევდა წინააღმდეგობას.

პატცვემულო ნაფიცო მსაჯულეხო, მსოფლიო ბანკის საექსპერტო ჯგუფმა საქართველოს უმაღლესი განათლების სისტემა შეისწავლა და იცით იმ დროის უმთავრეს პრობლემად რა დასახელდა? ცხადია, მასობრივი კორუფცია, ამ ჯგუფს დანიელი მეცნიერი - იოჰან ლორენცენი ხელმძღვანელობდა.

ედუარდ შევარდნაძის მიერ ვითომდა „ქართული ეკონომიკის ასაღორძინებლად“ „მსოფლიო ბანკიდან“ და სხვა ორგანიზაციებიდან ხდებოდა უზარმაზარი სახელმწიფო სესხების აღება, რომელიც თითქმის მთლიანად მიდიოდა კრიმინალური კლანების ჯიბეში (ეს საძრახისი ტენდენცია შეიქმნა და განსაკუთრებულ სიმაღლეებზე ავიდა ნიკო ლეკიშვილის პრემიერობის დროს, რაც „ნარმატებით“ გააგრძელეს მას შემდეგ მოსულმა პრემიერებმაც) ქვეყანას კი ხანგრძლივ (თუ სამუდამო არა) კაბალას უქადდა. ქვეყნის აღორძინების არაფერი ეტყობოდა, ხელისუფლებისა და საეჭვო რეპუტაციის მქონე კომერციული სტრუქტურების მიერ მოტყუებულმა ხალხმა უკანასკნელი ქონება გამოიტანა მშრალი ხიდის ბაზრობაზე გასაყიდად, რათა შიმშილით არ ამოძვრომოდა სული. კორუფციას რომ ვახსენებთ, შეუძლებელია არ ვახსენოთ ცხადია თავად ედუარდი და მისი ახლო გარემოცვა.

იცით რა განუცხადა კორუფციაში ჩაძირულ საზოგადოებას შევარდნაძემ საჯაროდ? „საქმე არც ისე ცუდათაა, თქვენ რომ გგონიათ! კორუფციას ფრთხილად უნდა მოვეკიდოთ, რადგან სწორედ ამის წყალობით უამრავი ქართული ოჯახი ირჩენს თავსო!“ ახლა თქვენ მითხარით ასე უნდა ამართლებდეს ქვეყნის პირველი პირი მისი მმართველობის პერიოდში შექმნილ სავალალო ვითარებას?! აბსურდია! 90-იანი წლები ქართული პოლიტიკის გარეშე ფაქტობრივად, წარმოუდგენელია. როდესაც ამ პერიოდზე ვსაუბრობთ, მათი ხსენება ისეთივე აუცილებელია, როგორც მჭადის თქმისას - ყველის.

იმდროინდელი ქართული ავტოინსპექცია ბევრად უფრო ახლოს იდგა მოქალაქეებთან, ვიდრე პატრული. (ავტოინსპექცია რა, ავტოინსპექცია ჩვენებურად თორე ისე გაი) ეს თუნდაც იმაში გამოიხატება, რომ გაჩერებული მანქანიდან მძღოლი დაუყოვნებლივ გადმოდიოდა და ავტოინსპექტორს ხელს ართმევდა, მერე რა, თუ ამ ხელში ფული ედო და

ინსპექტორის ხელში ტოვებდა?! სამაგიეროდ, ეს ფაქტი დიდ როლს ასრულებდა ადამიანების დაახლოების საქმეში. ხშირად ხელის ჩამორთმევის ფუნქციას მანქანის მართვის მოწმობა ასრულებდა, მაგრამ სითბო იგივე რჩებოდა.

ამ პერიოდის პოლიციელთა გარკვეული ნაწილისათვის უცხო იყო ნივთი სახელად - დიპლომი. ამ საბუთის მნიშვნელობა მათ არ იცოდნენ, ვინაიდან მისი ქონის საჭიროებას ვერ ხედავდნენ, სამაგიეროდ ნებისმიერ აკადემიკოსზე უკეთ გეტყოდნენ, რა დარღვევას რამდენი დასჭირდებოდა თავის დასახსნელად. აი, კორუფციაც ამას ჰქვია... ესეც ფაქტი, საქართველოში კორუფციის ყველაზე მაღალი დონე სწორედ შევარდნაძის პერიოდში მე-20 საუკუნეში იყო. გამძაფრდა და 90-იანებში პიკს მიაღწია.

არა, ჯერ არ ამოწურულა მისი ბრალდებების ნუსხა, ნეპოტიზმი და ფაორიტიზმი ამბობენ: „საქმეს ნათესაობა არ უყვარს“ თუმცა ფაქტია, რომ ედუარდ შევარდნაძე ოჯახის წევრებს ან თუნდაც მეგობრებს ეროვნული ინტერესების წინ აყენებდა. ფაქტია რომ ნუგზარ შევარდნაძე გახლდათ ნავთობის გადამამუშავებელი კომპანიის გამგებელი ხოლო კაკო ჩხაიძე საქართველოს რკინიგზის დირექტორი. ასევე დამტკიცებულია, რომ ორივე მათგანს ჰქონდა ახლო კავშირი ედუარდ შევარდნაძესთან. ასევე გავიხსენოთ მაგთიკომის ინციდენტი. აშკარა იყო რომ ჯეოსელის ქსელი ხარისხი ბევრად აღემატებოდა მაგთიკომის ხარისხს, თუმცა ედუარდ შევარდნაძემ ამ ფაქტზე თვალი დახუჭა და პარლამენტში მაგთიკომის ქსელი დააყენა. ხოლო ამ კომპანიის დირექტორი გახლდათ მისი სიძე - გია ჯოხთაბერიძე ხოლო ყველა გამვლელი მიხვდება იმას რომ ნეპოტიზმი და ფაორიტიზმი პირდაპირ ვნებს ქვეყნის ეკონომიკას!

ბრალდება პირობითი ნომრით, ორი:

2003 წელს საპარლამენტო არჩევნების შედეგები გაყალბდა ედუარდ შევარდნაძის პარტიის სასიკეთოდ, რადგან

თავისი პოსტი შეენარჩუნებინა. ეს ფაქტი დაადასტურეს როგორც ეუთოს საერთაშორისო სადამკვირებლო მისიამ, ასევე ადგილობრივმა არასამთავრობო ორგანიზაციამაც. არასამთავრობო ალტერნატიული დათვლის შედეგებით, სახელისუფლებო პარტიების მონაცემები ოფიციალურ შედეგებს მნიშვნელოვნად ჩამოუვარდებოდა. 2003 წლის 2 ნოემბრის საპარლამენტო არჩევნებიც საქართველოში, ტრადიციულად, დარღვევით ჩატარდა.

„სამართლიანი არჩევნების საერთაშორისო საზოგადოების“ ყოფილი თანამშრომელი თამარ ჟვანია იხსენებს: „პირველი შემთხვევა იყო, როცა მოხდა არჩევნებში მიცემული ხმების პარალელური დათვლა და პარალელური დათვლის მიხედვით, ზუსტად განისაზღვრა ის, თუ რა ტიპის სიყალბე იყო შედეგებში ასახული, რა პროცენტული მაჩვენებლით ყალბდებოდა. ანუ იმ დონის სხვაობა იყო ციფრებში, რომელიც განსაზღვრავდა კონკრეტული სახელისუფლებო პარტიებისთვის მანდატების დიდ რაოდენობას მაშინ, როცა, რეალური შედეგების სანინაალმდეგოდ, ზოგიერთი ოპოზიციური პარტია პარლამენტს მიღმა რჩებოდა“.

არჩევნების გაყალბებამ, საქართველოში მასობრივი შიდა დაპირისპირებები გამოიწვია, რაც ისტორიაში „ვარდების რევოლუციის“ სახელითაა შესული. ეს იყო საზოგადოების პროტესტი იმ სრული სტაგნაციის, კორუფციის, უკანონობის, ეროვნული ნიჰილიზმის მიმართ, რამაც წლების განმავლობაში მყარად მოიკიდა ფეხი ჩვენს საზოგადოებაში და რომლის სიმბოლოც იყო ედუარდ შევარდნაძის უმოქმედო პოლიტიკა. სწორედ ამ მასობრივად გაყალბებულმა არჩევნებმა, ედუარდ შევარდნაძის ქმედებამ, რომ არ აღედგინა სამართლიანობა არჩევნებში, საზოგადოების ნების უგულებელყოფამ, გამოიწვია ქართველი ხალხის თამამი პროტესტი, რომელმაც მრავალხნინი დაძაბულობისა და აქტიური პოლიტიკური ცხოვრების შემდეგ უმნიშვნელოვანეს შედეგს მიაღწია.

საქართველოს განვითარებას ხელი შეუშალა კიდეც ერთმა ფაქტორმა. სახელმწიფო ბიუჯეტი დღითი დღე იკლებდა და არა მარტო კორუფციის გამო. შევარდნაძის დროს ყველაფერი წყდებოდა ქრთამების საშუალებით. მაგ: მოხვდებოდა თუ არა პატარა ბავშვი სკოლაში, მიიღებდა თუ არა პატიოსანი მოქალაქე მართვის მოწმობას და ა.შ. სახელმწიფოში ფული არ შედიოდა ვინაიდან მთლიანი ფული მოქალაქეებში ტრიალებდა. წარმოგიდგენიათ, იმ დროს სასამართლო კანონის ძალით კი არა ფულის ძალით მოქმედებდა, ასეთი გვექონდა სასამართლო სისტემა, “სადაც ფული იქაც სამართალი”.

ყველაზე მძიმე ბრალდებათა ნუსხა კი აფხაზეთის ომიდან იწყება... საქართველოს „დამოუკიდებლად“ არსებობის განმავლობაში ეს აფხაზეთის კონფლიქტი აღმოჩნდა ისეთი, რომელმაც კარდინალურად შეცვალა საქართველოს ისტორია, ცხადია, უარესობისკენ. რა იყო ამ ისტორიის, ამ სავალალო ისტორიის და აფხაზეთის ომის წამოწყების მიზეზი?! საქართველოს პირველ პირთა ამბიციურობა, წინდაუხედავობა და რაც სავალალოა, ვითარების არცოდნა, როგორც საკუთარი ქვეყნის შიგნით, ისე გარეთ. ორივე შემთხვევაში გადანყვეტილება ხელმძღვანელებმა მიიღეს, თუმცა არანაკლები დანაშაული მიუძღვით იმათ, ვინც მათ გვერდით იყვნენ.

შევარდნაძეს დიდი წვლილი მიუძღვის სამოქალაქო ომის დაწყებაში. 1991 წლის 22 დეკემბერს ანტისახელისუფლო გამოსვლა შევარდნაძის ორგანიზებული იყო. ამბობდა, საერთო ეროვნული აჯანყება იყოო, მაგრამ ეს იყო შეიარაღებული გადატრიალება, რომელიც მისი ხელმძღვანელობით მოაწყვეს ბანდფორმირებებმა და ხელისუფლების ხელის ბიჭებად გამოზრდილმა ინტელიგენციის კორუფცირებულმა ნაწილმა. აფხაზეთში შეიარაღებული ძალების შეყვანაც შევარდნაძის ინიციატივით მოხდა, ეს განპირობებული იყო არა სარკინიგზო ტვირთების დაცვით, როგორც თვითონ ამბობდა, არამედ პირველი პრეზიდენტის მომხრეთა გასანადგურებლად. ზვიად

გამსახურდიას მხარს უჭერდა აფხაზეთში მცხოვრები ქართველების მნიშვნელოვანი ნაწილი. შევარდნაძემ ვარ გათვალა, აფხაზეთში შეირაღებული ძალების შეყვანას როგორ ალიკვამდა აფხაზი მოსახლეობა და რუსეთის ფედერაცია. ედუარდ შევარდნაძის ბრალია აფხაზეთში ომის უმიზეზოდ, უნიათოდ, უმიზნოდ, უხერხემლოდ დანყებაც და დასრულება. რუსეთთან სოჭში ჩვენი გამანადგურებელი ხელშეკრულების დადება, რასაც შედეგად მოჰყვა ქართველთა ცალმხრივი განიარაღება და ომში დამარცხება. დღეს კი ასიათათასობით ლტოლვილი გვყავს.1993 წელს სწორედ შევარდნაძემ ჩაშალა ბოხოყვათში დაგეგმილი მოლაპარაკება პირველი პრეზიდენტის მომხრეებთან. არადა, სამოქალაქო ომის შეწყვეტაზე შეთანხმება, ფაქტობრივად, მიღწეული იყო.

ჯაბა იოსელინმა თავის დროზე თქვა: შევარდნაძეს ხიდან ვაშლის მოწყვეტა არ შეუძლია, ელოდება, ვაშლი როდის ჩამოვარდება, მაგრამ ჩამოვარდნილი ვაშლი დამპალია ხოლმეო. შევარდნაძეს კლასიკური განათლება არ ჰქონდა და ეს მისი დამლუპველი აღმოჩნდა. ის სხვისი ნების კარგი შემსრულებელი იყო, მაგრამ პირველკაცობა ვერ შეძლო, რასაც ქვეყანა შეეწირა.

შევარდნაძე რუსეთიდან რომ დაბრუნდა, ტერიტორიების დაცვისა და აღდგენის ამბიცია ჰქონდა, მეტიც, თურქეთის მიერ მითვისებული მიწების დაბრუნებაც სურდა, მაგრამ ყველამ ვნახეთ, რომ აფხაზეთიც დავკარგეთ.1997 წელს გალში ჩვენი უსუსური შეჭრის შემდეგ შევარდნაძემ ორიენტაცია დაკარგა, ჩაეფლო კორუფციასა და უბედურებაში.1997 წლის გალის კრახის შემდეგ შევარდნაძემ ყველაფერზე ხელი ჩაიქნია და ქვეყანა თვითდინებაზე მიუშვა.

ცოტნე გამსახურდიას ჩანანერი: პრაქტიკულად ზუსტად ერთი წლის შემდეგ შევარდნაძე ისევ დათანხმდა სოხუმის დემილიტარიზაციის რუსულ გეგმას, სოხუმიდან მოხსნეს და

გაიტანეს მძიმე შეიარაღება, რასაც ისევ რუსები უზრუნველყოფდნენ და აკონტროლებდნენ, და კარგად გამაგრებული ქალაქი სანადირო თოფების და ავტომატების ამარა დატოვეს. შევარდნაძემ გასცა ბრძანება, ყველა ლტოლვილი სოხუმში დაბრუნებულიყო, თორემ ქალაქიდან ამოწერდნენ. პირველ სექტემბერს ბავშვებიც კი სოხუმში უნდა წასულიყვნენ სკოლაში, თორემ სკოლიდან გავრიცხავთ!!! გესმით, რაზეა ლაპარაკი?! ასევე, ზუსტად ერთ თვეში, ბანდებმა და რუსულმა შენაერთებმა ქალაქს შეუტოეს და სოხუმი დაეცა, ეს ომი კი შევარდნაძემ როგორც მთავრსარდალმა პირწმინდად წააგო.

აფხაზეთის ომის კონფლიქტის წარმოშობის მიზეზებმა და უშუალოდ ომი ბატალიებმა ცხადყო შევარდნაძის, როგორც სამხედრო მთავრსარდალის სისუსტე, ასევე სეროზული კითხვის ნიშნები გააჩინა, მისი როგორც გამორჩეული დიპლომატის თაობაზე. მისი პოლიტიკის შედეგად საქართველომ დაკარგა კონტროლი საკუთარ ისტორიულ ტერიტორიაზე - აფხაზეთზე, მიუხედავად მისი პირდაპირი თუ ირიბი ჩართულობისა ეს არის შედეგი რომელზეც პოლიტიკური პასუხისმგებლობა მთლიანდ ეკისრება ქვეყნის პირველ ხელისუფალს - ედუარდ ამბროსის ძე შევარდნაძეს.

დაუკვირდით, "აფხაზეთის ომი, "ჩიტი - ჩიორას" ისტორიას არ წააგავს? რუსეთმა დაგვიყვირა და ჩვენც გადავუგდეთ ცხინვალის რეგიონი, კიდევ დაგვიყვირა და აფხაზეთიც ჩავუგდეთ ჩვენი ხელით."

აკა ზარქუას კვლევებიდან კი ვიგებთ რომ: 1992 წლის 7 მარტს თბილისში ჩამოდის, სსრკ-ს ყოფილი საგარეო საქმეთა მინისტრი ედუარდ შევარდნაძე, ის ჯაბა იოსელიანის, თენგიზ კიტოვანის და თენგიზ სიგუას გუნდს უერთდება. როგორი იქნებოდა საქართველოს ტერიტორიული შემადგენლობა აფხაზეთთან კონფედერაციის პრინციპებით ფედერაციის შექმნას, რომ დავთანხმებოდით? ამის განსჯა ექსპერტებს უჭირთ, თუმცა, არავინ დაობს და უდავოდ რჩება ის ფაქტი, რომ

საქართველო, თუ ეს მოხდებოდა, ნებისმიერ შემთხვევაში ერთიანი სახელმწიფო იქნებოდა, ეს ხომ ცხადია...

რა არის კონფედერაცია და რას გვთავაზობდა აფხაზური და რუსული მხარე 1990-იან წლებში? კონფედერაცია ნიშნავს რამდენიმე სახელმწიფოსგან შემდგარ კავშირს, რომელში შემავალი სუბიექტები სრული სახით ინარჩუნებენ სუვერენიტეტს. გადანაცვებილები კი მისი ყველა სუბიექტის თანხმობის შემთხვევაში მიიღება.

ქართველებსა და აფხაზებს შორის მსგავსი გაერთიანების შექმნის წინადადებით 1997 წელს რუსეთის მაშინდელი საგარეო საქმეთა მინისტრი ევგენი პრიმაკოვი და ვლადისლავ არძინბა ჩამოვიდნენ. გაიმართა დახურული შეხვედრა ედუარდ შევარდნაძესთან. რუსული და აფხაზური მხარე თანახმა იყვნენ აფხაზეთი, როგორც კონფედერაციული სუბიექტი საქართველოს შემადგენლობაში დარჩენილიყო. თუმცა, შევარდნაძე ამ წინადადებას არ დათანხმდა. ექსპერტთა თქმით, მაშინდელი პრეზიდენტის უარმა აფხაზეთი საქართველოს საბოლოოდ ჩამოაშორა. ამ დროისთვის დაპირისპირების კერები არსებობს ცხინვალის რეგიონში, კონფლიქტი ღვივდება აფხაზეთშიც. დროთა განმავლობაში საქართველო ორივე რეგიონზე დაკარგავს კონტროლს, 400 ათასამდე პირი კი დევნილად იქცევა. 1992 წელს საქართველოს ეკონომიკა რეკორდული 44 პროცენტით შემცირდა დროის მოკლე პერიოდში ეკონომიკური ვარდნის მაჩვენებლებით, საქართველო მსოფლიო ისტორიის ერთ-ერთი რეკორდსმენია. 1990 წლიდან 1995 წლამდე საქართველოს ეკონომიკა ჯამურად 68 პროცენტით შემცირდა, ეს კი სწორედ ედუარდ შევარდნაძის კვერთხის ქვეშ მყოფი საქართველოს სავალალო მდგომარეობა გახლდათ.

6. დაცვის მხარის შესავალი სიტყვა

მარიამ ბოკუჩავა - მოგსალმებით, პატივცემულო საგამოცდო კოლეგია და დამსწრე საზოგადოებავ!

დღეს პოლიტსამსჯავროზე განვიხილავთ საქართველოს უახლესი ისტორიის ერთ-ერთი ყველაზე თვალსაჩინო მოღვაწის, საქართველოს მეორე პრეზიდენტის, ედუარდ შევარდნაძის პოლიტიკას, რომლის მიმართაც საქართველოს მოსახლეობის დამოკიდებულება პოლარიზებულია. როგორც ვიცით, ნებისმიერი პოლიტიკოსის შეფასების საშუალებას მისი ხედვა, გადაწყვეტილებები და ქვეყნის განვითარებაზე ასახული შედეგები გვაძლევს. იმისათვის, რომ დაგვედგინა როგორი შედეგები მოუტანა შევარდნაძის მმართველობამ ქვეყანას, ჩვენ გავეცანით მრავალ ნარატიულ წყაროს, სტატისტიკურ მონაცემსა და ჟურნალგაზეთებს, გავესაუბრეთ ამ მოვლენების უშუალო მონაწიეებსა და დარგის ექსპერტებს. ყოველივე ამის კრიტიკული ანალიზის შედეგად, ახლა წარმოგიდგენთ დაცვის მხარის არგუმენტებს.

მიუხედავად იმისა, რომ დღეს ვასამართლებთ ედუარდ შევარდნაძეს როგორც ქართველ პოლიტიკოსს და არ განვიხილავთ მისი საბჭოთა კავშირში მოღვაწეობის წლებს, შეუძლებელია არ ვისაუბროთ 90-იანი წლების პოლიტიკურ ცხოვრებაზე, საბჭოთა კავშირის დაშლის შედეგების განხილვის გარეშე. სწორედ ამ მსოფლიო დონის მოვლენამ განაპირობა მრავალი პრობლემისა თუ კონფლიქტის წარმოშობა 90-იანი წლების საქართველოში. ედუარდ შევარდნაძის პოლიტიკის განსასჯელად უნდა დავსვათ კითხვა, რა მდგომარეობაში აღმოჩნდნენ პოსტ-საბჭოთა ქვეყნები სსრკ-ს დაშლის შემდეგ?

ამ შეკითხვის პასუხი მეტად მძიმე და სამწუხაროა. პირველ რიგში უნდა აღვნიშნოთ, რომ 1991 წელს არ დაშლილა მხოლოდ საბჭოთა იმპერია, არამედ სრულებით ჩამოიქცა მისი ეკონომიკური სისტემა, რასაც მთელი მსოფლიო მოუმზადებელი შეხვდა. 15-ვე ქვეყანაში მოშლილია ეკონომიკა, ხალხი შიმშილობს, ჰყვავის კორუფცია, ჰიპერინფლაცია და ამასთა-

ნავე, არ არსებობს არანაირი ეკონომიკური თეორია თუ ისტორიული მაგალითი, რომელიც ამ ქვეყნებს გაუმარტივებს კომუნიზმიდან კაპიტალიზმზე გადასვლას. ეს იყო უპრეცედენტო შემთხვევა კაცობრიობის ისტორიაში და პოსტსაბჭოთა ქვეყნებს სიბნელეში ხელის ცეცებით მოუწიათ საბაზრო ეკონომიკის პრინციპების დანერგვა. რა თქმა უნდა, ვითარებას ართულებდა ის ფაქტიც, რომ არ არსებობდა სახელმწიფო ინსტიტუტები, ჯარი და ნათლად გამოხატული საგარეო თუ საშინაო პოლიტიკური კურსი.

ყოველივე ზემოთქმულის ფონზე სხვა პოსტსაბჭოთა ქვეყნებთან შედარებით საქართველოს ვითარებას ერთი ორად ამძიმებდა 1991 წლის სამოქალაქო ომი და ამ პერიოდში შექმნილი უკანონო სამხედრო დაჯგუფებები. ამასთანავე, რუსეთის მიერ პროვოცირებული სეპარატიზმი სამაჩაბლოსა და აფხაზეთში, რომლის მიზანი სამხრეთ კავკასიასა და შავ ზღვაზე გავლენის შენარჩუნება იყო.

სწორედ ასეთი საყოვლთაო განუკითხაობა და ქაოსი მეფობდა საქართველოში, როდესაც „სამხედრო საბჭოს“ შეთავაზების საფუძველზე 1992 წლის 7 მარტს აქ ედუარდ შევარდნაძე ჩამოვიდა. მას მკაფიოდ განსაზღვრული მიზანი ჰქონდა:

1. საქართველოს პოლიტიკური და ეკონომიკური როლის გამოძებნა მსოფლიო ასპარეზზე.

2. საბაზრო ეკონომიკის პრინციპებისთვისა და რეალური დემოკრატიისთვის საფუძვლის ჩაყრა.

აქვე უნდა გავუსვათ ხაზი იმასაც, რომ საქართველოში ედუარდ შევარდნაძის, მსოფლიოში აღიარებული და ავტორიტეტული პოლიტიკოსის, ჩამოსვლას მაშინვე მოჰყვა საერთაშორისო გამოხმაურება და ქვეყნის ცნობადობის გაზრდა. 23 მარტს პორტუგალიამ გამოაცხადა გაეროს წევრების მიერ საქართველოს კოლექტიური აღიარების შესახებ, 12 აპრილს თბილისში გერმანიის ვიცე-კანცლერი და საგარეო საქმეთა

მინისტრი, ჰანს-დიტრიხ გენშერი ჩამოფრინდა, ხოლო 23 აპრილს გაიხსნა ამერიკის საელჩო საქართველოში. „დიპლომატიური გარღვევის“ მთელი ეს კასკადი დააგვირგვინა აშშ-ს სახელმწიფო მდივნის ჯეიმს ბეიკერის სტუმრობამ 25 მაისს - ქართული სახელმწიფოებრიობის აღდგენის წინა დღეს. ედუარდ შევარდნაძის უშუალო ძალისხმევით და დიპლომატიური ნიჭის დახმარებით საქართველომ შეძლო მსოფლიოს აღიარებისა და დახმარების მოპოვება. ეს იყო დასაწყისი იმ დიდ საგარეო პოლიტიკისა, რომელმაც განსაზღვრა საქართველოს როლი მსოფლიოში.

უნდა აღვნიშნოთ, რომ მიუხედავად პოლიტიკური ალღოსა და საერთაშორისო აღიარებისა, შევარდნაძე საქართველოში ჩამოსვლისას იყო მარტო, არ ჰყავდა პოლიტიკური გუნდი და ჯერ არ ჰქონდა ქართველი ხალხის სრული მხარდაჭერა მოპოვებული. სწორედ ამან განაპირობა მისი ურთიერთობის თავისებურება სამხედრო საბჭოსთან, რომელშიც თენგიზ კიტოვანი და ჯაბა იოსელიანი შედიოდნენ. მათ ხელში იყო სამხედრო ძალა და შეიარაღება, რომელთაც არა ქვეყნის, არამედ პირადი და ანტისახელმწიფოებრივი ინტერესებისთვის იყენებდნენ, რაც აფხაზეთის ომის მიმდინარეობისას ნათლად გამოიკვეთა. სწორედ ამ მნიშვნელოვანი ფაქტორების გამო გადანწყვიტა შევარდნაძემ მათთან არა პირდაპირ კონფრონტაცია, არამედ ის დაელოდა შესაფერის დროს მათი ხელისუფლებისგან ჩამოსაშორებლად. სანამ ეს დრო დადგებოდა, მან თავის გარშემო შემოიკრიბა ჭკვიანი და გამოცდილი პოლიტიკოსები, ეკონომისტები, კონსტიტუციონალისტები და ა.შ. რათა მათთან ერთად დაენყო სახელმწიფო სტრუქტურების ჩამოყალიბებასა და კონსტიტუციის შექმნაზე ზრუნვა. ის არ მოერიდა თავისი გუნდის ახალგაზრდა თაობისგან დაკომპლექტებას, რომლებიც უფრო პროგრესულად აზროვნებდნენ. ეს

ტენდენცია არ შეინიშნება სხვა პოსტსაბჭოთა სახელმწიფოებში, რაც კიდევ ერთხელ უსვამს ხაზს შევარდნაძის შორსმჭვრეტელობასა და მომავალზე ორიენტირებულობას.

1995 წლიდან ომგამოვლილი და დანგეული საქართველო გამოფხიზლებას იწყებს. ამ დროისთვის ქვეყანა უკვე შესულია გაეროსა და იუნესკოში, ამასთანავე დაწყებულია ნაყოფიერი პარტნიორობა ნატოსთან, რაც ნათლად მიაჩნდება შევარდნაძის პროდასავლურ კურსზე. იმავე წლის 24 აგვისტოს პარლამენტმა მიიღო კონსტიტუცია. უნდა აღვნიშნოთ ის ფაქტიც, რომ 29 აგვისტოს შევარდნაძეზე განხორციელებული წარუმატებელი ტერაქტიც იყო მცდელობა არა მხოლოდ მისი, არამედ დემოკრატიული საქართველოს მოკვლისა. ამ ტერაქტის ავტორები მოქმედებდნენ ანტისახელმწიფოებრივი მოტივებით და მათი ხელისუფლებიდან ჩამოშორება იყო ქვეყნის განვითარებისთვის უმნიშვნელოვანესი. ამასთანავე, იწყება სხვადასხვა ეკონომიკური რეფორმების გატარება, რათა ქვეყანამ მოახერხოს ეკონომიკური კრიზისის დაძლევა. ამის ყველაზე ნათელი მაგალითია იმავე წელს შემოღებული ეროვნული ვალუტა, ლარი, რომელმაც მიმოქცევიდან ამოაგდო არა მხოლოდ იქამდე არსებული არაეფექტური კუპონი, არამედ რუბლიც და 1998 წლამდე მყარად ინარჩუნებდა დოლართან მიმართებაში კურსს 1,3-ს. ეს გახლდათ პოსტსაბჭოთა სივრცეში ერთ-ერთი ყველაზე წარმატებული რეფორმა ფულის შემოღებისა, რომელიც თავიდანვე ჩატარდა აბსოლუტურად სწორი სქემით. შესაბამისად, მკვეთრად შემცირდა ინფლაცია.

სწორედ, 1996-1997 წლებში ეჭიდება შევარდნაძე იმ დიდ საქმეს, რომელითაც საქართველომ ადგილი დაიმკვიდრა მსოფლიოში - აზერბაიჯანიდან მომავალი ნავთობსადენების საქართველოზე გაყვანა. სწორი დასკვნების გამოსატანად მნიშვნელოვანია ამ საკითხს არა მხოლოდ ეროვნულ და რეგიონულ, არამედ გლობალურ ქრილში შევხედოთ. ყველა-სათვის ცნობილია, რუსეთის დაუოკებელი სურვილი თავისი

ჰეგემონია დაამყაროს შავ ზღვაზე - სწორედ ამ მიზეზით მოახდინა მან 90-იან წლებში აფხაზეთის, ხოლო შემდგომში ყირიმისა და სევასტოპოლის ანექსია. ხოლო, დასავლეთის სურვილია, რომ არ იყოს ეკონომიკურად დამოკიდებული რუსეთზე, რათა არ გახდეს პოლიტიკური ჩაგვრის მსხვერპლი. ამ დელიკატური სიტუაციიდან გამოსავალი სწორედ საქართველოზე გატარებულ ნავთობსადენებში ძევს. თუ ევროპა სათბობ-ენერგეტიკულ რესურსებს მიიღებს საქართველოს და არა რუსეთის გავლით, ამით გარანტირებული იქნება მათი და ასევე საქართველოს ენერგოუშიშროება. სწორედ ეს გახლავთ ის უდიდესი მნიშვნელობა ბაქო-სუფსისა და ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენებისა, რომელების საქართველოზე გაყვანა ედუარდ შევარდნაძის უშუალო ძალისხმევით მოხერხდა. ამ მსოფლიო დონის პროექტებმა სათავე დაუდო საქართველოს ურთიერთობების გაღრმავებას ევროპასა და ამერიკასთან.

2001 წლის დეკემბერში მისი ვიზიტისას საფუძველი ჩაეყარა “წვრთნისა და აღჭურვის პროგრამას”, რომლისთვისაც აშშ-მა 64 მილიონი დოლარი გამოყო. ამის ნათელი გამოხატულებაა აშშ-ს თავდაცვის მინისტრის, დონალდ რამსფელდის აქტიურობით 2001 წლის დეკემბერში საფუძველი ჩაეყარა “წვრთნისა და აღჭურვის პროგრამას”, რასაც მოჰყვა 50 ამერიკელი სამხედრო ინსტრუქტორის საქართველოში შემოყვანა, რამაც მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა ქართული ჯარის თანამედროვე დონეზე გადამზადებაში. 2001 და 2002 წლების ივნისში, ფოთში ჩატარდა ნატოსა და პარტნიორი ქვეყნების ერთობლივი მსხვილმასშტაბიანი მრავალეროვნული სამხედრო წვრთნები. ყველა ეს და კიდევ მრავალი სამხედრო წვრთნა თუ გადამზადება, რომელსაც საფუძველი შევარდნაძის ხელისუფლების დროს დაედო, დაეხმარა საქართველოს ჯარის მშენებლობაში, განვითარებასა და სათანადო აღჭურვაში.

აი, სწორედ ეს გახლავთ ედუარდ შევარდნაძის მემკვიდრეობა! მის სახელსა და მოღვაწეობას უკავშირდება სახელმწიფო სტრუქტურების ჩამოყალიბება, კონსტიტუციის მიღება, ეროვნული ვალუტის შემოღება და ქართული დემოკრატიისთვის საფუძვლის ჩაყრა. სწორედ მან დაიწყო საქართველოს ეკონომიკური კრიზისიდან ამოყვანა სწორი რეფორმებით. სწორედ მის მიერ აღებულ პროდასავლურ საგარეო კურსს მიყვება ქვეყანა დღესაც და რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია სწორედ, ედუარდ შევარდნაძემ შეძლო აღედგინა საქართველოს ისტორიული გეოპოლიტიკური ფუნქცია.

ყოველივე ამის მოსმენის შემდეგ საზოგადოებას შეიძლება დაებადოს შეკითხვა - თუ ეს სიმართლეა, მაშინ რატომ აძაგებს მოსახლეობის უდიდესი ნაწილი 90-იანების პერიოდს? რობერტ კენედის სიტყვებს მოვიხმობ - „დემოკრატია უნესრიგოა და რთული. ის არასდროსაა მარტივი.“ ეს ციტატა შესანიშნავად შეესაბამება 90-იანი წლების პროცესებს. არ ვაპირებთ იმის უარყოფას, რომ ამ პერიოდში ცხოვრება უბრალო მოქალაქისთვის იყო საშინლად რთული, გაუსაძლისიც კი, მას უწევდა გაეძლო უამრავი გაჭირვება და გადაელახა უამრავი პრობლემა. მაგრამ, **ნუთუ აურაცხელი პრობლემა არ არის დამახასიათებელი სახელმწიფოს ნულიდან მშენებლობისთვის? ნუთუ შესაძლებელია ერთდროულად შეეჭიდო გარეშე მტერს, ქვეყანა გადაიყვანო ახალ პოლიტიკურ წყობაზე, საფუძველი ჩაუყარო სახელმწიფო ინსტიტუტებს და ებრძოლო ეკონომიკურ კრიზისსა და მისგან გამონვეულ უამრავ დაბრკოლებას ისე რომ არ შეგექმნას არც ერთი პრობლემა?** უამრავ სახელმწიფოს ათწლეულების მანძილზე ვერ მოუხერხებია იმ ყველაფრის გაკეთება, რაც ედუარდ შევარდნაძემ 10 წელში შეძლო. აქედან გამომდინარე, ბუნებრივია, რომ უამრავ მოქალაქეს 90-იანი წლები ახსოვს შავ-ნელი და უბედური, თუმცა თუ ობიექტურად დავუკვირდებით მოვლენებს დავინახავთ, რომ ყველა ის გადანწყვეტილება რაც

შევარდნაძის ხელისუფლებაში ყოფნის დროს იქნა მიღებული სასარგებლოდ წაადგა საქართველოს განვითარებას გრძელვადიან პერსპექტივაში. ხოლო ყველა ეჭვი და ბუნდოვანება ამ საკითხის გარშემო მაშინ გაიფანტება, როდესაც მომავლის ისტორიკოსები უფრო ზუსტად განსაზღვრავენ შევარდნაძის ადგილს საქართველოს ისტორიაში.

ქალბატონებო და ბატონებო, დღეს პოლიტსამსჯავროზე საქართველოს მეორე პრეზიდენტის, ედუარდ შევარდნაძის პოლიტიკაა გამოტანილი!

7. ბრალდების მხარის კითხვები და დაცვის მხარის პასუხები

კითხვები დასვეს: აკაკი ბულიამ, ლუკა ჩხაპელიამ.

კითხვებზე პასუხი გასცეს: მარიამ ბოკუჩავამ, ნიკა ოტიაშვილმა, ლიზი შამათავამ.

1. კითხვა: ადასტურებთ თუ არა ფავორიტიზმის სისტემურ შემთხვევებს თუნდაც მაგთიკომთან მიმართებაში?

პასუხი: ამ მხრივ შევარდნაძის პერიოდი არ ყოფილა გამონაკლისი.

2. კითხვა: ადასტურებთ თუ არა, რომ კორუფცია მთავარი შემაფერხებელი ფაქტორი იყო სახელმწიფოს განვითარებისთვის.

პასუხი: კორუფცია ნებისმიერი სახელმწიფოს განვითარებისათვის არის შემაფერხებელი ფაქტორი.

3. კითხვა: “საქმე არც ისე ცუდადაა როგორც თქვენ გგონიათ, კორუფციას ფრთხილად უნდა მოვეკიდოთ ვინაიდან სწორედ ამის საშუალების ირჩევს უამრავი ქართული ოჯახი თავს”. როგორ ახსნით შევარდნაძის ამ სიტყვებს კორუფციასთან მიმართებაში.

პასუხი: კომუნისტური ეპოქიდან გადმოყოლილი ეს მაგნე ჩვევა მეტასტაზივით იყო მოღებულ მთელ სახელმწიფოებრივ

სხეულს, მას მხოლოდ სისტემური, გადამწყვეტი და მტკივნეული რეფორმები სჭირდებოდა. იმ მომენტისათვის იგი იყო საგარეო პოლიტიკაზე ორიენტირებული, საერთაშორისო არენაზე ეძებდა მხარდაჭერას, იბრძოდა დასავლეთის ინტერესების მოპოვებაზე ნავთობსადენების, ტრასეკასა და აბრეშუმის გზის ამოქმედების საშუალებით, ამის შემდგომ ეტაპად განიხილებოდა ამ ურთულესი მეტასტაზის წინააღმდეგ გადამწყვეტი ბრძოლა. ერთდროულად ამ ორი ურთულესი პრობლემის მოგვარება არ იყო იოლი.

4. კითხვა: რით ახსნით იმას, რომ შევარდნაძემ არა მხოლოდ ათარეშა მხედრიონი, არამედ საზეიმო ვითარებაში მხედრიონის ლიდერს პირველი ხარისხის ვახტანგ გორგასლის ორდენი გადასცა.

პასუხი: სახელმწიფო თავისი სტრუქტურებით არ არსებობდა, ქვეყანაში რეალური ძალაუფლება იყო იოსელიანისა და კიტოვანის კბილებამდე შეიარაღებული ბანდების ხელში, სრული ქაოსი და განუკითხაობა სუფევდა. ქვეყანა სახელმწიფოს რომ დამსგავსებოდა, წესრიგის დასამყარებლად მან ერთდროულად სამ ფრონტზე ბრძოლას ამჯობინა, ჯერ იოსელიანისა და კიტოვანის საშუალებით მოეხდინა ე.წ. “ზვიადისტების” განეიტრალება, შემდეგ იოსელიანის გამოყენებით - კიტოვანის “გვარდიისა”, შემდეგ კი ცოტა მომძლავრებული პოლიციისა და სპეც სამსახურების საშუალებით თვითონ იოსელიანისა და მხედრიონის პრობლემის გადაჭრა. როგორც ხედავთ, ამ პროცესებს კვალიფიციური შემფასებელი სჭირდება.

5. კითხვა: რას იტყვით შევარდნაძის ასე ვთქვათ “მონანიებაზე” სადაც ერთ-ერთ ინტერვიუში ამბობს რომ მისი მთავარი შეცდომა სოხუმთან მიმართებაში არის ის, რომ მან ზედმეტი ნდობა გამოუცხადა კიტოვანს. ამ ინტერვიუს ჩვენს მიერ მოწოდებულ საქმეში იხილავთ.

პასუხი: მეოთხე კითხვის პასუხში ამ კითხვის პასუხიც

მოიაზრება.

6. კითხვა: თქვენ ახსენეთ, რომ ის ყველაფერს აკეთებდა ეკონომიკის გასაძლიერებლად, მაშინ რატომ დაიწია ქვეყნის ეკონომიკამ რეკორდული 44%-ით რომელსაც აკა ზარქუას კვლევებით ვიგებთ. რატომ მუშაობდა ხალხი თითქმის უხელფასოდ და რატომ არ იყო მის დროინდელი სახელმწიფო საკმარისად ძლიერი?

პასუხი: ამ პროექტში მონაწილეობა გულისხმობს სამეცნიერო-კვლევით მუშაობასაც, ეს კი იმას ნიშნავს, რომ ძირითადად უნდა დავეყრდნოთ ავტორიტეტულ მკვლევართა სამეცნიერო ნაშრომებს, ჩვენ მათ შორის ვერ მოვიძიეთ აკა ზარქუა, ჟურნალისტური სტატიები კი ჩვენთვის სამეცნიერო ღირებულებას არ წარმოადგენს, მით უმეტეს თუ არ არის გამყარებული მეცნიერთა დასკვნებით. აქვე იმასაც დავძენთ, რომ მესამე და მეოთხე კითხვების პასუხებში გაეცა მე-6 კითხვას პასუხი.

8. დაცვის მხარის კითხვები და პრალდების მხარის პასუხები

კითხვების დასვეს: ნინი გოგლიძემ, თამარ იმერლიშვილმა და თეკლა ბენაშვილმა.

კითხვებზე პასუხი გასცეს: მარიამ ალავიძემ, სალომე გუნიამ, ნიკოლოზ მაძლარაშვილმა.

1. კითხვა: თუ შეგიძლიათ, დაახასიათოთ პოსტსაბჭოთა ქვეყნების მაკროეკონომიკური მაჩვენებლები საბჭოთა კავშირის დაშლისა და დამოუკიდებლობის გამოცხადების შემდეგ?

პასუხი: საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ ქვეყნები არეულები იყვნენ, გეოპოლიტიკური და პოლიტიკური მიმართულებით, ქვეყნები დალაგების პროცესში გახლდათ.

2. კითხვა: ახლა წარმოგიდგენთ Countryeconomy-ს მიერ წარმოებულ კვლევას პოსტსაბჭოთა ქვეყნების მშპ-ს ზრდის შესახებ. (წყარო ეფუძნება ფინანსთა სამინისტროსა და

მსოფლიო ბანკის მიერ გამოქვეყნებულ მონაცემებს). წყაროზე დაფუძნებით, თუ შეიძლება შეადარეთ საქართველოს მშპ-ს ზრდა 1991-2003 წლებში პოსტსაბჭოთა ქვეყნების ამავე მაჩვენებლებს.

პასუხი: დიდი მადლობა წარდგენილი კვლევებისთვის, თუმცა მინდა გითხრათ, რომ თქვენს მიერ დასმული კითხვა ანალიზს და რიცხვებს საჭიროებს რაც გვინდა არ გვინდა ჩვენს განხილვის სფეროსა და თემას სცდება.

3. კითხვა: მიუთითებს თუ არა აღნიშნული მონაცემები ედუარდ შევარდნაძის ეკონომიკური პოლიტიკის ეფექტურობაზე?

პასუხი: მის პოლიტიკურ ეფექტურობაზე რიცხვებს კი არა სათანადო ხელფასის მქონე მომუშავეებს, გამართულ ეკონომიკას და ნორმალურ საცხოვრებელ პირობებს უნდა მიეთითებინა, ეს რომ ასე არ იყო, 90-იანებში ნებისმიერი მაცხოვრებელი დაგვიდასტურებს.

4. კითხვა: ეკონომიკის გაჯანსაღებისა და ფინანსური კრიზისის დასაძლევად რა მნიშვნელობა ჰქონდა ლარის, ანუ ეროვნული ვალუტის შემოღებას?

პასუხი: თქვენ მითხარით, რა მნიშვნელობა ჰქონდა მოშიმ-შილე, საცხოვრებლის არმქონე და როგორც ვახსენეთ - უხელფასო ადამიანისთვის ლარს? ფინანსური კრიზისის დასაძლევად და ეკონომიკის გამართვისთვის ლარის შემოღება კი არა კორუფციის აღმოფხვრა იყო საჭირო! ლარის შემოღებას მერეც მოვასწრებდით, პრიორიტეტებს სხვა რაღაცეები წარმოადგენდა...

5. კითხვა: ადასტურებთ თუ არა, რომ საქართველო გაეროში ედუარდ შევარდნაძის მოღვაწეობის დროს შევიდა?

პასუხი: გაეროში იმ პერიოდში ბევრი ქვეყანა შევიდა ასე რომ ამას კონკრეტულად ედუარდ შევარდნაძის დამსახურებას ნუ მივანერთ.

6. კითხვა: შევარდნაძის ხელისუფლების დროს 1992 და 1994 წელს დადებულმა პარტნიორობის ხელშეკრულებებმა ჩაუყარა თუ არა საფუძველი საქართველოს ნატოში ინტეგრაციის პროცესს?

პასუხი: შესაძლებელია ჩაუყარა კიდეც, თუმცა აქ მთავარი შედეგებია. რა თქმა უნდა, ძალიან დიდი, თუმცა ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს მაშინ, როცა ამ ორგანიზაციებში უკვე განვერიანებულია სახელმწიფო და არა მაშინ, როცა ჯერ კიდევ დაწყებით საფეხურზეა ქვეყანა და გააჩნია რა შედეგებს გამოიღებს ყოველივე ამ პოლიტიკოსის ქმედება.

7. კითხვა: თქვენი პასუხებიდან გამომდინარე, ადასტურებთ თუ არა, რომ სახელმწიფოსთვის მნიშვნელოვან ამ პროცესებს სწორედ ედუარდ შევარდნაძის დროს ჩაეყარა საფუძველი?

პასუხი: ის შესაძლოა რაღაც გზას დაადგა, თუმცა საბოლოოდ ეკონომიკურად და ინსტიტუციურად ჩამოშლილ სახელმწიფომდე გაიყვანა ეს გზა...

8. კითხვა: ჩაეყარა თუ არა რიჩარდ ლუგარის ლაბორატორიის მშენებლობას საფუძველი ედუარდ შევარდნაძის ხელისუფლების დროს? თუ შეიძლება გვესაუბრეთ ამ ლაბორატორიის მნიშვნელობაზე.

პასუხი: ამ ფაქტს არ ვადასტურებთ, ლუგარის ლაბორატორიის მშენებლობას საფუძველი მისი მომდევნო პრეზიდენტის მოღვაწეობის დროს ჩაეყარა.

9. კითხვა: ედუარდ შევარდნაძის უშუალო ინიციატივით განხორციელებულ პროექტები, ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანისა და ბაქო-სუფსის ნავთობსადენები, იყო თუ არა ევროპისა და საქართველოს რუსეთისგან ენერგოდამოუკიდებლობის გარანტი?

პასუხი: ჩვენც ქართველები ვართ, ამ ფაქტს რა თქმა უნდა არ ვუარყოფთ.

10. კითხვა: ამავე ნავთობსადენების საქართველოზე გაყვანით იქცა თუ არა ის აზია-ევროპის დამაკავშირებელ დერეფნად და აღიდგინა თავისი ისტორიული გეოპოლიტიკური ფუნქცია?

პასუხი: წინა პასუხშიც აღვნიშნეთ, რომ ეს ფაქტია-ფაქტის უარყოფა კი ჩვენი მხრიდან არასწორი იქნება.

11. კითხვა: ედუარდ შევარდნაძის მიერ განხორციელებულმა პროექტებმა: საერთაშორისო ორგანიზაციებში ინტეგრაცია, მსოფლიო მნიშვნელობის ნავთობსადენების საქართველოზე გაყვანამ, ლუგარის ლაბორატორიისთვის საფუძვლის ჩაყრა და სხვა - მოუშადა თუ არა ქვეყანას მყარი ნიადაგი გრძელვადიან პერსპექტივაში განვითარებისთვის?

პასუხი: და მაინც, ყოველივე ამის შემდეგ, როგორი ქვეყანა დატოვა ედუარდ შევარდნაძემ? ეკონომიკურად, დემოგრაფიულად, პოლიტიკურად, ინსტიტუციურად გაუმართავი და ჩამოშლილი სახელმწიფო, დაუცველი ხალხი, უბიუჯეტო მომუშავეები, ქურდობაზე და სხვა ასეთ ბნელ ქმედებებზე კი, რომელიც ქვეყანას დღითიდღე ანადგურებდა ლაპარაკიც ზედმეტია! ახლა თქვენ მითხარით, ასეთი სახელმწიფო იძლევა გარანტიას გრძელვადიან პერსპექტივაში განვითარებისთვის?

9. ბრალდების მხარის დასკვნით სიტყვა

მარიამ ალავიძე - იმდროინდელ ეპოქას, რომ იხსენებენ მყარ სტერეოტიპად ჩამოყალიბებული 1990-იანები აგონდებათ, თავისი კლიშეებით: ყაჩაღობა, ომი, პოლიციის ხელში ჩუმად ჩაბლაჯული კუპიურები, მხედრობი, სანთლებით სავსე ბინები, პოლიციელებისთვის უცხო ნივთი - სახელად დიპლომი, ქრთამი, კორუფცია და ქვეყნის წამყვანი ელიტის ოჯახის წევრები ყველას მაგივრად - მინისტრებად და მილიონერებად...

მაინც ვინ იყო კაცი ბაზალეთის ტბის ძირას ნაპოვნი ოქროს ბიჭუნას იმიჯით და როდის დაიწყო შევარდნაძის

პოლიტიკურმა დაისმა ქვეყნის დაბნელება პირდაპირი მნიშვნელობით.

სამშობლოში ის იყო კაცი, რომლის პრეზიდენტობის თანამდებობიდან გადადგომაც ტაშით და ყიჟინით აღნიშნეს, მაგრამ მოდით, დროის მანქანა ცოტა უფრო ადრინდელ პერიოდში დავაბრუნოთ პერიოდში, სადაც შევარდნაძე საქართველოში მმართველის სახით მოდის...

და მაინც, რა ტივტივდება 90-იანებში მაცხოვრებელი კაცის გონებაში და რა მოსდის აზრად როცა შევარდნაძის პერიოდზე ვეკითხებით... აზრად მოსდის თუნდაც გადაცემა “60 წუთი” სადაც აცხადებდნენ, რომ მსოფლიო ბანკის საექსპერტო ჯგუფმა სისტემა შეისწავლა და იმ დროის უმთავრეს პრობლემად კორუფცია დაასახელა, ამ ჯგუფს კი დანიელი მეცნიერი იოჰან ლორენცენი ხელმძღვანელობდა.

აზრად მოსდის გაზეთ “ილორის” მთავარი რედაქტორის როლანდ ჯალალანიას განცხადება, ვცეცხვებ: “საქმე არც ისე ცუდადაა როგორც თქვენ გგონიათ! კორუფციას ფრთხილად უნდა მოვეკიდოთ, რადგან სწორედ ამის წყალობით უამრავი ქართველი ოჯახი ირჩენს თავს!” აი, ამას უცხადებს ხალხს ედუარდ შევარდნაძე, ხელისუფალი, რომელიც 1970 წელს კორუფციასთან ბრძოლის ლოზუნგებითა და მისი ჩახშობის დიდი ამბიციით მოდის ქვეყანაში და სწორედ ამ სიტყვებით ამართლებს მისი მმართველობის პერიოდში დატრიალებულ ვაკხანალიას, რომელიც კორუფციის რეკორდული მაჩვენებლით იყო განპირობებული...

კორუფცია, ფავორიტიზმი, ქრთამი და ნეპოტიზმი, შევარდნაძის მმართველობის პერიოდში ოთხივე სახეზე იყო და ამას აძლიერებდა ორი მთავარი მიზეზი: ერთი, რომ ინსტიტუციურად ქვეყანა ჩამოშლილი იყო, ანუ სახელმწიფო სტრუქტურები არ იყვნენ იმ მასშტაბის და ლეგიტიმაციის, როგორიც დღეს არიან და ამიტომაც მათ არ შეეძლოთ თავის დაცვა შევარდნაძის ნათესავებისგან და მეორე მიზეზი იყო ის,

რომ არც პოლიტიკური ნება არსებობდა იმისა, რომ ასეთი რამ არ მომხდარიყო. იმ პერიოდში აუცილებლად გეცოდინებოდა ვისთვის რამდენი უნდა გადაგებადა ამა თუ იმ სერვისისთვის, რას რამდენი სჭირდებოდა და ასე შემდეგ... თუმცა შეგეძლო არც გადაგებადა, ოღონდ იმ შემთხვევაში თუ იქ, სადმე ნაცნობი გეგულებოდა... ეს იყო ყოველდღიური, მასობრივი კორუფცია, რომელიც სახეზე იყო. ჯამურად ეს იყო უზარმაზარი თანხა...

მაგალითად, საგზაო წესის ელემენტარული დარღვევის-თვის თუ თითო მგზავრი ქრთამის სახით სულ მინიმუმ 5 ლარს უხდიდა მილიციელს, მისთვის ეს დიდი ფინანსური ვალდებულება არ იყო, მაგრამ ახლა წარმოვიდგინოთ, რამდენი ასეთი ხდება და ხდებოდა თუნდაც დღეში ან საათში ანუ რამხელა თანხას კრეფდა იმდროინდელი მილიცია ქრთამის სახით და რა დონეზე აზარალებდა ეს ქვეყნის ეკონომიკას. რახან არ იყო ბიუჯეტი (რომელიც კორუფციამ გამოიწვია) არ იყო სახელმწიფოს განვითარებაც... ანუ ჩვენ ვსაუბრობთ ფულზე, რომელსაც მოსახლეობა იხდიდა, მაგრამ დანიშნულების ადგილი არ იყო სახელმწიფოს ბიუჯეტი რომელიც პირდაპირ ვნებდა სახელმწიფოს ეროვნულ ინტერესებს. მისი დანიშნულების ადგილი, რომ ყოფილიყო ქვეყნის ბიუჯეტი ეს მოემსახურებოდა ინსტიტუციურ გაძლიერებას.

მისმა დროინდელმა ქრთამმა, ნეპოტიზმმა, კორუფციამ და ფავორიტიზმა ჩამოშალა ქვეყნის ბიუჯეტი და ამის გამო ვიყავით არშემდგარი სახელმწიფო. ეკონომიკა დაიჩრდილა. მცირე სამუშაო ადგილები იყო, თუმცა ცხადია, მუშაობდა იმ პრინციპით, როგორც სახელმწიფო სექტორი მუშაობდა, საბოლოო ჯამში კი ეს ახალგაზრდა სახელმწიფოს ჩანასახშივე კლავდა. რატომ ვერ ვითარდებოდა ეკონომიკა და რატომ იყო წასული ჩრდილში და თუ გადავხედავთ მონოპოლისტურ ჯგუფებს, ამ ჯგუფების თავში უდიდეს ნაწილ შემთხვევებში იყვნენ შვეარდნაძის ოჯახის წევრები. ნუგზარ შვეარდნაძე იყო

ამ ამბის ყველაზე კლასიკური გამოვლინება, თუმცა არ იყო ერთადერთი, ამიტომ გასაკვირი არ არის, რომ მაინც და მაინც შევარდნაძის ძმისშვილს აღმოაჩნდა ბიზნესის უსაზღვრო “ნიჭი” და მოკლე ხანში ასეულობით მილიონი იშოვა. სრულიად მონოპოლისტური გარემო შეიქმნა მაგთიკომის მხრიდან, ვინაიდან იქაც მთავარი ხელისუფალი შევარდნაძის ოჯახის წევრი იყო - მისი სიძე. სახელმწიფო სისტემა მთლიანად მაგთის მომსახურებაზე გადავიდა, მაგრამ რა თქმა უნდა, ეს ამბავიც ისევე როგორც სხვა დანარჩენი, კონკრეტული ჯგუფების ინტერესებს ემსახურებოდა.

არსებობდა ადამიანთა ძალიან მცირერიცხოვანი ქსელი, რომლებსაც განაწილებული ჰქონდათ სეგმენტები. შენ მილიცია იქამდე გიცავდა სანამ ამ მთავარ ელიტის წევრებთან კონფლიქტში არ მოხვიდოდი, ვინაიდან ყველას და ყველაფერს ისრებით მაინც ქვეყნის მთავარ ფეოდალთან - ბატონ შევარდნაძესთან მივყავდით და რა იყო ეს თუ არა კორუფცია... რომ არა ის ეკონომიკური შოკი, რაც ქვეყანამ “კორუფციასთან მებეძოლი” შევარდნაძის პერიოდში განიცადა, დღეს საქართველო ცხოვრების დონით, აღმოსავლეთ ევროპა ერთ-ერთი მონინავე ქვეყანა იქნებოდა.

1995-იან წლებში საქართველოს ეკონომიკა რეკორდული 44%-ით შემცირდა, ეს კი აკა ზარქუას კვლებით მტკიცდება. ბანდფორმირებების მფარველობა, შეძრწუნებული ხალხი, მხედრიონი და ისევ შევარდნაძე... ქვეყნის პრეზიდენტი, რომელმაც კარგა ხანი ათარეშა “მხედრიონი” მიანიჭა განუსაზღვრელი უფლებები, თვალს ხუჭავდა მათ ნამოქმედარზე, იგნორირება გაუკეთა პოლიციას, მათ ყოველგვარი უფლება ჰქონდათ ჩამორთმეული, მხედრიონთან ბრძოლის დროს. მხედრიონელების ამ თარეშმა, მათმა დაუსჯელობამ დაამკვიდრა ქურდის ყაჩაღის კულტი, დასაცინი გახდა წესიერება, სწავლელობა, “გაფერადდა” და “გახალისდა” დამნაშავეთა სამყარო. მართლაც, შევარდნაძე «მხედრიონს» სამეგრელოში აგზავნიდა

ლოთი ქობალიას წინააღმდეგ საბრძოლველად ანუ ეს (მისი მხრიდან) იყო სამოქალაქო ომის აქტი. ამას ადასტურებს ჟურნალისტი დავით გამცემლიძე, მის მიერ გამოქვეყნებული 1996 წლით დათარიღებული გაზეთ "კვირიონში" არსებული ინფორმაციით. მათი დროული ალაგმვა კი მხოლოდ შევარდნაძეს შეეძლო, შეეძლო და იტყვიტო ეს გააკეთა კიდეცო (საიდანაც კიდეც ერთხელ მტკიცდება, რომ მას შეეძლო მოეშოთ მხედრიონი), მაგრამ დროსაც ხომ გააჩნია არა?! მეტიც, დროს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს, მხედრიონი ალაგმა, მაგრამ როდის... "პოლიტიკოსს სჭირდება უნარი, იწინასწარმეტყველოს, თუ რა შეიძლება მოხდეს ხვალ, შემდეგ კვირას, შემდეგ თვეს, ან, შემდეგ წელს და კიდეც ერთი უნარი, მომავალში იმის ასახსნელად, თუ რატომ არ მოხდა ეს ყოველივე." მისი აზრით, მან სიტუაცია გამოასწორა, მაგრამ რაც მისმა უმოქმედობამ გამოიწვია, ხომ ისევ სახეზე იყო არა?! ბნელი, ქურდული სამყარო და მხედრიონისგან დაფეთებული ყველა მოსახლე ისევ ისე რჩებოდა... ასე რომ შევარდნაძის თითქოსდა გამოსწორებული სიტუაცია მას კარგ პოლიტიკოსად ვერ აქცევდა.

არჩევნები. იმის თქმა და შევარდნაძისთვის ბრალის დადება იმაში, რომ მან 2003 წლის არჩევნები გააყალბა ხმამაღალი არ იქნება თუ გეტყვით, რომ ეს ფაქტი დაადასტურეს ეუთოს საერთაშორისო სადამკვირებლო მისიამ და ადგილობრივმა არასამთავრობო ორგანიზაციებმა. არასამთავრობო ორგანიზაცია "სამართლიანი არჩევნების" მიერ ჩატარებული ხმის ალტერნატიული დათვლის შედეგებით, სახელისუფლებო პარტიების მონაცემები ოფიციალურ შედეგებს მნიშვნელოვნად ჩამოუვარდებოდა.

ეს კი კიდეც ერთხელ ადასტურებს იმას, რომ არჩევნები გაყალბდა შევარდნაძის პარტიის სასიკეთოდ. არჩევნების გაყალბებამ საქართველოში მასობრივი შიდა დაპირისპირებები

გამოიწვია და ეს ისტორიაში “ვარდების რევოლუციის” სახელითაა ცნობილი.

რეპუტაცია, ეს ნილაბია... ზუსტად იგივე, რაც სამოსელი რომელიც გვაცვია. სახელები და ტიტულები კი მათთვისაა გამოგონებული, ვისი ღვანლი სახელმწიფოს წინ შეუცვლელია, ხალხმა კი მათი არსებობა არ იცის.

აი, ჩვენ კი კარგად ვიცით ვინ იყო ედუარდ შევარდნაძე...

10. დაცვის მხარის დასკვნითი სიტყვა

დეა ანთიძე: ნაფიცო მსაჯულებო, მსმენელებო, დღეს პოლიტსამსჯავროზე ედუარდ შევარდნაძის მიერ გატარებული პოლიტიკის ავკარგიანობასა და შედეგებს განვიხილავთ.

უახლეს ისტორიას თუ გადავხედავთ, მივხვდებით, რომ მოვლენების განვითარების სიჩქარე სულ უფრო და უფრო იზრდება. საბჭოთა კავშირის დაშლა გარდამტეხი ეპოქა იყო, რომელიც მოულოდნელად დადგა და სახელმწიფოები გამოწვევის წინაშე დააყენა: მათ თანამედროვე მსოფლიოს გამოწვევებისთვის უნდა ეპასუხათ. პოსტსაბჭოთა სივრცეში კი, ახლადგათავისუფლებულ ქვეყნებს დემოკრატიული სახელმწიფოს შესაქმნელად რთული ნაბიჯების გადადგმა მოუწიათ.

სახელმწიფო მოღვაწის შეფასებისას ორი მთავარი ფაქტორი უნდა გავითვალისწინოთ: იმ ეპოქის თავისებურებები, რომელშიც ის მოღვაწეობს და შედეგები, რომლებამდეც მისმა ქმედებებმა მიიყვანა ქვეყანა. საზოგადოება პოლიტიკოსის შეფასებისას მის ქმედებებს საკუთარ მოლოდინებს ადარებს და ხშირად ზედაპირული დასკვნებით სტერეოტიპულ შეხედულებებს აყალიბებს, რომლებიც შემდეგ ხელს გვიშლიან, ჯანსაღი კრიტიკის საფუძველზე გავმიჯნოთ კარგი ცუდისგან და სწორი დასკვნა გავაკეთოთ.

ედუარდ შევარდნაძის პოლიტიკის, როგორც ერთი მთლიანობის განხილვა არასწორია, რადგან მისი საბჭოთა პოლიტიკა არა მისი მიზნებით, არამედ საბჭოთა კავშირის

მოთხოვნებით განისაზღვრებოდა, შესაბამისად მისი გადაწყვეტილებების ცალსახად შეფასება არაობიექტურია. საბჭოთა კავშირი ერთპიროვნულად იმართებოდა ისე, როგორც პოლიტიკური მოესურვებოდა და სჭირდებოდა, შესაბამისად მისი სისტემის სიმახინჯის და არაჰუმანური გადაწყვეტილებების შევარდნაძისთვის დაბრალება არარელევანტურია. რთული პირობების მიუხედავად, ის მაინც ცდილობდა კულტურის და ეროვნულობის ხელშეწყობას. მაგალითად, 1978 წ. 14 აპრილს ქართული ენის სახელმწიფო ენად შენარჩუნება ედუარდ შევარდნაძის გაბედული და დროული ქმედებების შედეგი იყო. აბაშისა და ფოთის ექსპერიმენტები კი, სსრკ-ში უპრეცედენტო შემთხვევა გახლდათ თავისუფალი საბაზრო ეკონომიკის ელემენტების დანერგვისა.

1992 წელს სამხედრო საბჭოს მოწვევით საქართველოში ჩამოსულ ედუარდ შევარდნაძეს ქვეყანაში რთული მდგომარეობა დახვდა. დამოუკიდებლობა ახალი გამოცხადებული გვექონდა და ქვეყანა საბჭოთა კავშირის ნანგრევს წარმოადგენდა. იყო პოლიტიკური და ეკონომიკური კრიზისი, არ არსებობდა ლეგიტიმური სახელმწიფოებრივი ორგანოები და სამოქალაქო ომი მძვინვარებდა, რასაც შემდეგ რუსეთის მიერ აფხაზური სეპარატიზმის პროვოცირება დაემატა. სამოქალაქო დაპირისპირებისა და ომის გადატანამ ქვეყანა დაასუსტა. ერთადერთი იმედი საერთაშორისო დახმარების მიღება, გამოსავალი კი სწორი პოლიტიკის გატარება იყო. სწორედ ასეთ ვითარებაში ქვეყანას გადარჩენისთვის უნდა ებრძოლა.

ის პრობლემები, რომლებიც ქვეყანაში არსებობდა იქნებოდა ეს კორუფცია, კრიმინალი, სამოქალაქო ომის შედეგად წარმოქმნილი უკანონო ბანდფორმირებები, თუ სხვა, ზედაპირულად ვერ მოგვარდებოდა. საჭირო იყო ქვეყანა საერთაშორისო პოლიტიკაში ჩაბმულიყო, მიეღო დახმარება სავალუტო ფონდისგან, მსოფლიო ბანკისგან, ჰყოლოდა პარტნიორი ქვეყნები, საძირკველიდანვე დაგვეწყო ყველაფრის

გაუმჯობესება და ნაბიჯ-ნაბიჯ ჩამოგვეყალიბებინა დემოკრატიული სახელმწიფო. ზემოთჩამოთვლილი პრობლემების საფუძველი ეკონომიკური მდგომარეობაში იყო დამალული და შესაბამისად ამ მდგომარეობიდან გამოსასვლელად პრიორიტეტად სწორედ ეკონომიკური რეფორმების გატარება დაისახა შევარდნაძემ.

1994 წელს შეიქმნა ეკონომიკური გუნდი და შედგა ანტიკრიზისული გეგმა რაც საბოლოოდ დაგვირგვინდა 1995 წელს ეროვნული ვალუტის, ლარის შემოღებით, აღსანიშნავია, რომ ლარს დოლართან მიმართებაში საკმაოდ კარგი კურსი 1.3 ჰქონდა. ეროვნული ვალუტის რეფორმა ძალიან წარმატებული და ზუსტი იყო. შედეგად ინვესტორებიც მოიზიდა ქვეყანამ და ეკონომიკური განვითარების პერსპექტივაც გაჩნდა.

ედუარდ შევარდნაძის ავტორიტეტმა დიდი როლი ითამაშა ჯერ საქართველოს, როგორც დამოუკიდებელი სახელმწიფოს საერთაშორისოდ აღიარებაში და შემდეგ უცხოური ინვესტიციების მოზიდვაში. მხოლოდ აშშ-სგან 1992-1998 წლებში ფულადმა დახმარებამ ხუთასი მილიონი დოლარი შეადგინა, ხოლო ჩინეთისგან მიღებული 3 მილიონი დოლარის ოდენობის უპროცენტო სესხის დახმარებით კახეთში საფუძველი ჩაეყარა ორი ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობას.

მიღებული დახმარებისა და სწორი ფინანსური პოლიტიკის მნიშვნელობასთან ერთად ყველაზე მთავარი, რაც ედუარდ შევარდნაძის მმართველობის დროს მოხდა ეს არის საქართველოს სატრანზიტო ფუნქციის აღდგენა. მიუხედავად რუსეთის მუდმივი მცდელობისა ევროპა სრულიად ენერგოდამოკიდებული გაეხადა მასზე, ედუარდ შევარდნაძემ მოახერხა განეხორციელებინა ბაქო თბილისი სუფისსა და ბაქო თბილისი ჯეიჰანის ნავთობსადენების პროექტები, რომლებმაც საქართველოს გეოპოლიტიკური მნიშვნელობა შესძინა და დასავლეთთან ინტეგრაციაში უდიდესი წვლილი შეიტანა. ამასთან

ერთად ამ პროექტების განხორციელებამ ხელი შეუწყო საქართველოს სამხრეთ კავკასიის რეგიონში პოლიტიკურ პოზიციონირებასა და შეამცირა რუსეთისგან ღია აგრესიის რისკი. განსაკუთრებით ნათლად გამოჩნდა ლუგარის კვლევითი ლაბორატორიის მნიშვნელობა საქართველოსთვის მსოფლიო პანდემიის ფონზე, რომელსაც შევარდნაძის მმართველობისას 1997 წელს აშშ-ის თავდაცვის დეპარტამენტსა და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს შორის ხელმოწერილმა ხელშეკრულებამ დაუდო საფუძველი. სწორედ ამ ლაბორატორიის დამსახურებით საქართველო 6 თვის განმავლობაში რჩებოდა მწვანე ზონაში მაშინაც კი, როდესაც მსოფლიოს წამყვანი ქვეყნები ამას ვერ ახერხებდნენ.

ედუარდ შევარდაძემ 1992 წლიდანვე დაიწყო ზრუნვა ნატოსთან და ევროკავშირთან ინტეგრაციაზე. 1992 წელს გავხდით ჩრდილო ატლანტიკური თანამშრომლობის საბჭოს, 1999 წელს კი ევროსაბჭოს და მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის წევრი. 1992 წლის 25 ივნისიდან Bშეჩ-ის ერთ-ერთი დამფუძნებელი ქვეყანა და არსებითი წვლილი შეიტანა მის ფორმირებასა და ტრანსფორმაციაში საერთაშორისო და ეკონომიკურ რეგიონალურ ორგანიზაციად. 1997 წელს ევროატლანტიკური პარტნიორობის ერთ-ერთი თანადამფუძნებელიც გავხდით.

დღევანდელ საზოგადოებაში ყველა ასე თუ ისე ცნობილ ქართველ პოლიტიკოსს ერთგვარი სტიგმა აქვს მინიჭებული. ამ სტიგმას ჩვენ ყველგან და ყოველთვის ვხვდებოდით. თუმცა საზოგადოება ხშირად ბრმა და იმპულსურია, მითუმეტეს მაშინ, როცა საქმე პოლიტიკას ეხება. სამწუხაროდ, ხშირ შემთხვევაში, სახელმწიფო მოღვაწეების განსჯისას უმრავლესობა ვერ ახერხებს მასშტაბურად შეხედოს საკითხს და გარკვეული ჩარჩოებითა და ცრურწმენებით აკრიტიკებს პოლიტიკოსს. კიდევ უფრო მეტი პრობლემა იქმნება ისეთი პოლიტიკოსის შეფასებისას, როგორიც ედუარდ შევარდნაძეა,

რომლის მომხრეები და მოწინააღმდეგეები დღემდე ცოცხლები არიან და დაძაბულობა თუ ემოცია არსად გამქრალა.

რა თქმა უნდა, ედუარდ შევარდნაძესაც აქვს მინიჭებული ბნელი ოთხმოცდაათიანების სტიგმა, თუმცა ჩვენ ვიმედოვნებთ, რომ ფაქტები შეცვლიან თქვენს დამოკიდებულებას. ცნობილი გამოთქმაა: „ჩაიბარა ურემი და დატოვა ტანკი“. შესაძლოა, ამ შემთხვევაში ეს გამოთქმა კნინდება, თუმცა შევარდნაძეზე ნამდვილად შეიძლება ითქვას, რომ „ჩაიბარა ურემი და დატოვა ეტლი“, მოგვიანებით ეს ეტლი იქცა მანქანად და თუ ჩვენი მოსახლეობის დიდ ნაწილს მეტნაკლებად უზრუნველყოფილად შეუძლია ცხოვრება, ზუსტად ამ ურმის ეტლად ქვევის პროცესის დამსახურებაა.

თავის დროზე და ხშირად ახლაც ამ პიროვნებას ბევრი პრორუსად მოიხსენიებს, თუმცა არ უნდა დაგვაფიქნდეს, რომ სწორედ მისმა პოლიტიკამ გამოგვადგვრინა რუსეთის კლანჭებიდან და განვითარებული ქვენებთან დაგვაახლოვა. ნავთობსადენების საქართველოზე გაყვანა, ლუგარის ლაბორატორიისთვის საფუძველის ჩაყრა, 2000 წელს ამერიკელ სამხედრო ექსპერტებთან დაკავშირება თუ ნატოსა და ევროკავშირში ინტეგრაციისკენ პირველი ნაბიჯების გადადგმა... სწორედ ედუარდ შევარდნაძემ, გამოცდილმა და იმ დროისთვის ერთადერთმა მსოფლიო მასშტაბის ქართველმა პოლიტიკოსმა, დაგვაახლოვა ამერიკასთან და აჩვენა ევროპას, რომ საქართველო აღარ იყო „კრიმინალ-ტერორისტული“ ქვეყანა და მას გააჩნდა პოტენციალი კარგად მორგებოდა დასავლეთისთვისა და ჩვენთვის სასარგებლო გეოპოლიტიკურ როლს, როგორც ლეგიტიმური, ჩამოყალიბებული, დემოკრატიული სახელმწიფო.

პატივცემულო ნაფიცო მსაჯულებო, მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ შევძლებთ ედუარდ შევარდნაძის ობიექტურად შეფასებას, თუ უკან მოვიტოვებთ საზოგადოებრივ ცრურწმენებსა და პოლიტიკურ უთანხმოებებს, და რა დაგვრჩება მაშინ? ადამიანი, რომელმაც საფუძველი ჩაუყარა ბევრ იმ სტრუქტურას,

რომლებიც დღესდღეისობით ჩვენს განუყრელ ნაწილს წარმოადგენენ და სრულიად არაფრიდან, ნულიდან შექმნა ლეგიტიმური სახელმწიფო კონსტიტუციით, დასავლური პოლიტიკური კურსითა და დემოკრატიული ღირებულებებით.

ქალბატონებო და ბატონებო დღეს პოლიტსამსჯავროზე ედუარდ შევარდნაძის პოლიტიკას განვიხილავთ.

11. ბრალდების მხარის რეპლიკა

ნიკოლოზ მაძღარაშვილი:

1. მიუხედავად იმისა, რომ მას დიახ, უნდოდა უნივერსიტეტების ჩამოყალიბება ამას ვერ ახერხებდა.

2. იმ პერიოდში გაეროში ბევრი სახელმწიფო შევიდა ასე, რომ ეს სულაც არ იყო შევარდნაძის პირადი დამსახურება, როგორც თქვენ აღნიშნეთ.

3. აღსანიშნავია, რომ ლუგარის ლაბორატორია მისმა მომდევნო პრეზიდენტმა - მიხეილ სააკაშვილმა ჩამოაყალიბა და არა ედუარდ შევარდნაძემ.

4. მას არც ერთი სახელმწიფო ინსტიტუტი არ ჩამოუყალიბებია; არც სასამართლო, არც ეკონომიკური და არც პოლიცია.

5. ნატოში შესვლა შეუძლებელი იყო დემოკრატიული ინსტიტუტების გარეშე შევარდნაძის დროს კი არც ერთი დაწყებულა.

12. დაცვის მხარის რეპლიკა

თეკლა ბენაშვილი - 1999 წლის 23 სექტემბერს, ვაშინგტონში, NDI-ს ავერელ ჰარიმანის დემოკრატიის ჯილდოს გადაცემის ცერემონიაზე აშშ-ს 42-ე პრეზიდენტმა ბილ კლინტონმა სიტყვის დასაწყისში ედუარდ შევარდნაძეს

მიმართა და მადლობა გადაუხადა: „მინდა მადლობა გადაგიხადოთ, რომ ეს ჯილდო გადაეცით ედუარდ შევარდნაძეს. ის ამერიკის შეერთებული შტატებისა და ჩვენი მეგობარია. მას დემოკრატიის სჯეროდა, როგორც ადამიანს, რომელიც თავად გარდაისახა და დემოკრატიის ნამდვილი მიმდევარი გახდა... ის გადაურჩა მკვლელობებს, უკანონო სახელმწიფო გადატრიალების მცდელობებს, მას შეეხო ეთნიკური სირთულეები საკუთარ სამშობლოში, ქვეყნის გარე და შიდა პრობლემები. მის თვალწინ დაცვა ეკონომიკა, დაიშალა ბევრი რამ და შემდეგ ისევ აღდგა, მაგრამ მას შემდეგ, რაც მან ირწმუნა დემოკრატიის, მრწამსი აღარ შეუცვლია... ვფიქრობ მისი სახით, რაღაც ისეთ ფენომენთან გვაქვს საქმე, რაზეც საკმარისად არ გვიფიქრია... ჩვენ ბევრს ვსაუბრობთ, თუ რამდენად რთულია საფუძველი ჩაუყარო დემოკრატიას, და როცა ის უკვე დანერგილია, ადამიანები თავისი ხელით უცვლიან მას ფორმას... ჩვენ შესაძლოა მსოფლიოში აღმოვფხვრათ კომუნიზმი, მაგრამ ვერ დავასრულოთ ძალაუფლებისკენ სწრაფვა, რასაც მივყავართ კორუფციისკენ, ადამიანების გულებში სიძულვილისა და შიშის განცდისკენ, მათი ჩაგვრისკენ, ვინც ჩვენგან განსხვავებულია რასობრივად თუ რელიგიურად, ან რომელიმე უმცირესობას განეკუთვნება.

და ამ კაცმა ყველაზე რთულ პირობებში დაიცვა დემოკრატიის განვითარების გზა. რისთვისაც ვუხდი დიდ მადლობას.”

13. ბრალდების მხარის წყაროები, მტკიცებულებები, შეპირილი საქმიანობი (ფოტოასლები)

ლიტერატურა:

1. შევარდნაძე ედუარდ. ფიქრები წარსულსა და მომავალზე. თბილისი, 2006.

2. ლომოური ნოდარ. საქართველოს წარსული საუკუნის ბოლოს და ედუარდ შევარდნაძე. თბილისი, უნივერსალი, 2011.

3. ბერიანიძე მაყვალა. ედუარდ შევარდნაძე - რისკის მეფე. თბილისი, გამომც. სამშობლო, 2003.

4. არჩვაძე იოსებ და სხვ. ვარდების რევოლუცია და მისი შედეგები. თბილისი, 2012.

5. შევარდნაძე ედუარდ. ჩემი არჩევანი: დემოკრატიისა და თავისუფლების დასაცავად. თბილისი, გამომც. “განათლება”, 1992.

6. შევარდნაძე ედუარდ. „დიდი აბრეშუმის გზა. TRACECA. PETRA ევროპა-კავკასია-აზიის სატრანსპორტო დერეფანი. ევრაზიის საერთო ბაზარი. პოლიტიკური და ეკონომიკური ასპექტები. თბილისი, „მეცნიერება“, 1999.

გაზეთები/ჟურნალები:

7. რეზონანსი, თბილისი 1995 (N118, N123)

8. საქართველოს რესპუბლიკა, თბილისი 1992 (N119, N170, N155)

9. საქართველოს რესპუბლიკა, თბილისი 1994 (N64, N34)

10. სიახლე, თბილისი 2009 (5-11 თებერვალი)

11. თბილისელები, თბილისი 2015 (10-16 აგვისტო)

12. რეიტინგი, თბილისი 2010 (ივნისი)

ბრალდების მხარის პრეზენტაცია №1

ედუარდ შევარდნაძეს
ბრალდების მხარე

კო რ უ ფ ც ი ა

- ◆ სპორტის სასახლის მშენებლობა
 - ◆ ნეპოტიზმი
 - ◆ ფაორიტიზმი
 - ◆ ქრთამი
- ◆ სასამართლოს კონტროლი

არჩევნების გაყალბება

დაადასტურეს:

- ◆ ეუთოს საერთაშორისო სადამკვირვებლო მისიამ;
- ◆ ადგილობრივმა არასამთავრობო ორგანიზაციებმა;
- ◆ არასამთავრობო ორგანიზაცია "სამართლიანი არჩევნებმა“;

მხედრიონის მფარველობა

◆ მხედრიონი — სამხედრო ორგანიზაცია, რომელიც დაფუძნდა 1989 წელს ჯაბა იოსელიანის მიერ. მისი თვალსაჩინო წევრები აგრეთვე იყვნენ დოდო გუგუშაშვილი, გიგა არველაძე, ზაზა ვეფხვაძე, გია სვანაძე და სხვანი. მხედრიონი უშუალოდ მონაწილეობას სხვადასხვა ოპერაციაში, რომლებიც ხშირად ფატალურად სრულდებოდა. ორგანიზაცია აგრეთვე იყო 1991 წელს ზვიად გამსახურდიას წინააღმდეგ მოწყობილი პუტჩის ორგანიზატორი.

აფხაზეთის ომი

- ◆ კიტოვანის ნდობა
- ◆ ჯარების შეყვანა
- ◆ გამსახურდიას მომხრეების წინააღმდეგ მოქმედება
- ◆ გვიან მოქმედება

14. დაცვის მხარის მტკიცებულებები, შეპერილი საქმიანობა (ფოტოასლები)

გამოყენებული წყაროები და ლიტერატურა:

1. გაბუნია გიორგი, რეხვიაშვილი ნუგზარი, კარტოზია მამუკა, კოლუაშვილი პაატა. პირადი შეფასებები, აღქმები, აზრები: ედუარდ შევარდნაძე. გამომც. “საქართველო”, თბილისი, 1998.

2. ჯონსი სტივენ. საქართველო: პოლიტიკური ისტორია დამოუკიდებლობის გამოცხადების შემდეგ. თბილისი, სოციალურ მეცნიერებათა ცენტრი, 2013.

3. არჩევნების ისტორია. ავტორთა ჯგუფი: ლევან თარხნიშვილი, ნატალია ჩხეიძე, ნინო კვანტრიშვილი. ცესკო, თბილისი, 2009.

4. გუგუშვილი ბესარიონ. მკვლევლობის დაკვეთა. თბილისი, 2012.

5. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია: ღია წერილი ედუარდ შევარდნაძეს. იხილე, საქართველოს სახელმწიფოს ხელმძღვანელები. ოფიციალური დოკუმენტები, მიმართვები და ინტერვიუები. ტ. III, თბილისი, 2013.

6. აკადემიკოს პაატა გუგუშვილის დღიურები და მოგონებები. თბილისი, 2015.

7. საქართველოს პოლიტიკური ლანდშაფტი რედაქტორები. გია ნოდია, ალვარო პინტო სქოლტბახი. თბილისი, 2006.

8. რკინის ფარდიდან აბრეშუმის გზამდე. ედუარდ შევარდნაძის პოლიტიკური მოღვაწეობა. შემდგენელი ნანა ზურაბიშვილი. თბილისი, 2018.

9. ქრონიკა-ცნობარი. საქართველოს საგარეო პოლიტიკა 1992-2008.

10. ყორანაშვილი სალომე. პოლიტიკური ურთიერთობები საქართველოს, ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და რუსეთის ფედერაციის შორის 1991-1997 წლებში. დისერტაცია ისტორიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად. თსუ, თბილისი, 2009.

https://www.tsu.ge/data/file_db/disertaciebi/yoranashvili.pdf

11. საქართველოს სახელმწიფოს ხელმძღვანელები. ტომი მე-7-12.

17. ჩარკვიანი გელა. ნაცნობ ქიმერათა ფერხული. თბილისი, გამომც. "ინტელექტი", 2017.

18. შევარდნაძე ედუარდ. ჩემი არჩევანი: დემოკრატიისა და თავისუფლების დასაცავად. თბილისი, გამომც. “განათლება”, 1992.

19. იოსელიანი ჯაბა. სამი განზომილება. თბილისი, “ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა”, 2013.

20. საქართველოს კონსტიტუცია. თბილისი, 1995.

23. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური. საქართველოში ინფლაციის მაჩვენებელი 1996-2020 წლები.

24. ინფლაციური პროცესები და ფულის მსყიდველობითი უნარიანობა თანამედროვე საქართველოში 2000-2011 წლები. https://www.slideshare.net/gdri_ge/ss-12584338

25. შეთანხმება ევროპაში კონვენციური შეიარაღებული ძალების, ხელშეკრულების იმპლემენტაციის პრინციპებისა და პროცედურების შესახებ ტაშკენტი, 1992 წლის 15 მაისი.

27. აშშ-ს საელჩოს განცხადება 2003 წლის საქართველოს საპარლამენტო არჩევნებზე აშშ-ს მთავრობის გამოსხაურების შესახებ (17 ნოემბერი).

28. საბჭოთა და პოსტსაბჭოთა ანაბრების პრობლემატიკის სამართლებრივი ანალიზი. სამუშაო ჯგუფის ხელმძღვანელი არჩილ კაიკაციშვილი. ახალგაზრდა ადვოკატები. თბილისი, 2013.

29. საქართველოს პრეზიდენტის ზვიად გამსახურდიას წერილი აშშ-ს სახელმწიფო მდივანს ჯეიმს ბეიკერს. 1991 წლის 12 დეკემბერი. იხილე, ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტი (IDFI) https://idfi.ge/ge/the_letter_of_president_of_georgia_zviad_gamsakhurdia_to_us_secretary_of_state_james_baker

30. კეკოშვილი ვახტანგ. კანონიერი ქურდების სუბკულტურის გავლენა მოზარდების სოციალიზაციაზე პოსტ-საბჭოთა საქართველოში. დისერტაცია სოციოლოგიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მისანიჭებლად. ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი. თბილისი, 2019.

<http://eprints.iliauni.edu.ge/10254/1/ვახტანგ%20კეკელიძე.pdf>

32. ნამჩავაძე ბესო. დამოუკიდებელი საქართველოს ეკონომიკური ისტორია. Forbes Georgia. 2017.

<https://forbes.ge/damoukidebeli-saqarthvel/>

33. 1993 წლის 27 ივლისის სოჭის შეთხვევა აფხაზეთში ცეცხლის შეწყვეტის და მისი დაცვის კონტროლის მექანიზმების შესახებ.

34. საქართველოს ეკონომიკური ტრანსფორმაცია: დამოუკიდებლობის 20 წელი.

დაცვის მხარის პრეზენტაცია №1

ედუარდ შევარდნაძე

დაცვის მხარე - „ოტოტი“

დევიზი:

„ადამიანის მთელი ღირსება ესაა უნარი იაზროვნოს“

ედუარდ შევარდნაძის ჩამოსვლამდე არსებული პრობლემები საქართველოში

- 1991 წლის სამოქალაქო ომი
- პროვოცირებული სეპარატიზმი აფხაზეთისა და სამჩაბლოში
- სახელმწიფო ინსტიტუტების არარსებობა
- არ არსებობს ჯარი
- წარმოქმნილია უკანონო სამხედრო დაჯგუფებები
- ეკონომიკური კრიზისი

ძირითადი მიზნები

1. საქართველოს პოლიტიკური და ეკონომიკური როლის გამოძევნა მსოფლიო ასპარეზზე
2. საზაზრო ეკონომიკის პრინციპებისთვისა და რეალური დემოკრატიისთვის საფუძვლის ჩაყრა

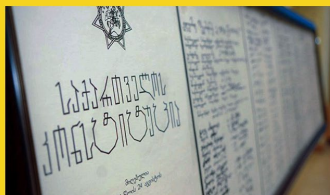
საქართველო და საერთაშორისო ორგანიზაციები

- 1992 წელს საქართველო გახდა:
- "გაეროს" 179-ე წევრი
 - "ზრდილატლანტიკური თანამშრომლობის საბჭოს" წევრი
 - BSEC-ის ერთ-ერთი დამფუძნებელი
 - "იუნესკოს" წევრი

- ✦ 1994წ - საქართველო შეუერთდა NATO-სპროგრამას „პარტნიორობისა და მშვიდობისათვის“
- ✦ 1997წ - საქართველო გახდა „ევროატლანტიკური პარტნიორობის ორგანიზაციის“ თანადამარსებელი
- ✦ 1998წ - NATO-ში გახსნა დიპლომატიური მისია
- ✦ 1999წ - გახდა "ევროპის საბჭოს" 41-ე წევრი
- ✦ 2000წ - გახდა „მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის“ 137-ე წევრი

1995 წლის 24 აგვისტოს მიიღეს
საქართველოს კონსტიტუცია

1995 წლის 2 ოქტომბერი - შემოიღეს
ეროვნული ვალუტა - ქართული ლარი

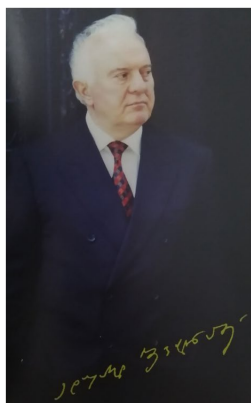

ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის
პროექტის დეკლარაციას 1998 წლის 29
ოქტომბერს მოაწერეს ხელი აზერბაიჯანის,
საქართველოს, თურქეთის, ყაზახეთისა და
უზბეკეთის პრეზიდენტებმა

1996 წლის 8 მარტს აზერბაიჯანის
პრეზიდენტი ჰეიდარ ალიევი და
საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ
შეივარდნაძე შეთანხმდნენ ბაქო -
სუფსის მილსადენის შექმნის შესახებ.

ბაქო-სუფსის მილსადენის ტექნოლოგიით
ჩამატება, 17 აპრილი, 1999

"დემოკრატია უწყესრიგოა
და რთული, ის
არასდროსაა მარტივი"
რობერტ გენუა

გმადლობთ ყურადღებისთვის!

პროექტზე მუშაობდნენ:
დედა ანთიძე
თეკლა ბენაშვილი
მარიამ ბოკუჩავა
ნინო გოფლიძე
თამარ იმერლიშვილი
ნიკოლოზ ოტიაშვილი
ლევინი შამათავა

დამოუკიდებელი საერთო გიმნაზია „მეცნაბადა“
2020

დაცვის მხარის პრეზენტაცია №2

ამავე ნავთობსადენების საქართველოზე გაყვანით
იქცა თუ არა ის აზია-ევროპის დამაკავშირებელი
დერეფნად და აღიდგინა თავისი ისტორიული
გეოპოლიტიკური ფუნქცია?

ედუარდ შევარდნაძის უშუალო ინიციატივით
განხორციელებულ პროექტები,
ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანისა და ბაქო-სუფსის
ნავთობსადენები, იყო თუ არა ევროპისა და
საქართველოს რუსეთისგან
ენერგოდამოუკიდებლობის გარანტი?

ჩაეყარა თუ არა ლუგარის ლაბორატორიის
მშენებლობას საფუძველი ედუარდ შევარდნაძის
ხელისუფლების დროს? თუ შეიძლება
გვესაუბრეთ ამ ლაბორატორიის მნიშვნელობაზე.

ადასტურებთ თუ არა, რომ სახელმწიფოსთვის
მნიშვნელოვან ამ პროცესებს სწორედ ედუარდ
შევარდნაძის დროს ჩაეყარა საფუძველი?

თქვენი აზრით, რა მნიშვნელობა აქვს საქართველოს
პოლიტიკურ-ეკონომიკური სტაბილურობისა და
თავდაცვისუნარიანობის ამაღლებისთვის ამ
ორგანიზაციებში გაწევრიანებას?

შევარდნაძის ხელისუფლების დროს 1992 და 1994 წელს დადებულმა პარტნიორობის ხელშეკრულებებმა ჩაუყარა თუ არა საფუძველი საქართველოს ნატოში ინტეგრაციის პროცესს?

ადასტურებთ თუ არა, რომ საქართველო გახდა ევროსაბჭოს წევრი ედუარდ შევარდნაძის მოღვაწეობის დროს?

ადასტურებთ თუ არა, რომ საქართველო გაეროში ედუარდ შევარდნაძის მოღვაწეობის დროს შევიდა?

ეკონომიკის გაჯანსაღებისა და ფინანსური კრიზისის
დასაძლევად რა მნიშვნელობა ჰქონდა ლარის, ანუ
ეროვნული ვალუტის შემოღებას?

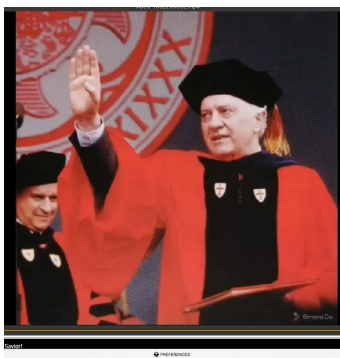
მიუთითებს თუ არა აღნიშნული
მონაცემები ედუარდ შევარდნაძის
ეკონომიკური პოლიტიკის
ეფექტურობაზე?

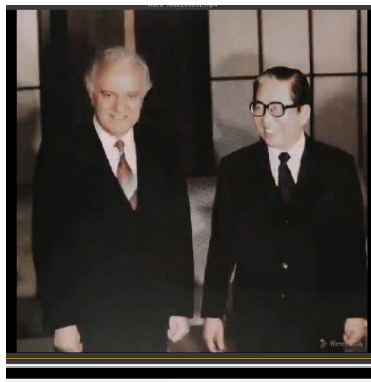
ახლა წარმოგიდგენთ countryeconomy-ს მიერ წარმოებულ კვლევას
პოსტ-საბჭოთა ქვეყნების მშპ-ს ზრდის შესახებ. (წყარო ეფუძნება
ფინანსთა სამინისტროსა და მსოფლიო ბანკის მიერ გამოქვეყნებულ
მონაცემებს). წყაროზე დაფუძნებით, თუ შეიძლება შეადარეთ
საქართველოს მშპ-ს ზრდა 1992-2003 წლებში პოსტ-საბჭოთა ქვეყნების
ამავე მაჩვენებლებს.

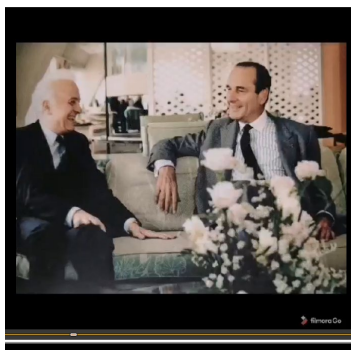
დაახასიათეთ პოსტ-საბჭოთა ქვეყნების
მაკრო-ეკონომიკური მაჩვენებლები საბჭოთა
კავშირის დაშლისა და დამოუკიდებლობის
გამოცხადების შემდეგ?
ახლა წარმოგიდგენთ

ედუარდ შევარდნაძის მიერ განხორციელებულმა პროექტებმა:
საერთაშორისო ორგანიზაციებში ინტეგრაცია, მსოფლიო
მნიშვნელობის ნავთობსადენების საქართველოზე გაყვანამ,
ლუგარის ლაბორატორიისთვის საფუძვლის ჩაყრა და სხვა -
მოუშვადა თუ არა ქვეყანას მყარი ნიადაგი გრძელვადიან
პერსპექტივაში განვითარებისთვის?

დაცვის მხარის პრეზენტაცია №3

Internet Explorer

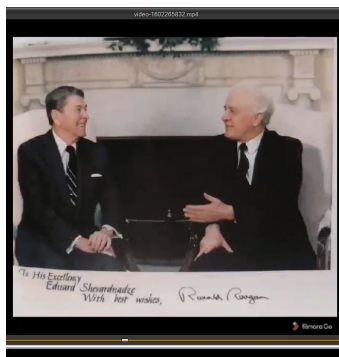
PREFERENCES

PREFERENCES

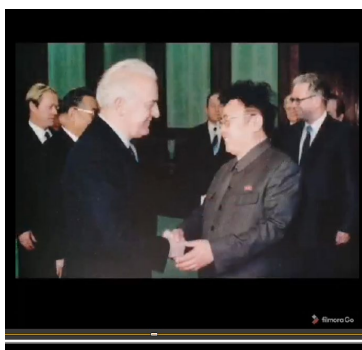

PREFERENCES

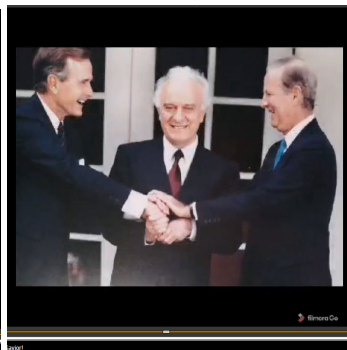
Internet Explorer

PREFERENCES

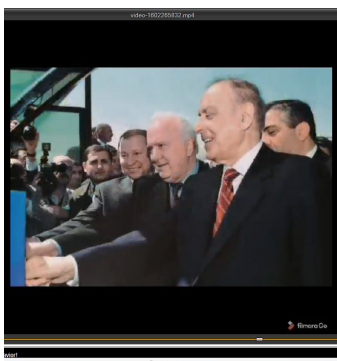
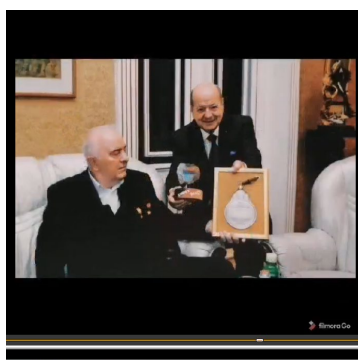
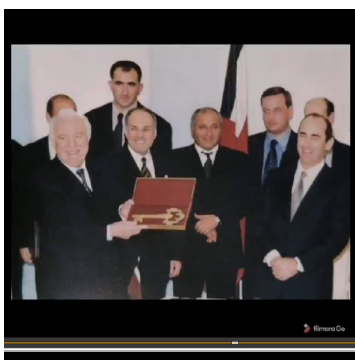
Internet Explorer

PREFERENCES

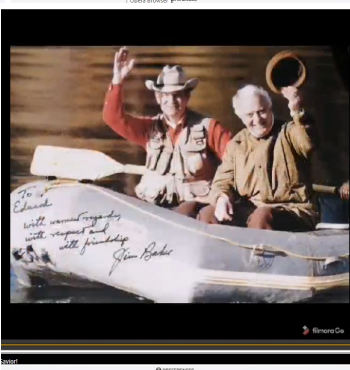
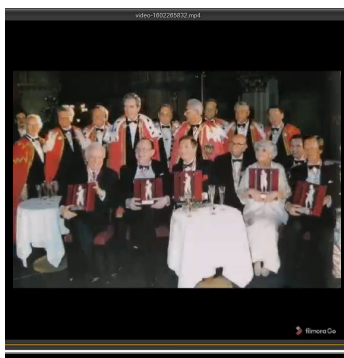
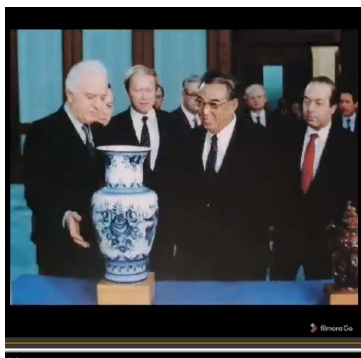

Internet Explorer

PREFERENCES

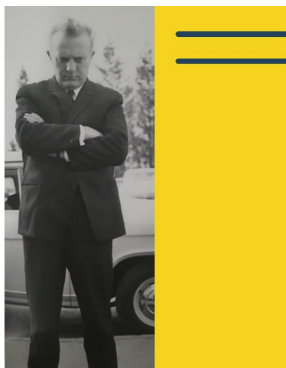
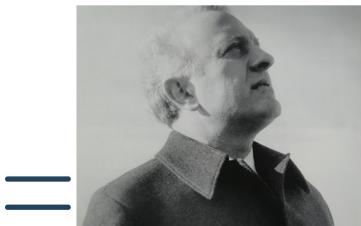

დაცვის მხარის პრეზენტაცია №4

„ველეზან, სადაც კი ვეზუზობდი, ერთი უმთავრესი პრობლემა მქონდა: პიროვნული და თანამდებობრივი დამოუკიდებლობა“
ედუარდ მევარიძე

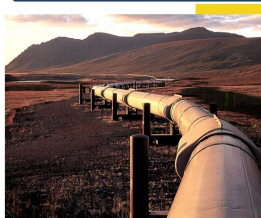

ასეთ ვითარებაში ქვეყანას
გადარჩენისთვის უნდა
ებრძოლა.

● ეკონომიკა

- 1994 წელს შეიქმნა ეკონომიკური გუნდი
- 1995 წელს შემოვიღეთ ეროვნული ვალუტა-ლარი
- ლარის კურსი დოლართან მიმართებაში - 1.3
- 1992-1998 წლებში ამერიკული ინვესტიცია - 500მლნ. დოლარი
- ჩინეთისგან- უპროცენტო სესხი- 3მლნ. დოლარი
ჰიდროელექტროსადგურების მშენებლობისთვის

● ბაქო თბილისი სუფსა
ბაქო თბილისი ჯეიჰანი

ნავთობსადენი

ხელშეკრულებაზე ხელის
მოწერის პროცესი

— **1997 წელს დაიდო ხელშეკრულება აშშს
თავდაცვის დეპარტამენტთან.
ხელშეკრულებამ საფუძველი ჩაუყარა
ლუგარის კვლევით ცენტრს**

● საერთაშორისო
ორგანიზაციები

**NATO-სა და ევროკავშირში
ინტეგრაცია**

**ევროპის საბჭოს
წევრი 1999
წლიდან**

**UNITED NATIONS
გაეროს წევრი
1992 წლიდან**

**1992 25 ივნისიდან
BSEC-ის წევრი და
თანადამფუძნებელი**

**მსოფლიო ეკონომიკის
ორგანიზაციის წევრი
1999 წლიდან**

**1992 წლიდან
იუნესკოს წევრი**

- ლეგიტიმური დემოკრატიული სახელმწიფოსთვის საფუძვლის ჩაყრა
- პროდასავლური პოლიტიკური კურსი
- ეკონომიკური რეფორმები

ადამიანი, რომელმაც სრულიად არაფრიდან, ნულიდან შექმნა ლეგიტიმური სახელმწიფო კონსტიტუციით, დასავლური პოლიტიკური კურსითა და დემოკრატიული ღირებულებებით.

მადლობა ყურადღებისთვის!

პროექტზე მუშაობდნენ:
დეა ანთიძე
მარიამ ბოკუჩავა
თეკლა ბენაშვილი
თამარ იმერლიშვილი
ნინო გოგლიძე
ნიკოლოზ ოტიაშვილი
ლიზი შამათავა

15. მენტორების სიტყვა გუნდების დასახასიათებლად

ბრალდების მხარის (გუნდი „რონდოს“) მენტორი, პროფესორი ხატია ვასაძე: გუნდთან, „რონდო“ მუშაობა მოგვიწია პროფესორ გიორგი ჩხიკვიშვილს და მე. ჩვენი ღუეტი მენტორების ამპლუაში ნაყოფიერი გამოდგა. ამას ხელი შეუწყო, როგორც სტუ-ს სამართალისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტიმა ისე 51 საჯარო სკოლის პედაგოგებმა.

ჩვენ ვმენტორობდით უფროს კლასელთა გუნდს. ღომელიც დაკომპლექტებული იყო 51-ე სკოლის მეცხრე მეთავე კლასელებისგან. შვიდივე მოსწავლე გამოირჩეოდა სურვილით სიღრმისეულად გაეაზრებინათ პრობლემის არსი. მათ შეძლეს საფუძვლიანად დაემუშავებინათ ქართული და უცხოური წყაროები, შეისწავლეს სხვადასხვა დოკუმენტები. მოიძიეს საარქივო მასალა. დაამუშავეს საკითხის გარშემო არსებული სპეციალური სამეცნიერო ლიტერატურა და შეძლეს ეს ყველაფერი კრიტიკულად გაეაზრებინათ.

ვფიქრობთ, ეს არის წარმატებული პროექტი, რაც ხელს უწყობს ანალიტიკური აზროვნების განვითარებას და იმ სავალდებულო უნარ-ჩვევების დაუფლებას, რომელიც აუცილებელია გააჩნდეს მომავალ თაობას. აღნიშნული პროექტი ეხმარება ახალგაზრდებს გამოიმუშონ კრიტიკული ანალიზის უნარი. პროექტი ასევე უვითარებს მოსწავლეს წერის კულტურას და დებატების უნარს.

ჩვენ, გუნდი რონდოს მენტორებს მიგვაჩნია, რომ გუნდმა ღირსეულად გაიარა ნახევარფინალი და გადავიდა ფინალში, რაც მათი დაუღალავი შრომის შედეგია.

დაცვის მხარის (გუნდის „თოტი“) მენტორი, ასოცირებული პროფესორი სოფიო დემეტრაშვილი: როგორც მოგეხსენებათ, 2020 წლის ოქტომბერში ჩვენმა გუნდმა მოიპოვა დამაჯერებელი გამარჯვება სამეცნიერო-კვლევით პროექტ „პოლიტიკა სამსჯავროზე“, რასაც წინ უძღვოდა სკოლა

„შავნაბადა“-ს წარმომადგენელთა უზადოდ დიდი შრომა. შესრულების მართვა მოიცავს სწორ მენეჯმენტს, ცოდნის მართვას, მოტივაციას, გუნდურობას, შესაბამისად, არსებითი დატვირტვა მოდიოდა ჩვენზე - მენტორებზე. მიმაჩნია, რომ საკმაოდ დიდი პასუხისმგებლობის მიუხედავად, მაინც გავართვით თავი ჩვენზე დაკისრებულ მოვალეობას და მოვიპოვეთ გამარჯვება. მუშაობის პროცესი მეტად დატვირთული იყო. მე, როგორც გუნდის მენტორი არაერთხელ ვიყავი მიწვეული სკოლა „შავნაბადა“-ს სამეცნიერო დარბაზში. აგრეთვე, სკოლის მოსწავლეებთან ხორციელდებოდა შეხვედრები ჩვენთან, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის საჯარო სამართლის ლაბორატორიაში. გვექონდა ფაქტობრივად ყოველდღიური მიმონერა, კომუნიკაცია. ბავშვები დამოუკიდებლად დადიოდნენ ბიბლიოთეკაში, ახორციელებდნენ კვლევით საქმიანობას, შემდეგ კი, ვახდენდით მოპოვებული ინფორმაციის დამუშავებას და დახარისხებას. არსებითად დიდი დრო დაგვჭირდა მოწინააღმდეგე მხარის მიმართ შეკითხვების მომზადებისა და გუნდურობის წინა პლანზე წამოსაწევად, გუნდის ყველა წევრისათვის სიტყვის თანაბრად გადანაწილებისათვის. ვვარჯიშობდით გამოსვლებზე, გვექონდა ე.წ. „რეპეტიციები“, რადგან დაახლოებით ვვარაუდობდით რა იქნებოდა მოწინააღმდეგე მხარის შეკითხვა-პოზიცია, რომ შესაბამისად გაგვეცა პასუხი. ამასთან, აღსაღნიშნავია გუნდის თითოეული წევრის სურვილი და სწრაფვა, წყურვილი გამარჯვებისაკენ, რამაც რა თქმა უნდა გამოიღო შესაბამისი შედეგი. სკოლა „შავნაბადა“-ს მოსწავლეების მიერ შერჩეულ იქნა ექსპერტი - ლევან ლორთქიფანიძე, რომელმაც არაჩვეულებრივად გაართვა თავი მასზედ დაკისრებულ მოვალეობას. მცირედი ტექნიკური პრობლემები გამოიღო კოვიდ - 19-მა, გადაიწია ფინალის თარიღმა, რა პერიოდშიც ჩვენმა გუნდმა არ შეწყვიტა მუშაობა და აღნიშნულმაც დადებითი გავლენა მოახდინა საბოლოოდ გამარჯვებაზე. ფინალური

იმიტირებული პროცესი გაიმართა ულამაზეს გარემოში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პირველ კორპუსში, სადაც სკოლის მოსწავლეებმა შეაფასეს ედუარდ შევარდნაძის მიერ განხორციელებული პოლიტიკა, რა დროსაც ჩვენმა გუნდმა გაიმარჯვა.

16. ნაზიცი მსაჯულთა (საგამოცდო კოლეგიის) პერდიქტი

1. ბრალდების მხარის სარჩელი არ იქნას დაკმაყოფილებული.

2. დაცვის მხარემ, გუნდმა „თოტი“ უკეთ შეძლო გაცხადებული პოზიციის არგუმენტირებული დასაბუთება.

3. გუნდი „თოტი“ ცხადდება გამარჯვებულად ხმათა 5/0 რაოდენობით.

იმიტირებული სამსჯავროს სხდომა გამოაცხადდა დახურულად 10.X.2020. 16:00.

17. დანართი

1) პროექტის „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ დებულება

პოლიტიკის მცოდნეობის მულტი და ინტერდისციპლინური სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი პროექტის „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ (შესაბამისობა ეროვნულ ინტერესებთან)

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

წინათქმა

საწავლო პროცესში არსებული მოძველებული ფორმები და მეთოდები სათანადოდ ვეღარ უბამს მხარს ინფორმაციულ ეპოქას, რომელიც თანდათან ამკვიდრებს წინა ეპოქებისგან სრულიად განსხვავებული სწავლების, ცხოვრებისა და საქმიანობის წესს. ამან განაპირობა ახალი იდეის ფონზე

ორიგინალური და აქტუალური პროექტის შექმნა: 1. მოიძებნა სტუდენტებისა და უფროსკლასელების დაინტერესებისა და მათი სასწავლო და სამეცნიერო პროცესში აქტიურად და ხალისით ჩაბმის სრულიად ახლებური და ეფექტური ფორმა; 2. განხორციელდა სრულიად ახლებურად სასწავლო-სამეცნიერო და პრაქტიკული მუშაობის პროცესში პოლიტიკის, საერთაშორისო ურთიერთობების, სამართლის და სხვ. სპეციალობების სინთეზი და უნივერსალიზაცია, ჰარმონიული კვეთა და ურთიერთშეესება; 3. დაინერგა სწავლების სხვადასხვა საფეხურის (ბაკალავრიატის, მაგისტრატურის, დოქტურანტურის), სხვადასხვა სპეციალობების (სამართლის, საერთაშორისო ურთიერთობებისა და ა.შ.) და სხვადასხვა უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტებისა და სკოლების უფროსკლასელთა გუნდურად ერთობლივი მუშაობის პრაქტიკა.

პროექტში ჩართული უფროსკლასელებისა და სტუდენტების მიერ შეძენილი მრავალმხრივი ცოდნისა და უნარების სრულყოფილად შეფასებისათვის გამოყენებულია სრულიად ახალი შინაარსისა და დატვირთვის მქონე იმიტირებული სამსჯავრო (სასამართლო პროცესი), რითაც მოიძებნა გამოცდის ჩაბარებისა და მისი შეფასების თვალსაჩინო და ეფექტური ფორმა. ეს კი იძლევა საშუალებას უფროსკლასელებმა (სტუდენტებმა) ცოდნა და უნარები გამომაჟღავნონ საინტერესოდ, მრავალმხრივად და მრავალასპექტში, ასევე, განუვითაროს მათ სასწავლო, კვლევითი, შემოქმედებითი, თანამშრომლობისა და კომუნიკაციური უნარ-ჩვევები (წყაროების მოძიების, ანალიზის, სასამართლო პროცესში მონაწილეობის, საჯარო გამოსვლისა და დებატების ხელოვნების, ქცევისა და ურთიერთობის ეთიკის, გუნდური მუშაობის და სხვ.), ამასთანავე, კვალიფიციურმა საგამოცდო კოლეგიამაც სრულყოფილად შეძლოს მისი შეფასება.

პროექტი ძირითადად აქცენტირებულია ცნობილი პოლიტიკური ფიგურების (პოლიტიკური პარტიების) გატარებული

პოლიტიკის ეროვნულ ინტერესებთან შესაბამისობის პრობლემის შესწავლისა და კვლევის საკითხებზე. იგი ყურადღებას უთმობს სტუდენტებსა და უფროსკლასელებში პოლიტიკური და სამართლებრივი კუთხით სახელმწიფო პოლიტიკის სტრატეგიის ხედვის, ემპირიული პოლიტიკური სიტუაციის კრიტიკული ანალიზის, პოლიტიკის სტრუქტურულ-ფუნქციური არსის გაცნობიერების, საქართველოს სახელმწიფოსათვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი, სტრატეგიულად მარადიული ღირებულებების ფორმირების პოლიტიკური და სამართლებრივი კანონზომიერებების ცოდნის, ეროვნული ინტერესების კრიტერიუმების არგუმენტირების უნარის განვითარებასა და შეძენას. პროექტი მაღალი მულტი და ინტერდისციპლინურობით ხასიათდება და პოლიტიკის მეცნიერებებთან ერთად შეიძლება მოიცავდეს სამართალმცოდნეობას, ისტორიას, ეკონომიკას, ფილოსოფიას, სოციოლოგიას, დემოგრაფიას, კულტუროლოგიას, ინფორმატიკას და სხვ.

პროექტი, მისი მიზნები და ამოცანები სრულიად აპოლიტიკურია და გამოორიცხავს მიმდინარე პოლიტიკურ-პარტიულ პროცესებთან პიროვნული თუ ორგანიზაციული სახით რაიმე შეხებას.

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

1.1 პროექტი „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ (შემდგომში - „პროექტი“) წარმოადგენს მულტი და ინტერდისციპლინურ სასწავლო-სამეცნიერო და თეორიულ-პრაქტიკულ ღონისძიებათა ციკლს, რომელიც ხორციელდება საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის (შემდგომში - „უნივერსიტეტი“) მიერ.

1.2 პროექტის ხელმძღვანელია პროექტის ავტორი, უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობათა ფაკულტეტის (შემდგომში - „ფაკულტეტი“) პროფესორი, პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი ჰენრი კუპრაშვილი. პროექტის ხელმძღვანელი:

- ახორციელებს პროექტის სხვადასხვა ფორმატის სტუდენტებისათვის (საფაკულტეტო, უნივერსიტეტში, ინგლისურენოვანი და რუსულენოვანი ფორმატი) და უფროსი კლასებისათვის (სასკოლო ფორმატი) დაგეგმვა-კოორდინაციას და ორგანიზაციას;

- უზრუნველყოფს პროექტის მულტი და ინტერდისციპლინურ სამეცნიერო თეორიულ-პრაქტიკულ ღონისძიებათა სამუშაო პროცესის გაუმჯობესების, შინაარსის, მეთოდებისა და საშუალებების დახვეწის, საკოორდინაციო, საკომუნიკაციო და თანამშრომლობის ფორმატის განვითარებას;

- ორგანიზებას უკეთებს პროექტის ეგიდით დაგეგმილ ღონისძიებებს და უშუალოდ მონაწილეობს ცნობილი სახელმწიფო და პოლიტიკური მოღვაწეების, პოლიტიკური პარტიების,¹ მენტორების შერჩევის, სხვადასხვა საფეხურისა და სხვადასხვა სპეციალობის სტუდენტებით, სასკოლო ფორმატში კი სხვადასხვა სკოლისა და უფროსი კლასის მოსწავლეებით გუნდების შექმნის, მათი კონსულტირების, ტრენინგების პროცესში;

- ხელმძღვანელობს და ახორციელებს მენტორებთან და სტუდენტებთან ერთად პოლიტიკური მოვლენის მყარი რაოდენობრივი მახასიათებლის, თვისობრივ ცვლილებებზე რაოდენობრივ მახასიათებელთა კავშირის დადგენის, პოლიტიკური მოვლენის პარამეტრიზაციის, პარამეტრის მნიშვნელობის, პოლიტიკის ხარისხის, ქვეყნის ეროვნული ინტერესების განსაზღვრის არგუმენტირებული კრიტერიუმების და პარამეტრების, მათი მნიშვნელობის, ზღვრულობის პროცენტული გამოსახულების, წონადობის დადგენის კვლევით პროცესებს.

- ფაკულტეტზე მრავალმხრივად განვითარებული, კონკურენტუნარიანი, მაღალი დონის სპეციალისტის მომზადების ხელშეწყობის მიზნით წარმართავს პროექტით გათვალისწინებული სხვადასხვა სამეცნიერო კვლევის სპეციალობების თეორიულ-პრაქტიკული სინთეზისა და უნივერსალიზაციის

¹ პოლიტიკური პარტიების 1995 წლამდე საქმიანობა.

პროცესს, მასში სტუდენტების ჩართვასა და მათში სათანადო პროფესიული უნარ-ჩვევების განვითარებას.

- წარმართავს სხვა ნებისმიერი სახის საქმიანობას, რომელიც დაკავშირებული იქნება პროექტით დასახული ამოცანების შესრულებასთან.

პროექტის თანახმდღვანელია ფაკულტეტის დეკანი, პროფესორი ირაკლი გაბისონია:

- წარმართავს პროექტის ხელმძღვანელთან ერთად სამმართველო-საკოორდინაციო და საორგანიზაციო სახის საქმიანობას, რომელიც დაკავშირებულია პროექტით დასახული ამოცანების შესრულებასთან.

პროექტის მენეჯერ-კოორდინატორია ნინო ოდიშელიძე:

- ხელმძღვანელობს და კოორდინაციას უწევს ყველა ფორმატის (ქართული, უცხოენოვანი, უნივერსიტეტშორისი, რეგიონალური, სასკოლო და სხვ.) კოორდინატორებს, მათთან ერთად დაგეგმილი იმიტირებული სასამართლო პროცესების ჩატარების ორგანიზებას, აწარმოებს შესაბამის საკომუნიკაციო და საკორესპონდენციო საქმიანობას;

- უზრუნველყოფს საორგანიზაციო კომიტეტის მიერ იმიტირებული სასამართლო პროცესის ჩატარების დადგენილი შინაგანანგის დაცვასა და შესრულებას, დარბაზის მომზადებას და სხვ.;

- ახორციელებს კოორდინატორებთან და გუნდის კაპიტნებთან ერთად სტუდენტების (სკოლის მოსწავლეების) შეკრების, მათთან გასაუბრების, მენტორებთან შეხვედრის, კენჭისყრის მომზადება-ჩატარების ორგანიზებას.

- ახორციელებს სარეგისტრაციო გვერდის მართვას, საორგანიზაციო კომიტეტისთვის პროექტში რეგისტრირებულ მონაწილეობის მსურველთა შესახებ ინფორმაციის მიწოდებას (რამდენი სტუდენტი ან უფროსკლასელი დარეგისტრირდა, კურსი, სპეციალობა და სხვ.);

- პროექტის ხელმძღვანელობის დავალებით წარმართავს ნებისმიერი სახის საქმიანობას, რომელიც დაკავშირებული იქნება პროექტით დასახული ამოცანების შესრულებასთან.

პროექტის სტუდენტური ქართული, უცხოენოვანი, უნივერსიტეტშორისი და რეგიონალური სასკოლო ფორმატის კურატორი:

- ხელმძღვანელობს თავის საკურაციო მიმართულებას და პასუხს აგებს მის გამართულ მუშაობაზე;

- საკურაციო ფორმატის ფარგლებში მენეჯერ-კოორდინატორთან შეთანხმებით აწყობს სტუდენტებთან (სკოლის მოსწავლეებთან) გასაუბრების, მენტორებთან შეხვედრის, კენჭისყრის მომზადება-ჩატარების ორგანიზებას.

- პროექტის ხელმძღვანელობის დავალებით წარმართავს ნებისმიერი სახის საქმიანობას, რომელიც დაკავშირებული იქნება საკურაციო მიმართულებით დასახული ამოცანების შესრულებასთან.

1.3 პროექტის განხორციელებისათვის იქმნება საორგანიზაციო კომიტეტი, რომელსაც ხელმძღვანელობს ფაკულტეტის დეკანი. საორგანიზაციო კომიტეტის შემადგენლობასა და ნევრთა რაოდენობას განსაზღვრავს ფაკულტეტის დეკანი.

1.4 პროექტის არსი არის სასწავლო-სამეცნიერო კვლევითი პროცესის სრულყოფის მიზნით, სტუდენტების (უფროსკლასელების) მიერ ცნობილი პოლიტიკური პირების ან პოლიტიკური პარტიების მიერ განხორციელებული პოლიტიკის შესწავლა, ანალიზი ქვეყნის ეროვნულ და სახელმწიფო ინტერესებთან მიმართებაში და იმიტირებულ სამსჯავროზე გამოტანა, სადაც იმიტირებული სასამართლო პროცესი გამოყენებულია, როგორც სტუდენტების (მოსწავლეების) მიერ შეძენილი ცოდნის გადმოცემის საშუალება.

1.5 პროექტის მიზნებია:

ა) სტუდენტებმა (უფროსკლასელებმა) გამოიკვლიონ და გაანალიზონ თუ რამდენად შეესაბამებოდა ცნობილი პოლიტიკური პირების (პოლიტიკური პარტიების) გატარებული პოლიტიკა ქვეყნის ეროვნულ ინტერესებს, ხოლო შედეგების განსჯა მოახდინონ იმიტირებულ სამსჯავროზე, რომელზედაც კვალიფიციური საგამოცდო კოლეგია (ნაფიცი მსაჯულნი) შეაფასებს მათ მიერ შეძენილ ცოდნასა და უნარებს;

ბ) სამართალის (042), პოლიტიკის (0312.1.1), საერთაშორისო ურთიერთობების (0312.1.2), უშიშროების (0312.2.2), ისტორიის (0222.1.1), ინფორმატიკის (0613.1.1) და სხვ. სამეცნიერო კვლევის სპეციალობების თეორიულ-პრაქტიკული სინთეზისა და უნივერსალიზაციის შედეგად მრავალმხრივად განვითარებული, კონკურენტუნარიანი, მაღალი დონის სპეციალისტის მომზადებაში ხელშეწყობა;

გ) სხვადასხვა სპეციალობის სტუდენტებისათვის სამეცნიერო კვლევისა და სასამართლო პროცესებზე მონაწილეობის უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბება;

დ) სხვადასხვა სპეციალობის სტუდენტებს შორის თანამშრომლობის და გუნდური მუშაობის უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბება;

ე) სხვადასხვა სპეციალობის სტუდენტებსა და პროფესორ-მასწავლებლებს შორის თანამშრომლობისა და მეგობრული გარემოს შექმნა;

ვ) სასკოლო ფორმატში კი უფროსკლასელებისათვის სამეცნიერო კვლევისა და სასამართლო პროცესებზე მონაწილეობის, პროფესორ-მასწავლებლებს, სტუდენტებსა და მათ შორის თანამშრომლობის და გუნდური მუშაობის უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბება, თანამშრომლობისა და მეგობრული გარემოს შექმნა;

ზ) საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება.

მუხლი 2. გუნდების შემადგენლობა.

2.1 საორგანიზაციო კომიტეტის მიერ დადგენილი წესით იქმნება 8 გუნდი (გამონაკლისის სახით შეიძლება შეიქმნას ნაკლები ან მეტი რაოდენობის) სტუდენტების (სასკოლო ფორმატში კი უფროსკლასელების) შემადგენლობით.

2.2 ყოველ გუნდს აქვს საკუთარი სახელი, საკუთარი ლოგო და სხვა განმასხვავებელი ნიშნები, ასევე ირჩევს გუნდის კაპიტანს. გუნდის კაპიტანი: ორგანიზებას უწევს გუნდის შეკრებას, ახდენს გუნდისა და მენტორების ურთიერთობის კორდიანციას. უზრუნველყოფს გუნდის სამუშაო პროცესის ფოტო-ვიდეო გადაღებას, სასამართლო პროცესის დასრულების შემდეგ დოკუმენტური მასალის მენეჯერ-კორდინატორისათვის გადაცემას.

2.3 თითოეული გუნდი შედგება თანაბარი რაოდენობის წევრებისგან, მაგრამ არანაკლებ 5 და არაუმეტეს 11 წევრისაგან (გამონაკლისის სახით შეიძლება მეტიც).

2.4 გუნდები დაკომპლექტებული უნდა იყოს უნივერსიტეტის, ხოლო საორგანიზაციო კომიტეტის გადანაწილებით ასევე სხვა უმაღლესი სასწავლებლების (მათ შორის, უცხოეთის) სტუდენტებისაგან იმგვარად, რომ თითოეული გუნდის შემადგენლობაში სასურველია იყვნენ სხვადასხვა საფეხურისა (ბაკალავრიატი, მაგისტრატურა, დოქტორანტურა) და სხვადასხვა სპეციალობის (სამართლის, საერთაშორისო ურთიერთობების, აგრეთვე შესაძლებელია ინფორმატიკის, ეკონომიკის, ჟურნალისტიკისა და სხვა) სტუდენტები. სასკოლო ფორმატში - გუნდები დაკომპლექტებული უნდა იყოს საშუალო სკოლების უფროსკლასელებით.

2.5 თითოეულ გუნდს ჰყავს არანაკლებ 2 მენტორი: ერთი სამართლის პროფესორი და მეორე - პოლიტიკის მეცნიერებების და საერთაშორისო ურთიერთობების პროფესორი. საჭიროების შემთხვევაში გუნდს შესაძლებელია ჰყავდეს სხვა სპეციალობის მენტორებიც ფაკულტეტის დეკანის გადანაწილებით.

ლებით. სასკოლო ფორმატში, შეიძლება ჰყავდეთ სკოლის მასწავლებელი და სტუდენტი (პოლიტსამსჯავროელი), რომელსაც აქვს მიღებული პროექტ „პოლიტიკა სამსჯავროს“ სერთიფიკატი.

2.6 როგორც წესი, მენტორები არიან უნივერსიტეტის ლექტორები. ფაკულტეტის დეკანის გადანყვეტილებით შესაძლებელია მენტორად მონვეული იქნეს პირი, რომელიც არ არის უნივერსიტეტის ლექტორი.

2.7 თითოეული გუნდისათვის მენტორები არ არიან მუდმივი და ისინი შეიძლება პერიოდულად შეიცვალონ ფაკულტეტის დეკანის გადანყვეტილებით.

მუხლი 3. ეროვნული ინტერესები, პოლიტიკური პირები და პოლიტიკური პარტიები

3.1 საქართველოს ეროვნული ინტერესებია: სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობის უზრუნველყოფა; ეროვნული და სახელმწიფო უშიშროების უზრუნველყოფა; სახელმწიფო ინსტიტუტების განვითარებისა და ადამიანის უფლებების დაცვის უზრუნველყოფა; ეროვნული და კულტურული თვითმყოფლობის უზრუნველყოფა; დემოგრაფიული უშიშროების უზრუნველყოფა; ეროვნული ერთიანობის უზრუნველყოფა

3.2 პოლიტიკური პირები და პოლიტიკური პარტიები არიან ის ადამიანები და პოლიტიკური ორგანიზაციები, რომელთა მიერ გატარებული პოლიტიკის განსჯაც უნდა მოხდეს.

3.3 საორგანიზაციო კომიტეტი განსაზღვრავს პოლიტიკური ფიგურის ან პოლიტიკური პარტიის ვინაობას.

3.4 პოლიტიკური პირები და პოლიტიკური პარტიები უნდა იყვნენ ცნობილი სახელმწიფო და პოლიტიკური მოღვაწეები, პოლიტიკური ორგანიზაციები, რომელთა პოლიტიკამაც არსებითი გავლენა მოახდინა ქვეყნის ისტორიაზე.²

² მაგალითად, ქართველი პოლიტიკური ფიგურებიდან: აიეტი - ფართაზი, ალექსანდრე ბატონიშვილი, ბაგრატი III, ბაგრატი V, ლავრენტი

3.5 არ არის სასურველი შეირჩეს ცოცხალი პოლიტიკური პირები და მოცემულ მომენტში ხელისუფლებაში მყოფი პოლიტიკური პარტიები.

მოხლი 4. ტურები და წილისყრები

4.1 პროექტი ხორციელდება ოლიმპიური სისტემით რამდენიმე ტურად.

4.2 პირველ ტურში გუნდები წყვილდებიან, ხოლო წყვილში გამარჯვებული გუნდი გადადის მეორე ტურში. მეორე ტურის შედეგად გამოვლენილი გუნდები გადადიან შემდეგ ტურში. ფინალურ ტურში კი გამოვლინდება გამარჯვებული გუნდი.

4.3 საორგანიზაციო კომიტეტი განსაზღვრავს ისტორიულ პირებს ან პოლიტიკურ პარტიებს ყოველი ტურისათვის.

ბერია, გიორგი I, გიორგი III, გიორგი IV ლაშა, გიორგი VII, გიორგი VIII, გიორგი XII, ზვიად გამსახურდია, ლევან II დადიანი, დავით VI ნარინი, დავით VII ულუ, ერეკლე II, ვახტანგ გორგასალი, ვახტანგ VI, თამარ მეფე, თეიმურაზ I, თეიმურაზ II. კირიონ I კათალიკოსი, ლუარსაბ II, გიორგი მთანმინდელი, ვასილ მჟავანაძე, რუსუდანი, სულხან-საბა ორბელიანი, ვარქსენ პიტიახში, ნოე ჟორდანია, გიორგი სააკაძე, სოლომონ I, სოლომონ II, სტალინი, ედუარდ შევარდნაძე და სხვ.

პოლიტიკური პარტიებიდან: საქართველოს კომუნისტური პარტია, მრგვალი მაგიდა - თავისუფალი საქართველო, ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია (ედპ), ქარტია-91, ქართველ ტრადიციონალისტთა კავშირი, ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება, მერაბ კოსტავას საზოგადოება, საქართველოს ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტია, საქართველოს სახალხო ფრონტი, საქართველოს მწვანეთა პარტია, საქართველოს მოქალაქეთა კავშირი, დემოკრატიული აღორძინების კავშირი და სხვ., ასევე, **ისტორიული პარტიები:** საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული პარტია, ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია, საქართველოს სოციალისტ-რევოლუციონერთა პარტია, საქართველოს სოციალისტ-ფედერალისტთა სარევოლუციო პარტია და სხვ.

უცხოეთის უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტებთან ერთად ინგლისურენოვანი სტუდენტებისათვის შეიძლება შეირჩეს ლოიდ ჯორჯი, სტალინი (როგორც მსოფლიო პოლიტიკოსი) და სხვ. რუსულენოვანი სტუდენტებისათვის - პეტრე I, ეკატერინე II, ალექსანდრე I (რუსეთის იმპერატორები), სტალინი (საბჭოთა პოლიტიკოსი) და სხვ.

4.4 სეზონის წინ იმართება წილისყრები საორგანიზაციო კომიტეტის მიერ განსაზღვრული წესით.

4.5 წილისყრების შედეგად უნდა განისაზღვროს:

ა) ერთმანეთის მეტოქე გუნდები;

ბ) ამ გუნდების პოზიცია: რომელ მხარეს წარმოადგენენ ისინი - დაცვას თუ ბრალდებას;

გ) რომელი კონკრეტული პოლიტიკური ფიგურის ან პოლიტიკური პარტიის მიერ წარმოებული პოლიტიკის დაცვა ან ბრალდება უნდა მოახდინონ ერთმანეთის მეტოქე გუნდებმა.

4.6 წილისყრა შეძლებისდაგვარად ისე უნდა განხორციელდეს, რომ ერთ გუნდს მუდმივად ერთი და იგივე პოზიცია (დაცვა ან ბრალდება) არ შეხვდეს. ყოველ მომდევნო ტურში გადასული გუნდების პოზიციების დამთხვევის შემთხვევაში ტარდება წილისყრა.

4.7 პოლიტიკური ფიგურისადმი სტუდენტისა (უფროსკლასელისა) და მენტორის პირადი სიმპათია-ანტიპათია არ გაითვალისწინება. პოლიტიკოსის (პოლიტიკური პარტიის) მიერ წარმოებული პოლიტიკის დაცვისა თუ ბრალდების საკითხს წყვეტს კენჭისყრა.

მუხლი 5. გუნდების მზადება და მენტორების ფუნქციები

5.1 წილისყრიდან იმიტირებული პროცესის გამართვამდე უნდა გავიდეს არანაკლებ 3 კვირა, რა ვადაშიც გუნდები ემზადებიან.

5.2 გუნდებს წაეკითხებათ ლექციები თემებზე: პოლიტიკა და სისტემური მართვა, პოლიტიკა და ეროვნული უშიშროება, პოლიტიკა და სტრატეგია. მენტორების, მოქმედი პროკურორებისა და ადვოკატების მიერ ჩატარდებათ მასტერკლასები: თანამშრომლობის და გუნდური მუშაობის, სასამართლო პროცესებზე მონაწილეობის უნარ-ჩვევების შესახებ და სხვ.

5.3 მენტორების მოვალეობაა მოამზადონ გუნდები.

5.4 არაიურისტი მენტორი გუნდს აძლევს მიმართულებას, უთითებს სამეცნიერო წყაროებს და გუნდის წევრებს განუსაზღვრავს მეთოდურ და საკვლევ მასალას.

5.5 იურისტი მენტორის ძირითადი ფუნქციაა გუნდს ასწავლოს პროცესზე გამოსვლის ხელოვნება, პროცესის თანმიმდევრობა, მტკიცებულებების წარმოდგენის სპეციფიკა, აგრეთვე არაიურისტ მენტორთან შეთანხმებით განსაზღვროს, გუნდის თუ რომელი წევრები გამოვლენ პროცესზე სიტყვით და რა თანმიმდევრობით.

5.6 საჭიროების შემთხვევაში, მენტორები გუნდს უტარებენ ტრენინგს თავიანთი მიმართულებით.

5.7 გუნდები უნდა ეცადონ კონკრეტული პოლიტიკური ფიგურისა და პოლიტიკური პარტიის პოლიტიკის შესახებ მიიღონ მაქსიმალური ინფორმაცია.

მუხლი 6. იმიტირებული პროცესი

6.1 პროცესის დროს სხდომის თავმჯდომარე ხსნის სხდომას, აცხადებს თუ რომელი პოლიტიკური ფიგურის ან პოლიტიკური პარტიის წარმოებული პოლიტიკა იხილება და სიტყვას აძლევს ბრალდების მხარეს შესავალი სიტყვისთვის (რეგლამენტი 10-15 წუთი).

6.2 ბრალდების მხარის შემდეგ შესავალ სიტყვას ამბობს დაცვის მხარე.

6.3 შესავალი სიტყვის შემდეგ მხარეებს შეუძლიათ ერთმანეთს დაუსვან კითხვები. კითხვებს ჯერ სვამს ბრალდების მხარე, რასაც პასუხს სცემს დაცვის მხარე. ბრალდების მხარის შეკითხვების ამოწურვის შემდეგ კითხვებს სვამს დაცვის მხარე, რაზეც პასუხს სცემს ბრალდების მხარე.

6.4 სხდომის თავმჯდომარეს და ნაფიც მსაჯულს (საგამოცდო კოლეგიის წევრს) შეუძლიათ დაუსვან კითხვა მხარეებს.

6.5 არსებობის შემთხვევაში მხარეები წარმოადგენენ ექსპერტსა და მოწმეს (2-3 წუთი).

6.6 კითხვა-პასუხის დასრულების შემდეგ ბრალდების მხარე ამბობს დასკვნით სიტყვას (5-10 წუთი), რის შემდეგაც იგივეს აკეთებს დაცვის მხარე.

6.7 დასკვნითი სიტყვის შემდეგ მხარეებს იგივე თანმიმდევრობით აქვთ არაუმეტეს ერთწუთიანი რეპლიკის უფლება.

6.8 რეპლიკის შემდეგ მხოლოდ გუნდების დასახასიათებლად ეძლევათ სიტყვა მენტორებს (2 წთ.).

6.9 ნაფიც მსაჯულთა კოლეგია (საგამოცდო კოლეგია) გადაწყვეტილების გამოსატანად გადის სათათბირო ოთახში.

მუხლი 7. ნაფიც მსაჯულთა კოლეგია (საგამოცდო კოლეგია), მისი შემადგენლობა და გადაწყვეტილების მიღების წესი.

7.1 ნაფიც მსაჯულთა კოლეგია (საგამოცდო კოლეგია) შედგება არანაკლებ 5 და არაუმეტეს 11 წევრისაგან.

7.2 ნაფიც მსაჯულთა კოლეგიის (საგამოცდო კოლეგიის) შემადგენლობა უნდა იყოს კენტი.

7.3 ნაფიცი მსაჯულები შეიძლება იყვნენ როგორც უნივერსიტეტის ლექტორები (გამონაკლისის სახით დასაშვებია სტუდენტებიც), ისე მოწვეული პირები, მათ შორის, სახელმწიფო-პოლიტიკურ თანამდებობაზე მუშაობის გამოცდილების მქონე პირები, ასევე, საპარლამენტო ლეგიტიმაციის მქონე და სხვა კვალიფიკაციური პოლიტიკური პარტიების წარმომადგენლები.

7.4 ნაფიც მსაჯულთა (საგამოცდო კოლეგიის წევრთა) და თავმჯდომარის შერჩევას ახორციელებს საორგანიზაციო კომიტეტი.

7.5 საორგანიზაციო კომიტეტი ასევე ირჩევს სათადარიგო ნაფიცი მსაჯულებს, რომელიც ჩაენაცვლება გამოუცხადებელ ნაფიც მსაჯულს.

7.6 ყოველი იმიტირებული პროცესისთვის შეიძლება განახლდეს ნაფიც მსაჯულთა შემადგენლობა.

7.7 ნაფიც მსაჯულთა კოლეგიის (საგამოცდო კოლეგიის) მთავარი დანიშნულებაა მონაწილეობა მიიღოს პროცესის მსვლელობაში და გამოიტანოს გადაწყვეტილება.

7.8 ნაფიც მსაჯულთა კოლეგია (საგამოცდო კოლეგია) გადაწყვეტილებას იღებს ობიექტურად, მხოლოდ პროცესის მსვლელობის შედეგად მიღებული ინფორმაციისა და გუნდების მომზადების შესაბამისად. ნაფიც მსაჯულის გადაწყვეტილებაზე გავლენა არ უნდა მოახდინოს კონკრეტული პოლიტიკური ფიგურის ან პოლიტიკური პარტიის მიმართ მისმა წინასწარმა დამოკიდებულებამ.

7.9 გადაწყვეტილების მიღებისას ნაფიც მსაჯულთა კოლეგიამ (საგამოცდო კოლეგიამ) უნდა გაითვალისწინოს თუ გუნდმა რამდენად დამაჯერებლად წარმოაჩინა კრიტერიუმები:

ა) კონკრეტული პოლიტიკური ფიგურის ან პოლიტიკური პარტიის მოღვაწეობა ქვეყანაზე აისახა დადებითად თუ უარყოფითად და რაში გამოიხატა ეს?

ბ) კონკრეტული პოლიტიკური ფიგურის ან პოლიტიკური პარტიის მოღვაწეობის შედეგად შეიცვალა თუ არა და როგორ ქვეყნის საზღვრები, სუვერენიტეტის ხარისხი, ეროვნული თვითმყოფადობა, დემოგრაფია, ეკონომიკა, მართვის სისტემა, პოლიტიკური რეჟიმი, ადამიანის უფლებები, კრიმინალური ვითარება, იდეოლოგია, რელიგია, განათლების სისტემა, კულტურა, ხელოვნება და სხვა სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი პარამეტრები?

გ) კონკრეტული პოლიტიკური ფიგურის ან პოლიტიკური პარტიის მოღვაწეობით გამოწვეული ცვლილება რითი იყო ნაკარნახევი (პატრიოტიზმით, სხვისი დაცვის საბაბით, რელიგიური რწმენით, პარტიული მიზნებით, მსოფლმხედველობით, პირადი ამბიციით, მომხვეჭელობით, ნეპოტიზმით, უცოდინრობით თუ სხვა)?

დ) მეტოქე გუნდებს შორის რომელმა შეძლო უკეთ შეესწავლა, გაეანალიზებინა და სათანადო მტკიცე არგუმენტაციით უკეთ დაეცვა თავისი პოზიცია?

7.10 ნაფიც მსაჯულთა კოლეგია (საგამოცდო კოლეგია) გუნდების შეფასებისას ითვალისწინებს შემდეგ კრიტერიუმებსაც: შესავალი სიტყვა, მხარეთა კითხვა-პასუხი, დასკვნითი სიტყვა, რეპლიკა, გუნდურობა, კვლევითი მუშაობის უნარ-ჩვევები: ანალიზი, წყაროების მოძიება (არქივები, დოკუმენტები, ლიტერატურა...), ექსპერტის გამოყენების ეფექტურობა, მონმეთა (არსებობის შემთხვევაში) ჩვენება, სახელმწიფო და ეროვნული ინტერესების კრიტერიუმებისა და პარამეტრების მყარად არგუმენტირება, სასამართლო პროცესზე მონაწილეობის უნარ-ჩვევა, საჯარო გამოსვლისა და დებატების ხელოვნება, ქცევისა და ურთიერთობის ეთიკა. დამატებით (არა აუცილებელი), გუნდმა თუ გამოავლინა და რამდენად: პოლიტიკური და სამართლებრივი კუთხით სახელმწიფო პოლიტიკის სტრატეგიის ხედვა; ემპირიული პოლიტიკური სიტუაციის კრიტიკული ანალიზი; პოლიტიკის სტრუქტურულ-ფუნქციური კანონზომიერებების ცოდნა; საქართველოს სახელმწიფოსათვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი, სტრატეგიულად მარადიული ღირებულებების ფორმირების პოლიტიკური და სამართლებრივი კანონზომიერებების გაცნობიერება და სხვ.

7.11 სამსჯავროს ნაფიც მსაჯულთა (საგამოცდო კოლეგიის) მიერ არ ფასდება პოლიტიკოსი (პოლიტიკური პარტია) და მისი პოლიტიკა.

7.12 სამსჯავროს ნაფიც მსაჯულთა (საგამოცდო კოლეგიის) მიერ ფასდება მხოლოდ ბრალდების და დაცვის მხარეთა გუნდების (სტუდენტების, უფროსკლასელების): 1. გავლილი მასტერკლასების (ტრენინგების) ათვისების, კვლევითი მუშაობის, არქივებში, ბიბლიოთეკებსა და სამეცნიერო კატალოგებში მოძიებული წყაროების (წერილობითი, ფოტო და ფონო დოკუმენტური...), სხვა მასალების, მტკიცებულებებისა

და სანდო ინფორმაციის ანალიზისა და გამოყენების უნარი; 2. სახელმწიფო (ეროვნული) ინტერესების კრიტერიუმებისა და პარამეტრების, ასევე საკუთარი პოზიციის მყარად არგუმენტირების უნარი; 3. მხარეთა პაექრობის, სასამართლო პროცესზე მონაწილეობის უნარ-ჩვევა, ასევე, საჯარო გამოსვლისა და დებატების ხელოვნება; ქცევისა და ურთიერთობის ეთიკა; გუნდურობა და სხვ.

7.13 ნაფიც მსაჯულთა კოლეგია (საგამოცდო კოლეგია) გადანყვეტილებას იღებს ხმების უმრავლესობით. ნაფიც მსაჯულს არ აქვს თავის შეკავების უფლება.

7.14 ნაფიც მსაჯულთა კოლეგიამ (საგამოცდო კოლეგიამ) უნდა გამოავლინოს გამარჯვებული გუნდი, რომელმაც უკეთ შეძლო არგუმენტირებულად დაესაბუთებინა საკუთარი გაცხადებული პოზიცია (ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან ერთ-ერთი), რომ კონკრეტული პოლიტიკური ფიგურის ან პოლიტიკური პარტიის მიერ განხორციელებული პოლიტიკა:

ა) სრულად/ნაწილობრივ არ შეესაბამებოდა ქვეყნის ეროვნულ ინტერესებს;

ბ) სრულად/ნაწილობრივ შეესაბამებოდა ქვეყნის ეროვნულ ინტერესებს.

7.15 გადანყვეტილების გამოცხადებისას ნაფიც მსაჯულთა კოლეგიამ (საგამოცდო კოლეგიამ) უნდა განმარტოს თავისი გადანყვეტილების მიზეზი.

მუხლი 8. სერთიფიკატი, სამკერდე ნიშანი, საპრიზო ადგილები და პრიზები

8.1 იმიტირებული სამსჯავროს ყველა მონაწილე სტუდენტს (სკოლის მოსწავლეს) გადაეცემა შესატყვისი ნუმერაციით, რექტორის, დეკანისა და პროექტის ხელმძღვანელის ხელმოწერით, შემდეგი შინაარსის სერთიფიკატი: სწავლების სხვადასხვა საფეხურისა და სპეციალობების სტუდენტების ერთობლივი სასწავლო კურსი „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ მოიცავს სამარ-

თლის, პოლიტიკისა და საერთაშორისო ურთიერთობების სპეციალობების თეორიულ-პრაქტიკული სინთეზის საფუძველზე, უნარ-ჩვევების (წყაროების მოძიება, ანალიზი, ეროვნული ინტერესების კრიტერიუმების არგუმენტირება, სასამართლო პროცესში მონაწილეობა, საჯარო გამოსვლისა და დებატების ხელოვნება, ქცევისა და ურთიერთობის ეთიკა, გუნდურობა) განვითარებასა და ცნობილი პოლიტიკური ფიგურების (პოლიტიკური პარტიების) მიერ წარმოებული პოლიტიკის ეროვნულ ინტერესებთან შესაბამისობის სასწავლო-სამეცნიერო კვლევას და მისი შედეგების იმიტირებულ სამსჯავროზე შეჯამებას.

8.2 საპრიზო ადგილებს, პრიზების ოდენობასა და სახეობებს განსაზღვრავს საორგანიზაციო კომიტეტი.

8.3 გარდა გუნდური პრიზებისა შესაძლებელია დაწესდეს პერსონალური პრიზები ნომინაციებში: საუკეთესო ლიდერი, ორატორი, მენტორი და სხვ.

8.4 პერსონალურ პრიზიორებს გამოავლენს საორგანიზაციო კომიტეტი.

მუხლი 9. დასკვნითი დებულებები

9.1 დებულება ძალაშია რექტორის მიერ მისი დამტკიცების მომენტიდან.

2) ოცდამეერთე იმიტირებული სამსჯავროს სხდომის ოქმი

საქმე № 02ქ/021

სხდომის ჩატარების დრო და ადგილი:

ქ.თბილისი, სტუ, გ. ნიკოლაძის დარბაზი, 10.X.2020. 16:00

იმიტირებული სასამართლოს თავმჯდომარე ირაკლი გაბისონია - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის დეკანი, სამართლის დოქტორი, პროფესორი, პროექტის თანახელმძღვანელი;

მომხსენებელი ჰენრი კუპრაშვილი, პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, პროექტის ავტორი და ხელმძღვანელი.

ირაკლი გაბისონია - სტუ-ს სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის დეკანი, სამართლის დოქტორი, პროფესორი, პროექტის თანახელმძღვანელი;

ზურაბ გასიტაშვილი - სტუ-ს რექტორის მოადგილე მეცნიერების დარგში, ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი;

ლევან კლიმიაშვილი - სტუ-ს ვიცე-რექტორი;

თამარ ლომინაძე - სტუ-ს ინფორმატიკისა და მართვის სისტემების ფაკულტეტის დეკანი. პროფესორი;

ივანე ჯაგოდნიშვილი — სტუ-ს საინჟინრო ეკონომიკის, მედიატექნოლოგიებისა და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი, პროფესორი.

სხდომის მდივანი: ანა ნაკაშია - სასკოლო ფორმატის კურატორი.

მანდატურები:

ლევან აბესაძე, ვაკო ხატიაშვილი

მხარეები:

მოსარჩელე მხარე - გუნდი „რონდო“;

მოპასუხე მხარე - გუნდი „თოტი“.

დავის საგანი: შეესაბამებოდა თუ არა ედუარდ შევარდნაძის მიერ განხორციელებული პოლიტიკა ქვეყნის სახელმწიფო და ეროვნულ ინტერესებს.

სამსჯავროს სხდომის გახსნა: თავმჯდომარე ირაკლი გაბისონია

პროექტის ავტორის სიტყვა: ჰენრი კუპრაშვილი.

სხდომის მდივნის მოხსენება მხარეთა გამოცხადების შესახებ, სხდომის მდივანი: ანა ნაკაშია.

სხდომის დანართი:

ბრალდების მხარის შესავალი სიტყვა. (იხ., საქმეში დანართი 1); დაცვის მხარის შესავალი სიტყვა. (იხ., საქმეში დანართი 2); ბრალდების მხარის შეკითხვები და დაცვის მხარის პასუხები. (იხ., საქმეში დანართი 3); დაცვის მხარის შეკითხვები და ბრალდების მხარის პასუხები. (იხ., საქმეში დანართი 4); ნაფიც მსაჯულების (საგამოცდო კოლეგიის) შეკითხვები მხარეებს. ბრალდების მხარის დასკვნით სიტყვა (იხ., საქმეში დანართი 5); დაცვის მხარის დასკვნითი სიტყვა (იხ., საქმეში დანართი 6); ბრალდების მხარის რეპლიკა (იხ., საქმეში დანართი 7); დაცვის მხარის რეპლიკა (იხ., საქმეში დანართი 8); ბრალდების მხარის მტკიცებულებები (იხ., საქმეში დანართი 9); დაცვის მხარის მტკიცებულებები (იხ., საქმეში დანართი 10);

ადგილიზე თათბირით მიღებული განჩინების გამოცხადება, თავმჯდომარე: ირაკლი გაბისონია: სამსჯავრომ შეაფასა პროექტის დებულების და შეფასების კრიტერიუმის საფუძველზე გუნდების მიერ გამოვლენილი ცოდნა, გავლილი მასტერკლასების (ტრენინგების) ათვისების, კვლევითი მუშაობის, არქივებში, ბიბლიოთეკებსა და სამეცნიერო კატალოგებში მოძიებული წყაროების (წერილობითი, ფოტო და ფონო დოკუმენტური...), სხვა მასალების, მტკიცებულებებისა და სანდო ინფორმაციის ანალიზისა და გამოყენების უნარი; სახელმწიფო (ეროვნული) ინტერესების კრიტერიუმებისა და პარამეტრების, ასევე საკუთარი პოზიციის მყარად არგუმენტირების უნარი; მხარეთა პაექრობის, სასამართლო პროცესზე მონაწილეობის უნარ-ჩვევა, ასევე, საჯარო გამოსვლისა და დებატების ხელოვნება; ქცევისა და ურთიერთობის ეთიკა; გუნდურობა და პროექტის დებულებისა და დადგენილი კრიტერიუმების საფუძველზე გამოიტანა გადაწყვეტილება.

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

ნაფიც მსაჯულთა (საგამოცდო კოლეგიის) ვერდიქტი

1. ბრალდების მხარის სარჩელი არ იქნას დაკმაყოფილებული.

2. დაცვის მხარემ, გუნდმა „თოტი“ უკეთ შეძლო გაცხადებული პოზიციის არგუმენტირებული დასაბუთება.

3. გუნდი „თოტი“ ცხადდება გამარჯვებულად ხმათა 5/0 რაოდენობით.

იმიტირებული სამსჯავროს სხდომა გამოაცხადდა დასრულად 10.X.2020. 16:00.

თავმჯდომარე: ირაკლი გაბისონია

სხდომის მდივანი: ანა ნაკაშია

3) შეფასების კრიტერიუმები

ბრალდების მხარის შეფასების კრიტერიუმი

ბრალდების მხარის შესავალი სიტყვა	1	2	3	4	5	
ბრალდების მხარის შეკითხვები	1	2	3	4	5	
ბრალდების მხარის პასუხები დაცვის მხარის შეკითხვებზე	1	2	3	4	5	
ბრალდების მხარის დასკვნითი სიტყვა	1	2	3	4	5	
ბრალდების მხარის რეპლიკა	1	2	3	4	5	
გუნდურობა	1	2	3	4	5	
კვლევითი მუშაობის უნარ-ჩვევები: ანალიზი, წყაროების მოძიება (არქივები, დოკუმენტები, ლიტერატურა...)	1	2	3	4	5	
ექსპერტის გამოყენების ეფექტურობა	1	2	3	4	5	
მონმეთა (არსებობის შემთხვევაში) ჩვენება	1	2	3	4	5	
სახელმწიფო და ეროვნული ინტერესების კრიტერიუმებისა და პარამეტრების მყარად არგუმენტირება	1	2	3	4	5	
სასამართლო პროცესზე მონაწილეობის უნარ-ჩვევა	1	2	3	4	5	
საჯარო გამოსვლისა და დებატების ხელოვნება	1	2	3	4	5	
ქცევისა და ურთიერთობის ეთიკა	1	2	3	4	5	

დამატებით (არა აუცილებელი), გუნდმა თუ გამოავლინა და რამდენად:						
- პოლიტიკური და სამართლებრივი კუთხით სახელმწიფო პოლიტიკის სტრატეგიის ხედვა;	1	2	3	4	5	
- ემპირიული პოლიტიკური სიტუაციის კრიტიკული ანალიზი;	1	2	3	4	5	
- პოლიტიკის სტრუქტურულ- ფუნქციური კანონზომიერებების ცოდნა;	1	2	3	4	5	
- საქართველოს სახელმწიფოსათვის სა- სიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი, სტრატე- გიულად მარადიული ღირებულებების ფორმირების პოლიტიკური და სამარ- თლებრივი კანონზომიერებების გაცნო- ბიერება.	1	2	3	4	5	

დაცვის მხარის შეფასების კრიტერიუმი

დაცვის მხარის შესავალი სიტყვა	1	2	3	4	5	
დაცვის მხარის შეკითხვები	1	2	3	4	5	
დაცვის მხარის პასუხები ბრალდების მხარის შეკითხვებზე	1	2	3	4	5	
დაცვის მხარის დასკვნითი სიტყვა	1	2	3	4	5	
დაცვის მხარის რეპლიკა	1	2	3	4	5	
გუნდურობა	1	2	3	4	5	
კვლევითი მუშაობის უნარ-ჩვევები: ანალიზი, წყაროების მოძიება (არქივები, დოკუმენტები, ლიტერატურა...)	1	2	3	4	5	
ექსპერტის გამოყენების ეფექტურობა	1	2	3	4	5	
მონმეთა (არსებობის შემთხვევაში) ჩვენება	1	2	3	4	5	
სახელმწიფო და ეროვნული ინტერესების კრიტერიუმებისა და პარამეტრების მყარად არგუმენტირება	1	2	3	4	5	
სასამართლო პროცესზე მონაწილეობის უნარ-ჩვევა	1	2	3	4	5	
საჯარო გამოსვლისა და დებატების ხელოვნება	1	2	3	4	5	

ქცევისა და ურთიერთობის ეთიკა	1	2	3	4	5	
დამატებით (არა აუცილებელი), გუნდმა თუ გამოავლინა და რამდენად:						
- პოლიტიკური და სამართლებრივი კუთხით სახელმწიფო პოლიტიკის სტრატეგიის ხედვა;	1	2	3	4	5	
- ემპირიული პოლიტიკური სიტუაციის კრიტიკული ანალიზი;	1	2	3	4	5	
- პოლიტიკის სტრუქტურულ-ფუნქციური კანონზომიერებების ცოდნა;	1	2	3	4	5	
- საქართველოს სახელმწიფოსათვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი, სტრატეგიულად მარადიული ღირებულებების ფორმირების პოლიტიკური და სამართლებრივი კანონზომიერებების გაცნობიერება.	1	2	3	4	5	

4) პროექტის შესახებ საუბრობენ მეცნიერები, პოლიტიკოსები, სტუდენტები, მოსწავლეები. (ამონარიდები):

დოქტორი ელენა ესკრიჟ-კოსმაჩი - ფრენსის მარიონის უნივერსიტეტის პროფესორი (ქ. ფლორენსი, სამხრეთ კაროლინის შტატი, აშშ):

დოქტორ კუპრაშვილის პროექტი, ჩემი აზრით, არის უნიკალური, ეს პროექტი იძლევა სტუდენტებში ანალიტიკური და კრიტიკული აზროვნების განვითარების შესაძლებლობას. ეს პროექტი არის დემოკრატიის შესანიშნავი სკოლა, რამდენადაც ამ პროექტში სტუდენტები მშვიდად გამოითქვამენ სხვადასხვა თვალსაზრისს, ისმენენ სრულიად განსხვავებულ მოსაზრებებს და ამრიგად იქმნება პრობლემის გადაჭრის ერთიანი სურათი. ბავშვები სწავლობენ კონსენსუსის კულტურას, რაც წარმოადგენს დემოკრატიის ძირითად ელემენტს. დოქტორ კუპრაშვილის პროექტმა დამაინტერესა იმიტაც, რომ სტუდენტები სერიოზულად იკვლევენ პოლიტიკური ცხოვრების რთულ

პერიოდებს, მათ შორის, საბჭოთა კავშირისას, სწავლობენ მის ნიუანსებს და ეს პროექტი იძლევა სტუდენტებში დემოკრატიული უნარ-ჩვევების განვითარების შესაძლებლობას. სიამოვნებით ვითანამშრომლებ ამ პროექტთან, მაღლობელი ვარ მონვევისათვის, გაცნობილი ადამიანებით. ამ პროექტმა საშუალება მომცა გამეცნო ქართველი სტუდენტები და ის ტოლერანტული ატმოსფერო, რომელიც სუფევდა აქ.

დოქტორი ელიკო წიკლაური-ლამიხი - ფრაიბურგის მაქს პლანკის სახელობის მსოფლიო და საერთაშორისო სისხლის სამართლის ინსტიტუტის განყოფილების ხელმძღვანელი, კრიმინოლოგიური კვლევების სექტორის კოორდინატორი დსთ-ის ქვეყნებსა და საქართველოში:

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის პროფესორის ჰენრი კუპრაშვილის ინიციატივითა და დეკანის, პროფესორ ირაკლი გაბისონიას მხარდაჭერით საფუძველი ჩაეყარა ძალიან მნიშვნელოვან პედაგოგიურ/აღმზრდელობითი და სოციოპოლიტიკურ პროექტს. მიხარია, რომ აქტიურად ვარ ჩართული და მივესალმები მის გაფართოებასა და გაგრძელებას. პროექტს მრავალ ასპექტიანი საგანმანათლებლო ფუნქცია აქვს და გამიზნულია ბავშვებსა და მოზარდებში კრიტიკული აზროვნების განვითარებისათვის. გარდა ამისა, ახალგაზრდა თაობა დაიწყებს უფრო შინაარსიანად და დოკუმენტალურად ქვეყნის წარსულის პოლიტიკური და სოციო-ეკონომიური პროცესების მთლიანობაში შესწავლას და დააკვირდება საქართველოში ქვეყნის აღმშენებლობის კომპლექსური განვითარების სირთულეებს. მჯერა, რომ ეს პროექტი ძალიან სასარგებლო იქნება ახალი თაობის პოლიტიკოსების, იურისტების და საერთოდ ახლებურად მოაზროვნე თაობის აღზრდისათვის. ჯირადად მე, როგორც მაქს პლანკის მსოფლიო და საერთაშორისო სისხლის სამართლის და კრიმინოლოგიის ინსტიტუტის საქარ-

თველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტთან პარტნიორული ურთიერთობის ხელმძღვანელს და მონვეულ პროფესორს, მაქვს პატივი აქტიურად ჩაება ამ პროექტში. რამეთუ ჩვენ ინსტიტუტში გვაქვს ამგვარი სამეცნიერო/პოლიტიკური კვლევების დიდი გამოცდილება. გერმანიაში მაქვს პლანკის მსოფლიო და საერთაშორისო სისხლის სამართლის ინსტიტუტში 15 წლის წინათ დავიწყეთ კვლევები რომელიც 25 ქვეყანას მოიცავს და მთელ მსოფლიოში, ევროპა, სამხრეთი ამერიკა, აფრიკა აზია და აშ. სადაც ვიკვლევდით დემოკრატიული სახელმწიფოებრიობის და დემიკრატიის განვითარების პრობლემებს გასულ მეოცე საუკუნეში. დაკვირვებამ გვაჩვენა, რომ იმ ქვეყნებში, სადაც წარსულის შეცდომები არ იქნა შესწავლილი და გაანალიზებული/სამართლებრივად. ადამიანის უფლებებისა და სხვადასხვა სახელმწიფოებრივი სტრუქტურული დანაშაულებს კვლავ აქვს ადგილი. პროექტი უდავოდ დაეხმარება პოლიტიკური პროცესების როგორც წარსულში ასევე თანამედროვე პირობებში ანალიტიკურ გააზრებას.

დავით აქუბარდია - ტელეკომპანიის „კავკასია“ დამფუძნებელი და პრეზიდენტი:

მინვეული ვიყავი საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობის ფაკულტეტის მიერ ორგანიზებულ იმიტირებულ სამსჯავროზე ნაფიც მსაჯულად. საოცრად საინტერესო დისკუსია შედგა, გამაოგნებელი. იყო დისკუსია, დებატები. განიხილებოდა საკითხი ერეკლე მეორეს პოლიტიკა რამდენად შეესაბამებოდა ქართველთა ეროვნულ ინტერესებს. ბრალდების მხარე, ასე ვთქვათ, ნეგატიურ პლანში აშუქებდა, ხაშურის 8-ე საჯარო სკოლის მოსწავლეები და მეფის პოლიტიკას იცავდნენ 51-ე სკოლის IX-ე კლასელები. სამი გოგო იყო გენიალური ამ 51 სკოლიდან. ასევე ხაშურლებმაც ისევე გამაკვირვეს. მაგ ასაკში ამდენი არ მქონდა წაკითხული. 2 საათი გრძელდებოდა პროცესი, ვფიქრობდი, ინატროს ნებისმიერმა ქვეყანამ ასეთი განათლებული

ბავშვებითყო. დეტალურად აღწერეს ის ეპოქა, ორივე მხარემ გვიჩვენა კამათის მაღალი კულტურა... ეს არის ჩვენი მომავალი.

თონა აქუბარდია - საქართველოს მე-10 მოწვევის პარლამენტის წევრი; ლონდონის სამეფო კოლეჯის (King's College London) საერთაშორისო უშიშროებისა და სტრატეგიის მაგისტრი; ეროვნული უშიშროების საბჭოს მდივნის მოადგილე 2014-2018 წლებში:

ვთვლი, რომ უნიკალური პროექტია, იმ კუთხით, რომ ხდება განხილვა კონკრეტული პოლიტიკოსების, სახელმწიფო მოღვაწეების არა ისტორიული კონტექსტში, არამედ მათი ქმედებები, რამდენად იყო შესაბამისი ქვეყნის ეროვნულ ღირებულებებთან, ეროვნულ ინტერესებთან და რამდენად გამართლებული იყო მათი მოქმედებები სტრატეგიის კუთხით. ამიტომ, ამ ტიპის განხილვები ხელს უწყობს როგორც სტატეგიული აზრის და კრიტიკული აზრის ჩამოყალიბებას მსმენელებში, ასევე, როგორც ასეთი, უყალიბებს სწორ შეხედულებებს იმასთან დაკავშირებით, თუ რა არის ქვეყნის ინტერესი, რა არის ქვეყნის ღირებულება და შესაბამისად მიმაჩნია, რომ ამ ტიპის პროექტი დადებით გავლენას იქონიებს მომავალში იმ კრიტიკული მასის ჩამოყალიბებაზე, რომელიც აუცილებელია ქვეყნის მომავალი განვითარებისთვის. ერთის მხრივ, აღნიშულ პროექტში სკოლის მოსწავლეების ჩართვა არის მნიშვნელოვანი იმ კუთხით, რომ ისინი ეცნობიან საქართველოს პოლიტიკის ისტორიას, სიღრმისეულად ახდენენ არა მხოლოდ ფაქტების შესწავლას, არამედ ანალიზის გზით გამოდიან და აფასებენ კონკრეტულ პოლიტიკური პიროვნებებს, ამიტომ როგორც სკოლის ასაკის, ასევე სტუდენტების ჩართვა ამ პროექტში კიდევ ერთხელ უზრუნველყოფს ქვეყანაში ახალი პოლიტიკური კულტურის გაჩენას, რაც მდომარეობს იმაში, რომ კრიტიკული ანალიზის მეშვეობით შევაფასოთ ესეა თუ ის პიროვნება და სწორედ ამ ადამიანებს

შემდგომში უკვე შეეძლება მომავალში ქვეყნის პოლიტიკურ პროცესებში უკვე გააზრებულად ჩართვა იმისთვის, რომ რეალურად მოხდეს ქმედებების და ინტერესების ერთმანეთთან დაკავშირება და რეალურად მოხდეს ანალიზი იმისა, თუ როგორ უნდა განავითაროს საქართველომ თავისი ინტერესები გრძელვადიან კონტექსტში. ვფიქრობ, რომ იმ პროცესში რომლის მონაწილეც მე გახლდით საკმაოდ მაღალი სტანდარტი იყო, როგორც მასალებთან მუშაობის, ასევე წყაროების გამოყენების. დებატების კულტურა, რასაც მე ვუყურობ საკმაოდ იხვეწება და მთავარი აქ არ არის ვინ გაიმარჯვებს, არამედ პროცესში მონაწილეობაა მთავარი და ამ პროექტის მეშვეობით ძალიან ბევრს სწავლობენ მონაწილეები და საბოლოო ჯამში ის კონსენსუსი, რაც არის აუცილებელი ქვეყანაში იყოს, სწორედ აქ ეყრება საფუძველი და ამიტომ მნიშვნელოვანი პროექტია მიმაჩნია და ვფიქრობ, რომ ამ პროექტის მეტად გაფართოება და მეტი საჯაროება იქნებოდა უპრიანი იმისთვის, რომ რეალურად პროექტის მიზნები შესრულდეს.

თათია პაჭკორია - გრიგოლ რობაქიძის უნივერსიტეტის პროფესორი, ჟურნალისტი:

„პოლიტიკა სამსჯავროზე“ არის უპრეცედენტო პროექტი ქართულ საუნივერსიტეტო ველში. დღეს, როდესაც პარლამენტი და აღმასრულებელი ხელისუფლების ნებისმიერი შტო განციდის პროფესიონალი კადრების დეფიციტს, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის ეს პროექტი განსაკუთრებით ფასეული და მნიშვნელოვანია. ალასანიშნავია სტუდენტთა მოტივაცია და მომზადების დონე, ქარიზმა, ანალიტიკური აზროვნების უნარი და დებატების კულტურა, აუდიტორიასთან ურთიერთობის უნარი და არგუმენტაციით მსჯელობის ხელოვნება. ეს უკანასკნელი კი მხოლოდ ინფორმირებულ და განათლებულ ადამიანს შეუძლია. მჯერა, რომ ამ პროექტში მონაწილე

ახალგაზრდების უმრავლესობა აქტიურ მონაწილეობას მი-
ღებს ქვეყნის პოლიტიკურ ცხოვრებაში და გააჯანსაღებს
ქართულ პოლიტიკურ აზროვნებას. დამერწმუნებით, რომ მხო-
ლოდ წარსული ისტორიული და პოლიტიკური პროცესების
კარგად მცოდნე ადამიანებს შეუძლიათ მოვლენებს დაარქვან
საკუთარი სახელი, მხოლოდ მათ აქვთ უნარი არ დაუშვან პო-
ლიტიკურ აზროვნებაში რადიკალიზმი, ემოციური ეგზალტა-
ცია, კორუფცია, დემაგოგია, ტოტალური პარტიკულარიზმი და
დაუტოვონ საკუთარ ქვეყანას სივრცე მანევრირებისათვის.
პროექტში “პოლიტიკა სამსჯავროზე” მონაწილე ყველა სტუ-
დენტი ფასდაუდებელ სკოლას გადის ზემოთ ჩამოთვლილი
უნარების დაუფლებაში. მე საკუთარი თვალით მაქვს ნანახი ის
პოლიტიკური ლიტერატურა, რომელსაც სტუდენტები ამუშა-
ვებენ თითოეული პოლიტიკური ფიგურის და ეპოქის შეფასე-
ბისას, იქნება ეს დაცვის თუ ბრალდების მხარე, მოსმენილი
მაქვს იმ რუტინული სამუშაოს შესახებ, რასაც ეს სტუდენტები
საკუთარ ლექტორებთან ერთად წარმოუდგენელი ნებისყოფით
ენევიან. ალბათ ამიტომ არის რომ მენტორებს და მსაჯულებს
ყოველთვის უჭირთ გამარჯვებული გუნდის გამოვლენა. მად-
ლობა მინდა გადავუხადო ბატონ ჰენრი კუპრაშვილს, რომელ-
მაც ჩვენს სინამდვილეში კიდევ ერთხელ გაუგზავნა მესიჯი
საზოგადოებას და თუნდაც პოლიტიკურ სპექტრს, რომ პოლი-
ტიკაში ინტელექტზე, ცოდნაზე, არგუმენტაციით მსჯელობა-
ზე, ანალიზის უნარზე, წარსულის ცოდნაზე და პატიოსნებაზე
ისევ არის მოთხოვნა, რომ ღირებულება ღირებულებად რჩება.

გიორგი ბარამიძე - პოლიტიკური გაერთიანება, „ერთიანი
ნაციონალური მოძრაობა“, საქართველოს ვიცე-პრემიერი
2006-2012 წლებში; საქართველოს პარლამენტის ხუთგზის
(1992, 1995, 1999, 2003, 2012) წევრი; საქართველოს
სახელმწიფო მინისტრი ევროპულ და ევროატლანტიკურ
სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში (2004-2012); შინაგან
საქმეთა მინისტრი (2003-2004); თავდაცვის მინისტრი (2004):

მე მინდა მივულოცო საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტს, სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტს, ყველა პედაგოგსა და სტუდენტს ასეთი ლამაზი, ძალიან ჭკვიანური, კარგი ინიციატივა, იმისათვის, რომ, ერთი, გავიხსენოთ ჩვენი ქვეყნის პოლიტიკური ისტორია, კრიტიკულად გავაანალიზოთ და ასევე, რაც მთავარია, რაღაც ახალი მეთოდი მოვძებნოთ, როგორ შეიძლება სხვადასხვა მიღებულ მოსაზრებებთან მიმართებაში კვლავ დავსვათ საინტერესო კითხვები და კრიტიკულად შევხედოთ ჩვენი ქვეყნის ისტორიასაც, ამა თუ იმ პოლიტიკურ მოღვაწესაც და შევეცადოთ, მეტნაკლებად აი ამ ყველაფერმა, ამ ცოდნამ და ასეთმა კრიტიკულმა მიდგომამ დახმარება გაგვინიოს ჩვენი დღევანდელი სახელმწიფოს მშენებლობაშიც. ფართო გაგებით თუ ვიტყვით, ჩვენ ყველანი ამისთვის ვართ მოწოდებულნი და ეს განათლება, ჩვენი განათლება მათ შორის, ამ სფეროში არის მნიშვნელოვანი და ძალიან კარგი ინიციატივაა და რომელშიც სიამოვნებით ვიღებ მონაწილეობას და რაც შედეგა, ეს პროცესი. პირადად ძალიან ბევრი ახალი ცოდნა მივიღე და ჩემთვის ძალიან სახალისოც იყო და ძალიან შინაარსიანიც. საინტერესო იყო ამდენ კარგ ადამიანთან ურთიერთობა. ვუსურვებ უნივერსიტეტსაც, ფაკულტეტსაც შემდგომ წარმატებებს და იმედია ეს პროექტი გაგრძელდება და სულ უფრო და უფრო მეტ სტუდენტს დააინტერესებს არა მარტო საკუთრივ ეს პროექტი, არამედ ასეთი მიდგომა, რაც ჩვენ დღეს ძალიან გვაკლია საქართველოში, ასე ვთქვათ, გამოცლილი კატეგორიულობისაგან და უფრო კრიტიკული და მიმართული იმისაკენ, რომ მაქსიმალურად შევეცადოთ დადგინდეს ჭეშმარიტება. ეს არის ძალიან საინტერესო, ძალიან მნიშვნელოვანი პროექტი დარწმუნებული ვარ ეს გამოადგება არამარტო ამ ახალგაზრდებს ვინც უშუალოდ ჩართული არიან პროექტში, არამედ ესეთი მიდგომა და საერთოდ ესეთი მეთოდოლოგია და ასეთი ტიპის

განხილვის დანერგვა მთელ საგანმანათლებლო სისტემაში იქნება ძალიან სასარგებლო მთელი ქვეყნის მასშტაბით იმიტომ, რომ ეს გვასწავლის, რომ არ არსებობს ტაბუდადებული თემები, რომ არ არსებობს ხელშეუხებელი პიროვნებები, რომ არ არსებობს ადამიანი, მითუმეტეს პოლიტიკოსი, რომელმაც შეიძლება შეცდომა არ დაუშვას და რომ ნებისმიერ სახელმწიფო მოღვაწეს აქვს, როგორც დადებითი, ისე უარყოფითი ნაბიჯები გადადგმული თავის მოღვაწეობაში და ამან შესაბამისად შედეგი მოიტანა ჩვენი ქვეყნის ცხოვრებაში და აქედან გამომდინარე ეს კრიტიკული აზროვნება და კრიტიკული დამოკიდებულება და იმის მცდელობა, რომ ობიექტურად შევაფასოთ ამა თუ იმ მოღვაწის საქმიანობა ფაქტებზე დაყრდნობით და არა რა წარმოდგენები არის დამკვიდრებული ზოგადად საზოგადოებაში, არის ძალიან მნიშველოვანი და ამიტომ მიმაჩნია, რომ ეს ძალიან კარგი ინიციატივაა. დღევანდელი განხილვა იყო შესანიშნავი. ბევრად უკეთესი ვიდრე წინა ორი განხილვა რასაც მე დავესწარი და ეს მეტყველებს იმას, რომ ეს პროექტი წინ მიდის და ყველა ის შესაძლებლობა რომელიც აქვთ ახალგაზრდებს მაქსიმალურად იყო გამოყენებული.

ნინო ბურჯანაძე - საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე (2001-2008); საქართველოს პრეზიდენტის მოვალეობის შემსრულებელი (2003-2004; 2007-2008); ეუთო-ს საპარლამენტო ასამბლეის ყოფილი ვიცე პრეზიდენტი; შავი ზღვის ქვეყნების ეკონომიკური თანამშრომლობის საპარლამენტო ასამბლეის ყოფილი პრეზიდენტი; თავმჯდომარე პოლიტიკური პარტიისა „დემოკრატიული მოძრაობა - ერთიანი საქართველო“:

ძალიან მადლობელი ვარ ამ პროექტის ორგანიზატორების, რომ მომინვიეს და მომცეს შესაძლებლობა ამ არაჩვეულებრივ პროექტში მონაწილეობის. მართლაც არა ინტერვიუსთვის და არა მხოლოდ იმიტომ, რომ სტუმარი ვარ, ამ შემთხვევაში და-

ლიან გულწრფელად ვამბობ, აბსოლუტურად აღფრთოვანებული ვარ ამ პროექტით, ახალგაზრდებით, რომლებიც გამოდიოდნენ, როგორც ბრალდების, ასევე დაცვის მომზადების დონით, კულტურით. სხვათაშორის, როგორი კულტურა აქვთ ახალგაზრდებს პოლემიკის, განსხვავებული არგუმენტების წარმოჩენის, რაც ქართულ პოლიტიკაში სამწუხაროდ ძალიან გამოწვეულია ხოლმე და მე მიხარია რომ ახალგაზრდა თაობა მოდის, რომელიც ერთმანეთს ეპაექრება არგუმენტებით, რომელიც ერთმანეთს ეპაექრება ძალიან კონკრეტული პასუხებით იმ კითხვებზე და ბრალდებებზე რომელიც არსებობს. ძალიან გაგვიჭირდა გადანყვეტილების მიღება ამას აჩვენებს თავად საგამოცდო კოლეგიის კენჭისყრის შედეგები, მაგრამ გულწრფელად მინდა ორივე მხარეს ვუსურვო ძალიან დიდი წარმატება და მე დარწმუნებული ვარ, რომ ეს ახალგაზრდები ნამდვილად ღირსეულ ადგილს დაიმკვიდრებენ ჩვენს ცხოვრებაში. ერთსაც ვიტყვი რომ ორივე გუნდს ჰყავდა გამოკვეთილი ვარსკვლავები. განსაკუთრებით ორ ახალგაზრდას გამოვყოფ როგორც ბრალდების, ისე დაცვის მხრიდან. ნამდვილი ვარსკვლავები არიან და მიხარია რომ ასეთ ახალგაზრდებს პროფესორ კუპრაშვილის პროექტში მონაწილეობის საშუალება აქვთ.

კონსტანტინე გამსახურდია - პოლიტიკური მოძრაობა "თავისუფლება - ზვიად გამსახურდიას გზის" ლიდერი; პრეზიდენტ ზვიად გამსახურდიას შვილი, დაცვის მხარის მონმე, ნოე ჟორდანიას განხორციელებულ პოლიტიკის სამსჯავროზე:

ძალიან მნიშვნელოვანი პროექტია. ეს ეხლა როგორც არასდროს ისე გვჭირდება ობიექტური მიუკერძოებელი სურათი ჩვენი უახლესი წარსულისა, ჩვენი სახელმწიფოებრივი ისტორიისა. გუნდები საკმაოდ სოლიდურად არიან წარმოდგენილნი, როგორც ერთი ისე მეორე მხარე და საგამოცდო კოლეგიაც საკმაოდ სოლიდურ შთაბეჭდილებას ახდენს. მე დარწმუნებული ვარ, რომ ისინი საბოლოო ჯამში შეაჯერებენ ისტორიულ

არგუმენტებს და მივლენ სწორ დასკვნამდე, ისეთ დასკვნამდე, როგორიც შეეფერება ჩვენს უახლეს ისტორიას.

ირაკლი კიკნაველიძე - პოლიტიკური გაერთიანება „ევრო-პული საქართველო - მოძრაობა თავისუფლებისთვის“, პრესსპიკერი:

ძალიან სასიამოვნო იყო ის რაც ჩვენ ვნახეთ, იმიტომ რომ ერთის მხრივ, ვნახეთ თავად სტუდენტების დიდი სურვილი, მათი მონდომება და შემართება, როგორც მოემზადნენ დღევანდელი შეხვედრისათვის, ისე თავად ინტერესიც უნივერსიტეტში, რაც ამ თემამ გამოიწვია, ეს არის ძალიან საინტერესო პროექტი, რომელიც არა მარტო ვიწროდ, კონკრეტულად ამ უნივერსიტეტის აქტიურობას შეუწყობს ხელს, არამედ შეიძლება გახდეს ძალიან მნიშვნელოვანი ნაბიჯი, ზოგადად საქართველოს პოლიტიკური ისტორიის გადააზრების, ხელახლა შეხვედრის, ხელახალი კვლევისათვის, იმიტომ, რომ სწორედ ამ შეჯიბრებაში, ერთმანეთს შორის შეჯიბრებაში შეიძლება ახალი ძალიან მნიშვნელოვანი დასკვნები გავაკეთოდ.

კახა კუკავა - პარტია „თავისუფალი საქართველოს“ თავმჯდომარე:

არაჩვეულებრივი პროექტია საერთოდ. მე პირველ რიგში ძალიან მინდა ეს მედიაპროექტიც გახდეს და ფართო საზოგადოებამ მიიღოს ამაში მონაწილეობა იმიტომ, რომ ჩვენ რასაც ვსწავლობთ ძალიან კარგია სკოლებში, მაგრამ ეს არის უფრო ჰეროიკა და ესეთ კრიტიკულ ჭრილში დანახული ჩვენი პოლიტიკის ისტორია, სად დავუშვით შეცდომა, სად მივალნიეთ წარმატებას, პრაქტიკულად შეიძლება მეცნიერთა ძალიან ვიწრო წრისთვის იყოს აი ამაზე დისკუსიები ხელმისაწვდომი და არაჩვეულებრივი ამბავი არის აქ და ბევრ რაღაცას შეიძლება დაეთანხმო, შეიძლება არ დაეთანხმო რაც აქ დღეს მოვისმინეთ, მაგრამ სადისკუსიოდ გამოდის და სწორედ კამათში იბადება ის რაც შემდგომ მომავალში გათვალისწინებული უნდა იქნას საგარეო პოლიტიკის ფორმირების დროს.

პაატა მხეიძე - „ქართული ოცნება - ძლიერი ეკონომიკა“ ფრაქციის თავმჯდომარის მოადგილე:

პირველ რიგში, მინდა მადლობა ვუთხრა ამ პროექტის იდეის ავტორებს, რათა საშუალება მოგვცეს კიდევ ერთხელ გაგვეანალიზებინა ისტორიული გმირებისა თუ მათ მიერ გატარებული პოლიტიკის დადებითი და უარყოფითი მხარეები. ვფიქრობ ამ ყველაფრის ანალიზისათვის იმიტირებული სამსჯავროს ფორმატი იდეალური ვარიანტი იყო. პროექტმა ხელი შეუწყო ახალგაზრდების ჩართულობასა და მათი უნარ-ჩვევების გამომუშავებას როგორც წიგნებთან, ისტორიულ წყაროებთან თუ არქივებთან მუშაობის თვალსაზრისით, ასევე მათი პოზიციების არგუმენტირებულად და მყარად დაცვის კუთხითაც. გააუმჯობესა მათი ორატორული უნარები და შესძინა ცოდნა ისტორიისა თუ სამართლის განხრით. მადლობა ყველა იმ სტუდენტსა თუ მოსწავლეს, მასწავლებლებს, მენტორებსა და საგამოცდო კოლეგიის წევრებს, რომლებიც აქტიურად იყვნენ ჩართულები ამ პროცესში. პროექტმა კიდევ ერთხელ ნათლად დაგვანახა თუ რაოდენ მნიშვნელოვანია ისტორიული გმირებისა და მოვლენების ცოდნა/ანალიზი, რათა მათ მიერ განვლილი პოლიტიკური გზა მაგალითი იყოს დღევანდლობისათვის. ასევე მნიშვნელოვანია ახალგაზრდა თაობას წარსულისადმი პატივისცემა გაეუმძაფროთ, რადგან გმირული ქმედება ჩვენი ერთ-ერთი ეროვნული ღირებულებაა და მათი მოღვაწეობა მრავალი თაობის შეგნებაში უნდა ცოცხლობდეს.

კობა ნარჩემაშვილი - საპარლამენტო ფრაქცია „ქართული ოცნება, სოციალ-დემოკრატები საქართველოს განვითარებისათვის“, საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრი 2001 - 2003 წლებში:

ეს არის იმიტაცია სასამართლო პროცესისა, რომელიც დატვირთულია პოლიტიკური შემადგენელით. აქ არ ეხებიან ვინმეს სისხლის სამართლებრივ პასუხისმგებლობას ან სხვა რაიმე პასუხისმგებლობას, აქ არის საუბარი პოლიტიკოსების

მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების სისწორეზე, თუ შეიძლება ასე ითქვას და მის ანალიზზე. თვითონ პროექტი არის ძალიან მნიშვნელოვანი. ძალიან უნყოფს ხელს სტუდენტებში გარკვეული პროფესიული უნარჩვევების ჩამოყალიბებას და არა მარტო პროფესიული არამედ გლობალურად პოლიტიკურ ასპექტებში აზროვნებას. ჩემთვის ძალიან სასიამოვნო იყო, რომ სტუდენტებმა მაღალი დონე გამოავლინეს, როგორც პოლიტიკის ასევე სამართლის, როგორც პროცედურული ისე შინაარსობრივი ცოდნის და საბოლოო ჯამში მიმაჩნია, რომ არის ძალიან პერსპექტიული პროექტი და ამ პროექტს აუცილებლად ექნება გავრძელება.

სერგო რატიანი - პოლიტიკური გაერთიანება „ევროპული საქართველო - მოძრაობა თავისუფლებისთვის“:

დიდი მადლობა უნდა გადავუხადო პროექტის ხელმძღვანელებს, სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტს, დეკანატს, პროექტის ხელმძღვანელებს. მართლაც საკმაოდ მნიშვნელოვანი პროექტი არის და ეს არის სწორედ სამეცნიერო შრომა, კვლევა, რისი შედეგიც უნდა იყოს მითებისგან განჯადოება და თავის დახსნა და მართლაც გარკვეული ჭეშმარიტებების ძიება.

დავით უსუფაშვილი - საქართველოს მერვე მოწვევის პარლამენტის თავმჯდომარე (2012-2016); პოლიტიკური მოძრაობის „შენების მოძრაობა“ ლიდერი:

ყოველთვის ძალიან მიხარია, თუ რამეში გამოვადგები ახალგაზრდებს, სტუდენტებს და ასეთი ტიპის ღონისძიებები, როდესაც სტუდენტები უყრიან თავს თავიანთ არა მხოლოდ ცოდნას, არამედ ღირებულებით სისტემას, რათა ისტორიული მოვლენები, ისტორიული ფაქტები, ისტორიული პიროვნებები შეაფასონ. ეს არის ძალიან მნიშვნელოვანი სავარჯიშო იმისთვის, რომ ჩამოგვიყალიბდეს მყარი ღირებულებათა სისტემა, მყარი კრიტერიუმები იმის შესახებ, თუ რა არის ეროვნული

ინტერესები და როგორ უნდა ემსახუროს საჯარო პირი ეროვნულ ინტერესებს.

გოდერძი შარაშია - ტელეკომპანია „იმედის“ რეჟისორი და ჟურნალისტი:

ჩემთვის ეს პროექტი ძალიან მნიშვნელოვანია, არა მხოლოდ იმიტომ, რომ რაღაც პოლიტიკური საკითხები განიხილება უბრალოდ იმიტომ, რომ სტუდენტები მსჯელობენ ბევრს. ჩემთვის მსჯელობა უფრო მნიშვნელოვანია ვიდრე, რაღაც კონკრეტული აღებული თემა, თუმცა რატომაც არა პოლიტიკა. მე არ ვარ დიდად პოლიტიკის თემების მოტრფიალე. ჩემი ინტერესის სფერო არ არის, მაგრამ რაც უფრო მეტს მსჯელობენ, რაც უფრო მეტს კამათობენ, რაც უფრო მეტი ლოგიკური აზროვნებაა, მით უფრო საინტერესოა მათთვის და მნიშვნელოვანია გაზრდისთვის, საინტერესოა იმისთვის, რომ მოუსმინონ ერთმანეთს, პატივი სცენ განსხვავებულ აზრს, პატივი სცენ განსხვავებული პოლიტიკური, ასე ვთქვათ, ინტერესების მქონე ადამიანებს. გარდა ამისა, დასვან სწორი აქცენტები, სწორი შეკითხვები დასვან, უპასუხონ არა პროლიტიკოსებისამებრ, არამედ პირდაპირ უპასუხონ შეკითხვას და ამის მცდელობები ამ პროექტში არის. მე პირველად არ ვარ და კარგია რომ მათ ეს თემები აინტერესებთ. ისინი ამაზე საუბრობენ, ფიქრობენ, იწერენ, თუმცა აქ მართო პოლიტიკა არ არის, აქ არის უამრავი თემა. მაგალითად, წინაზე, როდესაც ორ პოლიტიკურ ფიგურას ადარებდნენ ერთმანეთს მოყვანილი ჰქონდათ იმ პერიოდის ქვეყნის პოლიტიკური მდგომარეობა, სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა, კულტურული მდგომარეობა და როდესაც ამ თემაზე მსჯელობენ, მათ რა თქმა უნდა ამახსოვდებათ ეს თემები და ეს ჩემთვის ბევრად უფრო მნიშვნელოვანია ვიდრე, რაღაც ერთი კონკრეტული პოლიტიკური ამბავი.

ანა ტაკაშვილი - სტუ-ს სამართლის სპეციალობის სტუდენტი, პოლიტსამსჯავროელი, გუნდ „თემიდას შვიდეულის“

კაპიტანი, უნივერსიტეტშიორისო ფორმატში სტუ-ს ნაკრები გუნდის „სამართლიანობის ლიგის“ კაპიტანი; სკოლის მოსწავლეების სტუდენ მენტორი, სასკოლო ფორმატის კურატორი:

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი ყოველთვის გამოირჩეულია ინოვაციური შეთავაზებებით. აღსანიშნავია, რომ სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტზე ყოველ სტუდენტს ეძლევა საშუალება აღმოაჩინოს საკუთარი თავი და უნიკალური შესაძლებლობები. ზუსტად ერთი წლის წინ დავინწყეთ პროექტი, რომლის ანალოგი არ მოიძებნება. ბევრად მეტი ვიდრე მხოლოდ შეჯიბრება, პლატფორმა ახალგაზრდებისთვის გაიღრმავონ ცოდნა და წარმოაჩინონ ის. მოსამზადებელ ეტაპზე საშუალება მომეცა ჩემს გუნდთან ერთად დამემუშავებინა უნიკალური ისტორიული წყაროები და მათთვის პოლტიკური შეფასება მიმეცა. აღნიშნული იმიტირებული პროცესი იმით განსხვავდება არსებულებისგან, რომ ბევრად სიღრმისეულად მოითხოვს არამხოლოდ ერთი, არამედ რამდენიმე ისტიტუტის სიღრმისეულად შესწავლას, რაც თავის მხრივ ხელს უწყობს მონაწილის უნარ-ჩვევების გაუმჯობესებას. აღნიშნულმა პროექტმა მომცა შემართება, ძალა და მოტივაცია დაგროვებული ინფორმაცია სხვებისთვისაც გამეზიარებინა და საბოლოოდ მიმაჩნია, რომ ერთ-ერთი გარდამტეხი ნიშნული გახდა ჩემს ცხოვრებაში. მიმაჩნია, რომ მე, როგორც ლიდერმა თავი არ დავზოგე და ჩემს გუნდთან ერთად წარმოუდგენელი შევქელი. აღნიშნული შეჯიბრების ყოველ ეტაპზე გრძნობ, რომ გამარჯვებული ხარ. მიუხედავად იმისა, რომ არაერთ საერთაშორისო და ლოკალურ შეჯიბრებაში მიმიღია მონაწილეობა, მივიჩნევ პოლიტიკა სამსჯავროზე არის პროექტი რომელიც მხოლოდ კი არ უნდა ნახო, არამედ უნდა გამოსცადო თუ გსურს მეტი შეიტყო შენი ქვეყნის წარსულზე და გააუმჯობესო მომავალი.

ანა ნაკაშია - სტუ-ს საერთაშორისო ურთიერთობების სპეციალობის სტუდენტი, პოლიტსამსჯავროელი, სტუდენტ-მენტორი, სეზონის გამარჯვებული გუნდის „ისტორიის მეოხის“ კაპიტანი, უნივერსიტეტში ფორმატში სტუ-ს ნაკრები გუნდის, „სამართლიანობის ლიგის“ კაპიტანი; სასკოლო ფორმატის კურატორი:

პროექტის „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ სასკოლო ფორმატი გულისხმობს ამ პროექტში სტუდენტებთან ერთად სკოლის მოსწავლეების ჩართულობასაც და მინდა ვთქვა, რომ ეს მართლაც წარმატებული აღმოჩნდა. ამ ფორმატში მერგო პატივი, რომ ვყოფილიყავი ოთხი სკოლის გუნდის სტუდენტ-მენტორი, რაც გასაოცარ ემოციებთან ასოცირდება ჩემთვის. პირველ რიგში, უდიდესი გამოცდილება მივიღე, შევიძინე ის უნარ-ჩვევები, რომელც სჭირდება ლექტორს. აუდიტორიასთან კომუნიკაციის უნარი, პრეზენტაბელურობა, გუნდთან მუშაობის უნარი, დაგეგმვა, ანალიზი და არსებული პოლიტიკური პროცესის თეთრი და შავი მხარის გარჩევა. რაც შეეხება ჩემს გუნდებს, მართლაც რომ გასაოცარი ბავშვები იყვნენ და ისევ ამ პროექტის დამსახურებაა, რომ ასეთ ასაკში სკოლის მოსწავლეებს აძლევ საშუალებს, რომ ამხელა აუდიტორიის წინაშე წარდგნენ, იმუშაონ გამოცდილ და კვალიფიცირებულ პროფესორ-მენტორებთან, მიიღონ ექსპერტის რჩევები და კომპეტენტური საგამოცდო კოლეგიის შეფასებები. ჩემი გამოცდილებით მინდა ვთქვა, რომ სამივე ე.წ „პოზიციაზე“, მომიწია თავის გამოცდა, როგორც მონაწილე, როგორც გუნდის კაპიტანი და როგორც მენტორი. ეს ნამდვილად არის ის საშუალება რომ გაიზარდო და წინ წახვიდე აზროვნების კუთხით. პროექტის მეორე სეზონში ბევრი სიახლე ვიხილეთ, საუნივერსიტეტო ფორმატში პოლიტიკური ფიგურების პოლიტიკის განხილვიდან გადავედით პოლიტიკური პარტიების პოლიტიკის განხილვაზე. რაც მართლაც უფრო, რთული და საინტერესო აღმოჩნდა ჩემ-

თვის და ჩემი გუნდის „სამართლიანობის ლიგის“ წევრებისთვის. იმის მიუხედავად, რომ გამოცდილება გვექონდა მაინც არ ამოწურულა ამ პროექტის სიახლეები ჩვენთვის. პარტიების განხილვისას გუნდმა ძალიან ბევრი რამ შეიძინა. სულ სხვა სპეციფიკა და სტრუქტურა აღმოვაჩინეთ პარტიის პოლიტიკაზე მუშაობისას. აღსანიშნავია, რომ ბევრად უფრო დიდი მასალის დამუშავება მოგვინია და ბევრად უფრო მეტი წყაროს მოძიება. რაც მთავარია ვისწავლეთ, რომ პოლიტიკის შეფასებისას აუცილებელია ყურადღება გავამახვილოთ თუ რამდენად შეესაბამებოდა ამა თუ იმ პარტიის პოლიტიკა ჩვენი ქვეყნის ეროვნულ და სახელმწიფო ინტერესებს. ზოგადად გავიაზრეთ თუ რას ნიშნავს ეროვნული ინტერესები. ეს არ არის პროექტი, რომელიც მხოლოდ მონაწილეობით სრულდება, ის მუდამ გრძელდება, რადგან ამ პროექტში მიღებული ცოდნა და გამოცდილება გაგყვება მთელი ცხოვრება და შეგიძლია გამოიყენო მუდამ. ამიტომაც ეს მართლაც არის საუკუნის პროექტი და მოხარული ვარ, რომ მე მასში მონაწილეობის საშუალება მომეცა. რისთვისაც კიდევ ერთხელ მინდა დიდი მადლობა გადავუხადო პროექტ „პოლიტიკა სამსჯავროს“ ორგანიზატორებს.

ნათია ჩილაჩავა - სტუ-ს სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის საერთაშორისო ურთიერთობების სპეციალობის სტუდენტი, პოლიტსამსჯავროელი, სკოლის მოსწავლეების სტუდენტ-მენტორი:

სტუდენტი მენტორის სტატუსი ბევრად უფრო საპასუხისმგებლო აღმოჩნდა ვინაიდან პროექტიდან მიღებული გამოცდილების გაზიარება მომინია სკოლის მოსწავლეებისათვის. მინდა ავლნიშნო მათი მონდომება და ინტერესი ამ ფორმატში პოლიტიკური პროცესების განხილვისადმი. მოსწავლეები ინფორმაციულ მასალას დიდი მონდომებით აგროვებდნენ, რათა მათი მსჯელობა სარწმუნო ყოფილიყო. აქტიურად მიმდინარეობდა განხილვა-დებატები, შეფასებების მიცემა, ისინი აქტიურად იყენებდნენ ბიბლიოთეკებში არსებულ რესურს და,

ამასთანავე, პროფესორ-მასწავლებლები საჯარო ლექციის სახით იძლეოდნენ დამატებით ცნობებს. ვფიქრობ თითოეულმა მათგანმა მიიღო დიდი გამოცდილება სასამართლოზე გამოსვლის უნარ ჩვევებზე, ორატორულ ხელოვნებაზე, კრიტიკულ აზროვნებაზე, გუნდურობაზე, მოსმენის და პატივისცემის კულტურაზე, კრიტიკულ აზროვნებაზე და სხვ. პროექტი არის გათვლილი სწორედ ამ კრიტერიუმებზე. ის გვეხმარება ვიყოთ ბევრად ერუდირებულები და ეს პროცესი ადრეული ასაკიდანაც დავიწყით. პროექტის შემქმნელების იდეაც სწორედ ჯანსაღი აზრის, სიმართლის და სამართლიანობის ჩამოყალიბებაზეა ორიენტირებული, ამიტომაც აქვს მას ასეთი დიდი ინტერესი როგორც სტუდენტებში ასევე მოსწავლეებში.

მარიამ ნოზაძე - სტუ-ს სამართლის სპეციალობის სტუდენტი, სტუდენტი, გუნდი „მაატის“ კაპიტანი, პოლიტსამსჯავროელი, სკოლის მოსწავლეების სტუდენტ-მენტორი:

“პოლიტიკა სამსჯავროზე” არის შესანიშნავი პროექტი ახალგაზრდებისთვის, ეს პროექტი ჩემთვის იყო პირველი და მან მომცა მოტივაცია, ცოდნა და გამოცდილება. ხოლო მოსწავლეებისთვის, როდესაც ჩატარდა მეორე სეზონი, უკვე ვიყავი სტუდენტ-მენტორი. პროექტში მონაწილეობის სურვილი ჰქონდა უამრავ მოსწავლეს, რომლებიც უსაზღვროდ მოტივირებულები იყვნენ, რაც მენტორებს მეტ სტიმულს გვაძლევდა მათთან გვემუშავა და ბოლომდე დავხარჯულიყავით, მოსწავლეებს ვესაუბრებოდით თუ რამდენად დიდი მნიშვნელობა აქვს გუნდურობას და როგორ უნდა გვემუშავა, ვეხმარებოდით როგორ უნდა მოეძიებინათ მასალები, ვცდილობდი ყველაფერი ის, რაც მე ვისწავლე ამ პროექტის საშუალებით მათთვის გამეზიარებინა. იძიებდნენ მასალებს და აკეთებდნენ ჩანაწერებს, მეხვედრების დროს უსვავდნენ ერთმანეთს უამრავ კითხვას და მენტორებთან ერთად განიხილავდნენ თითოეულ დეტალს თუ

რამდენად მნიშვნელოვანი იყო, ვფიქრობ პროექტის საშუალებით მათ მიიღეს ცოდნა, ისწავლეს გუნდურად მუშაობა და დამეგობრდნენ.

თამარ ტაკაშვილი - სტუ-ს სამართლის სპეციალობის სტუდენტი, პოლიტსამსჯავროელი, სკოლის მოსწავლეების სტუდენტ-მენტორი:

"პოლიტიკა სამსჯავროზე" არის პროექტი, რომელშიც, თითოეული ადამიანი, ვინც მონაწილეობა მიიღო იძენს ძალიან დიდ გამოცდილებასა და ცოდნას. მოხარული ვარ, რომ ვიყავი არამხოლოდ ამ პროექტის მონაწილე, არამედ შემდეგ მერგო პატივი ვყოფილიყავი სტუდენტი მენტორიც. ვფიქრობ, ეს საკმაოდ საპასუხისმგებლო და შრომატევადია, ვინაიდან გინევს ისეთი უნარ-ჩვევების ათვისება, რაც, ფაქტობრივად, ლექტორის მიერ გამოძუშავებული უნარ-ჩვევების ტოლფასია. რა მასწავლა სტუდენტ-მენტორობამ? ამ ყველაფერმა დამანახა, თუ როგორია, როდესაც ხარ ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ადამიანი და გინევს მოსწავლეებთან წარმოაჩინო შენი თავი, ასწავლო მათ ის, რაც შენ გასწავლა უნივერსიტეტმა, ლექტორებმა და რაც მთავარია, ამ პროექტმა, ვინაიდან ისინი გამოუცდელეები არიან. გარდა იმისა, რომ უზიარებ შენს გამოცდილებასა და ცოდნას, ასევე ძალიან ბევრს სწავლობ მათგანაც. ბევრი ნიჭიერი მოსწავლე აღმოვაჩინე. საბოლოოდ, პროექტი შედგა და საკმაოდ ნაყოფიერი პერიოდი იყო, როგორც ჩემთვის, ასევე ჩემი ბავშვებისთვისაც.

გიორგი ღონღაძე - 133-ე საჯარო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე, გუნდი „მთავარის“ წევრი:

პროექტი „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ მეტად აღსანიშნავია და გამორჩეულია. სხვათაგან განსხვავებით იგი კონკრეტულად ემსახურება მოსწავლეთა სახელმწიფოებრივი აზროვნებისა და ეროვნული თვითშეგნების ამაღლებას. სახელმწიფოს მმართველთა მიერ გატარებული პოლიტიკის შეფასებისა და განსჯის

შემდეგ მოსწავლე შეიმეცნებს მოცემული ეპოქის პოლიტიკური ცხოვრების დადებით და უარყოფით მხარეებს.

ანა-მარია კულამოვი - 105-ე საჯარო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე, გუნდი „იმანანტის“ კაპიტანი:

პროფესორ კუპრაშვილის პროექტი „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ არის უნიკალური პროექტი, როგორც სტუდენტებისათვის, ასევე ჩვენთვის, მოსწავლეებისათვის, ვინაიდან ის იძლევა საშუალებას მივიღოთ თეორიული და პრაქტიკული გამოცდილება კონკრეტული საკითხების გადაჭრაში. ამ პროექტმა მომცა შესაძლებლობა გამომემუშავებინა ისეთი უნარ-ჩვევები, როგორიც არის საჯარო გამოსვლის ხელოვნება, პრობლემის ანალიზისა და კვლევის მეთოდები, ასევე ეს არის დიდი შესაძლებლობა ურთიერთობა გვქონდეს მაღალი კვალიფიკაციის მქონე პოლიტოლოგებთან, სამართალმცოდნეებთან, ისტორიკოსებთან და მივიღოთ მათგან კომპეტენტური რეკომენდაციები ჩვენი სამომავლო განვითარებისა და წარმატებისათვის.

ანა გოგოძე - 133-ე საჯარო სკოლის 11 კლასის მოსწავლე, გუნდი „მთავარის“ კაპიტანი:

პროექტმა „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ მე და ჩემი გუნდის წევრებს გვასწავლა, პირველეს ყოვლისა, გუნდურად მუშაობა, სხვადასხვა ინფორმაციების მოძიება და მოგვცა უდიდესი გამოცდილება, იქედან გამოდინარე, რომ ეს პროექტი აბსოლუტურად განსხვავებულია სხვა არაფორმალური განათლების სფეროში არსებული პროექტებისგან. ჩვენ ორი თვის მანძილზე თითქმის ყოველდღე გვინევდა ჩვენთვის აქამდე უცნობი ფაქტების შესწავლა განხილვა და შემდეგ მათი გამოყენება, ჩვენ მოვიძიეთ და გავეცანით არაერთ საინტერესო წიგნს, შევხვდით არაერთ საინტერესო ადამიანს და მათი მოსაზრებები მოვისმინეთ სხვადასხვა თემაზე. ვფიქრობ დანაშაულია პროექტზე საუბრისას არ ავლნიშნო ჩვენი არაჩვეულებრივი მენტორები, რომლებისგანაც ვისწავლეთ ძალიან ბევრი მნიშვნელოვანი რამ. ეს პროექტი აერთიანებს თაობებს და მათ შორის

განსხვავებები მინიმუმანდე დაყავს, ასევე საშუალებას აძლევს ყველა მონაწილეს თავისი შესაძლებლობები მაქსიმალურად გამავლინოს.

საბა კოპალიანი - 178-ე საჯარო სკოლის მე-11 კლასის მოსწავლე, გუნდი „ენიგმას“ კაპიტანი:

პროექტში პოლიტიკა სამსჯავროზე, ჩვენი გუნდის მთავარი მოტივატორები იყვნენ ჩვენი მენტორები და ისტორიის მასწავლებელი. მათ დიდი გავლენა მოახდინეს ჩვენზე. თვალი აგვიხილეს მეცნიერების სხვადასხვა დისციპლინის მიმართ. მასში მონაწილეობამ მე და ჩემს გუნდს გვასწავლა ერთი უდიდესი, რამ რაც ალბათ ცხოვრების ბოლომდე გვემახსოვრება, ეს არის ის, რომ წაგება და მოგება, ერთი რამით განსხვავდება. მოგება ყველასთვის დასანახია, ხოლო წაგების დროს მხოლოდ საკუთარ თავთან ხარ გამარჯვებული. რა თქმა უნდა მოგებული უფრო ამაყი იქნება საკუთარი მიღწევით, მაგრამ არა ამ პროექტისგან აქ წაგებულებს უფრო დიდი სიამაყე გაგვაჩნდა, რადგან მორალურად გავიმარჯვეთ და მენტორებმა დაგვანახეს ის თუ როგორი განსაკუთრებულები ვართ. უღრმეს მადლობას ვუხდით მენტორებს მე და ჩემი გუნდი, როგორც გუნდის კაპიტანი და მეგობარი ვამონმებ თუ რაოდენ იშრომეს მათ იმისთვის, რომ ამ პროექტში საკუთარი თავი გვეპოვნა. მათი წყალობით გავიკვლიეთ გზა ფინალისკენ, მათ ჩაგვისახეს ის თუ რის გამო ღირდა ბრძოლა ბოლომდე. მხოლოდ ერთს დავამატებდი, ჩვენი მენტორებისთვის ჩემი გუნდი გამარჯვებულია. ესაა ყველაზე მნიშვნელოვანი და ის თუ ვიღაცამ თქვა წააგეთ ეს უკვე მეორე ხარისხოვანია.

მარიამ მახარაძე - 166 სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე, გუნდი „მნემოსინეს“ კაპიტანი:

თანამედროვე ცხოვრების სწრაფი ტემპი, ყოველთვის არ იძლევა საშუალებას, რომ ესა თუ ის ნიუანსი დეტალებში გაანალიზო. მხოლოდ კონკრეტული ისტორიული ეპოქის ცოდ-

ნა კი, რა თქმა უნდა, არ კმარა კონკრეტული მოვლენის სწორად შესაფასებლად. ალბათ ყველაზე მთავარი, რაც პროექტმა მე და ჩემს გუნდს მოგვცა, იყო საშუალება, შეგვეფასებინა პოლიტიკური პროცესები, გუნდური მუშაობის გამოცდილება. თითოეულ ჩვენგანს ჰქონდა უდიდესი პასუხისმგებლობა, ვინაიდან ვიყავით საქართველოს ისტორიულ-პოლიტიკური ეპოქის ბრალმძებელნი. გარდა ამისა, ავლნიშნავდი მეცნიერებს და მათ მიერ მოწოდებულ ისტორიულ წყაროებსა და ფაქტებს, რომელმაც დებატებისას საკმაოდ დიდი მნიშვნელობა შეიძინა. პოლიტიკისმცოდნეობის ეს პროექტი იძლევა საშუალებას სასკოლო ასკაშივე შეიმეცნო და განსაჯო პოლიტიკური ფაქტები, იდეატო ადამიანებთან, სამართლებრივ ასპექტში შეაფასო პოლიტიკური ფიგურა და რა თქმა უნდა შეიძინო გამოცდილება, რომელიც მომავალშიც პროფესიული თვალსაზრისით, აუცილებლად დაგეხმარება, ვინაიდან სწორი ანალიზის უნარი არის ის, რაც ნებისმიერ პროფესიაში ნამდვილად საჭირო და დასაფასებელია.

ნინო გელენავა - ქ. ზუგდიდის მეცხრე საჯარო სკოლის მე-11 კლასის მოსწავლე, გუნდ „ფასციას“ კაპიტანი:

მინდა გავიზიაროთ ჩემი გუნდის შთაბეჭდილება და მიღებული გამოცდილება. “მარადისობა ისე გვაქვს წარმოდგენილი, როგორც იდეა, რომლის გაგება შეუძლებელი”, ჩვენ გავიგეთ ამ სიტყვის მნიშვნელობა. “ყოველ დამარცხებასა და ტკივილში არის მარცვალი, რომელიც უფრო მეტ სარგებელს იძლევა, ვიდრე დანაკარგია“. დიახ ჩვენ მივიღეთ დიდი გამოცდილება, ცხოვრებაში საკუთარ გამოცდილებაზე უკეთესი ხომ არაფერია?! და ყველაზე მნიშვნელოვანი ერთმანეთი შევიძინეთ...“ აღსანიშნავია სწორედ ის ურთიერთობები, რომელიც ამ ხნის მანძილზე ჩამოყალიბდა ჩვენს შორის, ამისთვის ძალიან დიდი მადლობა მინდა გადაუხადო საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტს, რომ მოგვცა ამის შესაძლებლობა. აღნიშნულმა პროექტმა ჩვენში განავითარა უნარები, როგორიცაა, გუნდური

მუშაობა, თანამშრომლობა, კვლევა, პრეზენტაცია, ეფექტური კომუნიკაცია, კონკურენცია. დამარცხებამ კი მოგვცა შესაძლებლობა საკუთარ შეცდომებზე გვესწავლა, და მიგველო როგორც გამოცდილება.

ელენე ლაშქარაძე - შპს „ახალი ლიცეუმის“ მოსწავლე, გუნდის კაპიტანი:

„პოლიტიკა სამსჯავროზე“ ეს არის უსაზღვრო შესაძლებლობების, საკუთარი თავის წარმოჩენის, განათლების მომცემი პროექტი, რომელიც არამარტო სასურველი და კარგი, არამედ აუცილებელი და მნიშვნელოვანი პროექტია მოსწავლის კრიტიკული ანალიტიკური აზროვნების ჩამოყალიბებისთვის. გუნდის სახელით გეტყვით, პირველ რიგში, ვისწავლეთ კოორდინირებული და გუნდური მუშაობა, შევეჩვიეთ რთულ გრაფიკს, ძირფესვიანად გავეცანით პოლიტიკის კეთების ნიუანსებს, ისტორიის გარკვეულ ეპოქას, რაც საკმაოდ მნიშვნელოვანია განვითარებისათვის. განათლება კი საჭიროა საკუთარი თავის წარმოჩენისა და რეალიზებისათვის, რაშიც ხელს გვინწყობდა მთელი პროექტი და მათი წარმომადგენლები. ერთი თვის განმავლობაში ვითანამშრომლეთ იურისტებთან და პოლიტოლოგებთან. მოვისმინეთ მათი აზრი უშუალოდ თემატიკასთან დაკავშირებით. თამამად შემოძლია ვთქვა, რომ ეს იყო დიდი გამოცდილება, რამაც თითოეულ ჩვენგანში მოახდინა ცვლილება უკეთესობისკენ. ამ ყველაფრის შემკვრელი და დამამთავრებელი ნაწილი კი იყო სამსჯავრო. ეს იყო დიდი გარდატეხა და გონებრივი ზრდა თითოეული ჩვენგანისთვის. მადლობა მიმდა გადაეუხადო ჩვენს პედაგოგს, ქალბატონ ეკა ბუხრაშვილს. ასევე მადლობა პროექტს, რომ დღევანდელ თაობას გვაძლევს საშუალებას გავხდეთ უფრო მეტად კონკურენტუნარიანი, გაანალიზოთ და კრიტიკულად შევაფასოთ წარსულში მომხდარი პოლიტიკური მოვლენები, გავეცნოთ იურიდიულ და სამართლებრივ ნორმებს, გამოვიმუშავოთ უნარ-ჩვევები, კერძოდ: ზეგავლენის ფსიქოლოგია, მიმწოლი ხასიათი, აზროვნება

სხვადასხვა რაკურსით და რაც მთავარია სხვისი აზრის მოსმენა და პატივისცემა.

თამარ კალანდია - 127-ე საჯარო სკოლის მე-11 კლასის მოსწავლე გუნდი „სამართლიანობის მახვილის“ კაპიტანი:

„პოლიტიკა სამსჯავროზე“ ნამდვილად საუკეთესო პროექტია მთელი საქართველოს მასშტაბით, ვინაიდან მოგვცა მრავალმხრივად განვითარების შესაძლებლობა. ჩვენს გუნდს და მის თითოეულ წევრს ძალიან დამეხმარა მიღებული გამოცდილება პიროვნულ ზრდაში. პროექტის მთავარი მიზანია მოსწავლეებმა შეძლონ პოლიტიკური მოვლენების სწორი ანალიზი და სათანადო შეფასება, რაც ჩვენმა გუნდმა ნამდვილად მოახერხა. სასამართლო პროცესების მზადების პროცესში გუნდის წევრები სისტემატურად ვიკრიბებოდით და ყოველდღიურად განვხილიავდით მოძიებულ ინფორმაციას, ვეხმარებოდით ერთმანეთს მოვლენის სწორი კუთხით დანახვაში, დავდიოდით ეროვნულ ბიბლიოთეკაში, არქივებში, ვეძებდით ყველა სახის ისტორიულ დოკუმენტსა და წყაროს, რაც დაგვეხმარა მათ სწორ ანალიზსა და გარჩევაში. აღმოვაჩინეთ უცნობი დოკუმენტები, შევძელით და ყველასთვის მიუღებელ პიროვნებათა განსხვავებული პოლიტიკური სახე დავანახეთ საზოგადოებას. პროექტის მსვლელობის პერიოდში შესაძლებლობა მოგვეცა შევხვედროდით უამრავ პროფესიონალ ადამიანს, განგვეხილა მოცემული თემა, რაც ჩვენი გუნდისთვის მნიშვნელოვანი ასპექტი იყო. რაღა თქმა უნდა, ამავე პერიოდში ჩვენ კიდევ უფრო დავუახლოვდით ერთმანეთს. ჩვენს თითოეულ გამარჯვებაში უდიდესი წვლილი მიუძღვით საოცრად პროფესიონალ, ნამდვილად დასაფასებელ მენტორსა და ჩვენს მასწავლებელს. პროექტის ფარგლებში ჩვენმა მენტორმა ბატონმა ლევან ოსიძემ შეგვახვედრა სტუ-ს პროფესორებს, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტსა და საქართველოს რესპუბლიკის პირველი მოწვევის უზენაესი საბჭოს წევრ როინ მეტრეველს, რომელიც ჩვენი გუნდის ღრმა

ისტორიული და ფაქტობრივი ცოდნით დიდად მოხიბლული დარჩა და თავისი წიგნები ხელმოწერით გვისახსოვრა. შევხვდით რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გენერალური დირექტორის მოადგილეს ბატონ ჯაბა სამუშიას. ამ უკანასკნელთან ცხარე დისკუსია გიორგი III-ის პოლიტიკის შესახებ დაგვეხმარა პოზიციების გამყარებაში. პროცესებზე შევძელით და მიღებული ცოდნითა და გამოცდილებით ყველას დავემტკიცეთ ჩვენი, როგორც გუნდის ერთიანობა და საქმისადმი ერთგული დამოკიდებულება. ამ ყველაფერში კი სწორედ ეს შესანიშნავი პროექტი „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ დაგვეხმარა.

რუსუდან დავითური -126-ე საჯარო სკოლის 11 კლასის მოსწავლე, გუნდი „ლომსიანელების“ კაპიტანი:

ბატონი ჰენრი კუპრაშვილის პროექტში „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ მონაწილეობით მე და ჩემმა გუნდმა ძალიან დიდი გამოცდილება მივიღეთ. შევიძინეთ საჭირო უნარჩვევები, პირველ რიგში, გუნდურობა. არაჩვეულებრივად წარიმართა მთელი პროცესი და მიგვაღწევინა საკმაოდ კარგ შედეგამდე. ასევე ძალიან სასარგებლო და საინტერესო ინფორმაცია მივიღეთ ჩვენი ქვეყნის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს პერიოდზე. დავდიოდით სხვადასხვა ბიბლიოთეკებში ვიყენებდით უამრავ წიგნს, ვეცნობოდით საინტერესო და გამოსადეგარ ფაქტებს, ვუზიარებდით ერთმანეთს ცოდნას და ვსწავლობდით ერთად. გავეცანით სტუ-ს პროფესორებს, ვისმენდით მათგან რჩევებს, ვიღებდით უზარმაზარ ცოდნას და გამოცდილებას. სწორედ მათი დახმარებით შევძელით პროცესის წარმატებით წამართვა. ჩემი აზრით, რაც ყველაზე მთავარია მთელი ამ დროის განმავლობაში, ჩემი გუნდის თითოეულმა წევრმა მიიღო უდიდესი სიამოვნება. ამიტომ დიდ მადლობას ვუხდით ბატონ ჰენრი კუპრაშვილს, რომ მოგვცა საშუალებაა ვყოფილიყავით ამ პროექტის ნაწილი და ვუხდით მადლობას საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ყველა თანამშრომელს ასეთი მეგობრული და თბილი დამოკიდებულებისთვის.

ზაიკო ბრეგვაძე - სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტის სამართლის სპეციალობის სტუდენტი, გუნდი „ბლიც-კრიგის“ კაპიტანი:

ვინმემ რომ მთხოვოს პროექტში ყოფნის მთელი რვა თვე ერთი წინადადებით ჩამოყალიბებო ვიტყვოდო რომ "ვისწავლე როგორ იყო ლიდერი, მაშინაც კი თუ შენ წინააღმდეგ დანარჩენი სამყაროა". მთელი ამ დროის განმავლობაში, მყავდა გუნდი და მენტორები, რომელთა სახით კარგი მეგობრები, კოლეგები და უბრალოდ საუკეთესო ადამიანები შევიძინე. მიინდა ავლენიშო რომ არამარტო გუნდის წევრები, ყველა ის ადამიანი, ვინც ამ პროექტში იყო პროექტის ავტორი ბატონი ჰენრი, მენეჯერი ნინო და დეკანიც კი ბ-ნ ირაკლი, არიან ის ადამიანები, რომლებსაც უბრალოდ დიდი ასოებით ვუწოდებ მე ა დ ა მ ი ა ნ ს. ამ ადამიანების დახმარებით მიეხვდი, როგორი შრომით და პროფესიონალიზმით უნდა აკეთო შენი საქმე. ამ პროექტში ყველა ადამიანი მიუხედავად სტატუსისა (ვგულისხმობ თანამდებობრივს. დეკანი, პროფესორი და ასე შემდეგ) ჩემდა გასაოცრად ძალიან უშუალოები იყვნენ და პროექტში ყოველ ნაბიჯზე გვეხმარებოდნენ. მე და ჩემ გუნდი რვა თვის განმავლობაში, რაც არც ისე პატარა დრო იყო ჩვენთვის. ერთ ოჯახად ვიქცეით, ხშირად გვიანობდე ვიკრიბებოდით, ვკითხულობდით სამეცნიერო ლიტერატურას, ვეძებდით, რაც შეიძლება ბევრ ინფორმაციას, ხშირად ვკამათობდით კიდეც. დიახ ვკამათობდით, იმიტომ რომ გუნდის ყველა წევრი გასაოცრად ნიჭიერი, შრომის მოყვარე და სხვ. ლიდერის თვისებებით მდიდარი იყო. ერთად გადაგვეჩონდა დაღლილობაც და ხანდახან სიზარმაცეც, ხანდახან ვხუმრობდი კიდეც, რომ თუ ან ტემპით მუშაობას გავაგრძელებდით არჩევნებსაც მოვიგებდით და ხელისუფლებაში მოვიდოდით. უამრავი ემოცია მოგონება და სათქმელი, საათობით სიამოვნებით ვისაუბრებდი მათზე. და ბოლოს თუ გინდათ საოცარ პროფესიონალების გაცნობასთან

ერთად კარგ გარემოში განვითარდეთ და ამაღდროულად მეგობრები გაიჩინოთ აუცილებლად მიიღეთ მონაწილეობა ამ პროექტში.

მაია ჯუგაშვილი - ქალაქ თბილისის 127-ე საჯარო სკოლის პედაგოგი (გუნდი „სამართლიანობის მახვილი“):

პირველივე სეზონზე თბილისის 127-ე საჯარო სკოლიდან, სადაც ვასწავლი ისტორიას, ჩაერთო ორი მოსწავლე და შედგა შერეული გუნდი, რომელშიც სამი სკოლის მოსწავლეები გაერთიანდნენ და საკმაოდ დაძაბულ და საინტერესო შეხვედრებში ფინალში მოიპოვეს გადამწყვეტი გამარჯვება. თავიდანვე მიზნად აღვნიშნო, რომ თუნდაც ის ფაქტი, რომ სამი სკოლის მოსწავლეები გაერთიანდნენ და დაისახეს საერთო მიზანი, უკვე საკმაოდ დიდი გამოცდილება და გამოწვევა იყო, როგორ შედეგობდა უცნობ ბავშვებს შორის კომუნიკაცია, როგორი ურთიერთობები ჩამოყალიბდებოდა მათ შორის, რამდენად შეძლებდნენ გუნდურ მუშაობას და საბოლოო მიზნის მიღწევას. ამ პროექტის გენიალურობა ისიც არის, რომ გარდა იმისა, რომ ეს არის შესაძლებლობა ბავშვებისთვის გამოცადონ საკუთარი შესაძლებლობები, დაძლიონ ერთგვარი კომპლექსები და ჩამოყალიბდნენ კარგ ორატორებად, ისწავლონ უცხო და ხშირ შემთხვევაში საკმაოდ დიდი აუდიტორიის წინაშე გამოსვლა, შეიძინონ მეტი ცოდნა და გამოიმუშაონ ანალიტიკური აზროვნების უნარები, გაუჩნდეთ ცოდნის ამაღლების მეტი მოტივაცია, ისწავლონ წიგნთან მუშაობა, საარქივო მასალების მოძიებისა და ანალიზის უნარები, ეს არის ასევე შესაძლებლობა, ბავშვებმა შეიძინონ ახალი მეგობრები, ურთიერთობები ჰქონდეთ თავისი საქმის პროფესიონალებთან, ადამიანებთან, რომლებმაც თავისი ცხოვრებით, წიგნისადმი დამოკიდებულებით მისცეს შესანიშნავი მაგალითი მომავალ თაობებს, რომ მთავარი ღირებულება ცხოვრებაში არის ცოდნა, განათლება და პროფესიონალიზმი. პირველი სეზონის დასრულებისთანავე,

ჩვენ გვქონდა უდიდესი სურვილი კვლავ მიგველო მონაწილეობა პროექტში და როგორც კი გამოცხადდა რეგისტრაცია, დაუყოვნებლივ ჩავერთეთ მასში. ეს იყო ახალი შანსი, თავიდან განგვეცადა ისეთ საოცარ ადამიანებთან საინტერესო შეხვედრების სიხარული. ყოველგვარი გადაჭარბების გარეშე ვიტყვი, ჩემთვის, როგორც რიგითი პედაგოგისთვის, ეს არის უნიკალური პროექტი, რომელიც ბავშვებს აძლევს საოცარ შანსს ადრეულ ასაკში ჩაერთონ ლამაზი და წარმატებული მომავლისთვის ბრძოლაში. დღეს ყველაზე მეტად გვჭირდება მსგავსი საგანმანათლებლო პროექტები, რომელიც ორიენტირებულია ბავშვებზე და მის მომავალზე. ყველასათვის ნათელია, რომ გენიალური იდეები ასეთივე ადამიანების მიერ ხორციელდება. ხსენებული პროექტი გადაჭარბების გარეშე იმსახურებს ასეთ შეფასებას და მისი ინიციატორებიდან და ორგანიზატორებიდან ცალკე უნდა გამოვყო იდეის ავტორი, პროფ. ჰენრი კუპრაშვილი, რომელიც გარდა იმისა, რომ თავისი საქმის უზადო პროფესიონალია, არის არაჩვეულებრივი პიროვნება, რომელთან შეხვედრაც ჩვენი ბავშვებისთვის ყოველთვის დიდი სიამოვნებაა. თუმცა ბატონი ჰენრიც ვერაფერს გახდებოდა, რომ არა ყველაზე კრეატიული, განათლებული, ხალისიანი და რაც მთავარია კარგი ადამიანი ფაკულტეტის დეკანი ბატონი ირაკლი გაბისონია, რომელიც ყოველთვის დიდი ენთუზიაზმითა და გულისხმიერებით უდგება მსგავს წამოწყებებს. ცალკე უნდა გამოვყოთ ყველაზე სათნო, თავაზიანი, კეთილშობილი და ძალიან ობიექტური ნინო ოდიშელიძე, რომელიც ამ პროექტის მენეჯერ-კოორდინატორი გახლავთ და თავისი დამოკიდებულებით საქმისადმი და გუნდებისადმი ძალიან დიდ სიბოძას და სიყვარულს თესავს. ბავშვებისა და სკოლის სახელით მინდა ძალიან დიდი მადლობა გადავუხადო თითოეულ მათგანს, სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტს და საერთოდ სტუ-ს ამ არაჩვეულებრივი შანსისთვის - ვამუშაოთ

ბავშვები წიგნთან, მეტი გავაგებინოთ ისტორიული პიროვნებებისა და კონკრეტული ეპოქის შესახებ, გავააზრებინოთ წარსულის გამოცდილება და დავარწმუნოთ საკუთარ ძალებში. ვიმედოვნებ, პროექტი დიდხანს გაგრძელდება და თავის უდიდეს წვლილს შეიტანს განათლებული და წარმატებული საქართველოს მომავალი ინტელექტუალების აღზრდის საქმეში.

თამარ ჯავახიშვილი - ქ.თბილისის 51-ე საჯარო სკოლის პედაგოგი (გუნდი „რონდო“):

სტუ-ს სამართლის და საერთაშორისო ურთიერთობათა ფაკულტეტის პროექტი „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ გ. ტაბიძის სახელობის ქ. თბილისის №51 საჯარო სკოლისთვის საინტერესო აღმოჩენა იყო. სკოლის დირექტორმა ქალბატონმა ნინო ალექსიძემ, საბედნიეროდ, პროექტის კურატორობა მე დამავალა. მიუხედავად იმისა, რომ მათი ასაკის გამო დიდ რისკზე მივდიოდი, გუნდი ჩემი მეცხრე კლასების მოსწავლეებისგან შევკარი. კაპიტნად ასეთი პროექტების „დიდოსტატი“, მარიამ ალავიძე გავამწესე და აი, აქ დაიწყო ის ჯადოსნური ცხოვრება, რომლითაც ბავშვები ამდენი თვეა ცხოვრობენ. ის, რაც პროექტს სასკოლო ფორმატისთვის მიზნად აქვს დასახული — სამეცნიერო კვლევისა და სასამართლო პროცესებზე მონაწილეობის, პროფესორ-მასწავლებლებს, სტუდენტებსა და მათ შორის თანამშრომლობის და გუნდური მუშაობის უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბება, თანამშრომლობისა და მეგობრული გარემოს შექმნა; საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება. ეროვნულ სასწავლო გეგმასთან სრულ შესაბამისობაშია და თემატიკაც ზუსტად ემთხვევა საგაკვეთილო პროგრამას. პირველ ეტაპზე ჩემს მოსწავლეებს, რომლებმაც საკუთარ გუნდს „რონდო“ დაარქვეს, ერეკლე მეორეს გამხორციელებული პოლიტიკის დაცვა მოუწიათ. იყო უძილო ღამეები, ბიბლიოთეკებში გატარებული საათები, ურთიერთობა მეცნიერებთან, საზოგადო მოღვაწეებთან და შედეგად პირველი პროცესი ჩვენი გამარ-

ჯგუხით დამთავრდა. არანაკლები შრომა და მეცადინეობა დაგ-
ვჭრდა ალექსანდრე ბატონიშვილის დასაცავად და ეგ ეტაპიც
წარმატებით გავიარეთ. დიდი მზადება მიდის ამ დღეებში
ედუარდ შევარდნაძის მიერ განხორციელებული პოლიტიკის
ბრალდების მასალების მოსამზადებლად. მინდა დიდი მადლო-
ბა გადავუხადო სტუ-ს სამართლის და საერთაშორისო უერ-
თიერთობებათა ფაკულტეტის დეკანს, ბატონ ირაკლი გაბისო-
ნიას, პროექტის ავტორს, ბატონ ჰენრი კუპრაშვილს ამ დიდი
წამოწყობისთვის, ჩვენი სკოლის და მოსწავლეების პროექტში
აქტიურად ჩართვისთვის და მათთვის ცოდნის დიდი მარაგის
და გამოცდილების მიცემისთვის.

მაკო ჩიტაია - დამოუკიდებელი საერო გიმნაზია „შავნაბა-
დას“ პედაგოგი (გუნდი „თოტი“).

საქართველოს საგანმანათლებლო სივრცეში არსებულ
პროექტებს შორის (სოციალური მეცნიერების მიმართულება-
ში) ერთ-ერთი გამორჩეული პროექტია და ძალიან დიდი მად-
ლობა მინდა გადავუხადო პროექტის ავტორს ბატონ ჰენრი
კუპრაშვილს იდეისთვის და საერთაშორისო ურთიერთობის
ფაკულტეტს იდეის განხორციელებისთვის. იმედია პროექტი
გაგრძელდება და უფრო ფართო მასშტაბს მიიღებს. ჩვენი გიმ-
ნაზიის გუნდის, „თოტის“ თითოეული წევრი არის მაღალი
პასუხისმგებლობის მქონე, სხვადასხვა კონკურსებში, ოლიმ-
პიადებსა და კონფერენციებში გამარჯვებულნი. პროექტმა
თითოეულ მონაწილეს გამოუმუშავა გუნდურობა, ერთმანეთის
მიმართ პასუხისმგებლობა. შეხვდნენ არაერთ ცნობილ და წამ-
ყვან სპეციალისტებს, როგორც ისტორიის მიმართულებით,
ასევე პოლიტოლოგიის და სამართლის. პროექტმა გარკვეული
როლი ითამაშა სამომავლოდ მათი პროფესიის განსაზღვრაში.
ყველაზე მთავარი შევკარი გუნდი, რომელთან ერთად ვაპირებ
კიდევ სხვა არაერთი პროექტის განხორციელებას.

სოფო როგავა - ქ.ზუგდიდის მეცხრე საჯარო სკოლის
პედაგოგი (გუნდი „ფასცია“):

ზუგდიდის მე-9 საჯარო სკოლის გუნდმა „ფასციამ“ მონაწილეობა მიიღო პროექტში „პოლიტიკა სამსჯავროზე“. სტრუქტურიდან გამომდინარე, გუნდს გამოეყო ორი მენტორი (საერთაშორისო ურთიერთობებში ლევან ანთია და სამართალში მათე ჭანტურია), რომლებიც პერმანენტულად ხვდებოდნენ გუნდს და სამუშაო პროცესს აძლევდნენ საჭირო მიმართულებას. პირველ ეტაპზე, მოსწავლეებმა მენტორების მითითებით მოიძიეს საჭირო წყაროები, შედარება-ანალიზის საფუძველზე მოახდინეს მათი კლასიფიკაცია-დახარისხება, იმუშავეს არქივში. მეორე ეტაპზე, მოახდინეს მოპოვებული და დამუშავებული მასალის კონსტრუირება. მესამე ეტაპზე, გაეცნენ პროცესის თანმიმდევრობას, მოხდა პოზიციების განსაზღვრა (შეირჩნენ სიტყვით გამომსვლელები). მეოთხე ეტაპზე იმუშავეს შემდეგი მიმართულებით: პროცესზე გამოსვლა, მტკიცებულებების სპეციფიკა, კითხვების დასმის სტრატეგია. ბოლოს კი, ჩაუტარდათ მასტერკლასი. მთელი სამუშაო პროცესი ძალიან საინტერესო და პროდუქტიული იყო. მოსწავლეებმა შეიძინეს და დახვეწეს თანამშრომლობის, გუნდურობის, პროცესზე გამოსვლის, ლოგიკური მსჯელობის, ანალიზის, კვების უნარ-ჩვევები. მიიღეს ძალიან ბევრი ინფორმაცია და ცოდნა საკვლევ პოლიტიკურ ფიგურებზე და შესაბამის ეპოქაზე და რაც მთავარია, უზარმაზარი გამოცდილება.

ლია ჯანაშია - ქალაქ თბილისის 178-ე საჯარო სკოლის პედაგოგი (გუნდი „ენიგმა“):

პროექტის „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ მიმდინარეობის შესახებ მეონდა ინფორმაცია და როდესაც გავაჟღერე მოსწავლეებში, მათ გამოთქვეს პროექტში მონაწილეობის სურვილი. ჩემი მოსწავლეები დამოუკიდებლად ინფორმაციის მოძიებას და დამუშავებას მიჩვეულები არიან, პოლიტიკისმცოდნეობის გაკვეთილი წარმოუდგენელია ახალი ინფორმაციის გაანალიზების და საკუთარი მოსაზრების გამოთქმის და არგუმენტირე-

ბის გარეშე, ამიტომ პროექტში ჩართვა კიდევ უფრო საინტერესო გახდა მათთვის. მოსწავლეებს საშუალება აქვთ გაეცნონ და იმუშაონ საარქივო მასალებთან, გაეცნონ სამეცნიერო ლიტერატურას, გაანალიზონ, შეაფასონ და საკუთარი არგუმენტირებული დასკვნები გააკეთონ მათთვის აუცილებელ და საჭირო ინფორმაციაზე. მათ პროექტის მსვლელობის დროს ეძლევათ საშუალება მოისმინონ განსხვავებული მოსაზრებები და შეადარონ საკუთარს. ჩემი აზრით, პროექტი ხელს უწყობს მოსწავლეებში გუნდური მუშაობის, სხვისი აზრის მოსმენის და ლოგიკური, არგუმენტირებული მსჯელობის უნარების განვითარება-დახვეწას, რაც ასე აუცილებელია მომავალი თაობის შემდგომი განვითარებისა და სრულყოფისათვის.

ბარბარე ქებაძე - ქალაქ თბილისის 166-ე საჯარო სკოლის პედაგოგი (გუნდი „მნემოსინე“):

პროექტი „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ უდავოდ საჭირო, დროული და აუცილებლად განსახორციელებელი პროექტია. ეფიქრობ, ეროვნულ ინტერესებზე მორგებული სახელმწიფო პოლიტიკის გააზრება და შეფასება არა მხოლოდ მოსწავლეებისა და სტუდენტებისათვისაა საჭირო და საინტერესო, არამედ საზოგადოების ფართო წრისათვისაც. წარსულისა და აწმყოს (გგულისხმობ 20 საუკუნეს, რადგან ისტორიული პროცესების სწორი პოლიტიკური შეფასებისას დისტანცირება ერთ-ერთი აუცილებელი ფაქტორია) სრულფასოვანი, ფაქტებზე დამყარებული ანალიზი და შეფასება მომავალი თაობისათვის გასათვალისწინებელი ფაქტორი უნდა გახდეს. სტუ-ის მეთავაზებული პროექტი „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ ახალი გამოწვევა აღმოჩნდა ბავშვებისათვის. გარდა იმისა, რომ მოსწავლეები აქტიურად ეძიებდნენ ინფორმაციებს ბიბლიოთეკებში, არქივსა თუ სხვადასხვა საგანმანათლებლო პორტალებზე, უშუალოდ მენტორებისაგან და ექსპერტისაგან (ჩვენი უღმესი პატივისცემა და მადლობა ბატონებს ედიშერ გვენეტაძე, კობა ჩიხლაძეს და ექსპერტს ბატონ მურმან პაპაშვილს) იღებდნენ

მეტად საჭირო და კვალიფიციურ რეკომენდაციებს, ზოგჯერ მოსწავლეები არც კი ეთანხმებოდნენ პოზიციებში, მაგრამ ითვალისწინებდნენ რეკომენდაციებს. ამ ყველაფერმა მოსწავლეებში საკმაოდ გაზარდა კვლევის, ძიების, არგუმენტირებული მსჯელობის, მთავარი და მეორეხარისხოვანი ინფორმაციების დახარისხების, საკითხების ეროვნულ-სახელმწიფოებრივ და გლობალურ ასპექტში გააზრებისა და გაანალიზების უნარი და, შესაბამისად, პროცესების ამ თვალსაზრისით შეფასებას შეუწყო ხელი. გარდა კვლევითი უნარებისა, მოსწავლეებმა დახვეწეს საჯარო გამოსვლის, დებატების, ბრალდების იურიდიული ფორმულირების, პრეზენტირების უნარები და შეიძინეს მეტად საჭირო გამოცდილება. ახალგაზრდებისათვის ნებისმიერი თემისა თუ საკითხის ასეთ ჩაღრმავებულ კვლევას შესაბამისი ინტერესიც განაპირობებს და ახალ ცოდნასთან ერთად ახალი და უფრო ფართო ინტერესებიც ჩნდება. ნებისმიერი სიახლე ყველა სექტორისაგან, კონკურსანტებისა და ჟიურისაგან საჭიროებს დიდ სიფრთხილეს, ყურადღებას და ობიექტურობას, მითუმეტეს, როდესაც საქმე გვაქვს წარსულის პროცესების შეფასებასთან და ახალგაზრდებთან. შეფასება ყოველთვის უნდა ხდებოდეს არგუმენტირებულად და წინასწარ შემუშავებული და გაცხადებული კრიტერიუმებით. მისასალმებელია, რომ პროექტის ხელმძღვანელობა ამ თვალსაზრისით ძალიან ფრთხილობს და ცდილობს ხარვეზების დახვეწას. დაბოლოს, არ შემოიძლია ძალიან დიდი პატივისცემა და მადლობა არ გამოვხატო სტუ-ს სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის დეკანის ბატონ ირაკლი გაბისონიას, პროექტის ავტორისა და ხელმძღვანელის, ბატონ ჰენრი კუპრაშვილის, პროექტის წარმატებით განხორციელების ერთ-ერთ ყველაზე დიდი მოამაგის და ხელისშემწყობის ქალბატონ ნინო ოდიშელიძის მიმართ. წარმატებებს ვუსურვებ თი-

თოეულ მათგანს საღად და პრაგმატულად მოაზროვნე ახალგაზრდობის აღზრდის საქმეში. პროექტს კი საინტერესო სეზონებსა და საინტერესო მოთამაშეებს ვუსურვებ.

მარინე მაღლაფერიძე - ქალაქ თბილისის 166-ე საჯარო სკოლის პედაგოგი (გუნდი „მნემოსინე“).

უკვე რამოდენიმე წელია სტუ-ს სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის ორგანიზებით სტუდენტებისა და უფროსკლასელების მონაწილეობით ეწყობა იმეტირებული პროცესები პროექტ „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ ფარგლებში. ამ პროცესში მონაწილეობა მივიღეთ 166-ე საჯარო სკოლის ისტორიკოსთა კლუბის „ექსცესის“ წევრმა მოსწავლეებმა და პედაგოგებმა. ჩვენი მოსწავლეებისთვის კონკურსში მონაწილეობა სიახლეს არ წარმოადგენდა, ამიტომ ჩვეული ენთუზიაზმით შევუდექით მზადებას, ხუმრობა საქმე არ იყო, ვახტანგ VI-ის ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი პოლიტიკისათვის უნდა დაგვედო ბრალი! თვენახევრის განმავლობაში ბავშვებმა გულმოდგინედ იშრომეს, გაეცნენ ქართულ და უცხოურ ისტორიულ წყაროებს, დოკუმენტებს, ისტორიკოსთა შეფასებებს. უწყვეტი კომუნიკაცია და თანადგომა გვექონდა ჩვენს მენტორებთან ბატონ ედიშერ გვენეტაძესა და ბატონ კობა ჩიხლაძესთან, რისთვისაც კიდევ ერთხელ გვსურს გამოვხატოთ მადლიერება. ჩვენი გუნდი-„მნემოსინე“ ღირსეულად წარსდგა პროცესზე და ყველაფერი გააკეთა გამარჯვებისათვის. მინდა პატივისცემით აღვნიშნო, რომ პროექტი „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ მთლიანად ეფუძნება საქართველოს ზოგადი განათლების ეროვნულ მიზნებს, ხელს უწყობს მოზარდებში ქვეყნის ინტერესების, ტრადიციებისა და ღირებულებების მიმართ საკუთარი პასუხისმგებლობის ჩამოყალიბებას. იმიტირებული სასამართლო პროცესი ცოცხლად მიმდინარეობს - ბრალდებებით, დაცვით, ნაფიცი მსაჯულებით. მოსწავლეები ღიად ერთვებიან პაექრობაში, სწავლობენ სწრაფ აზროვნებას, სათქმელის ლოგიკურად ჩამოყალიბებას, საკუთარი პოზიციის

დაცვას. შემდეგ კი საკუთარი თუ მოწინააღმდეგე გუნდის შეცდომების ანალიზს. როგორც ახლად ფეხადგმულ იდეას პროექტში გარკვეული ხარვეზებიც გამჟღავნდა. პროექტის მესვეურები ყოველთვის მზად არიან ღია და გახსნილი საუბრებისათვის, იზიარებენ და ითვისებენ პედაგოგებისა და მოსწავლეებისაგან წამოსულ შენიშვნებსა და ინიციატივებს. გვინდა, გზა დაველოცოთ პროექტს, წარმატებები ვუსურვოთ და კვლავ ვუთხრათ სამადლობელი სიტყვები პროექტის ავტორსა და ხელმძღვანელს ბატონ ჰენრი კუპრაშვილს და პროექტის ყველა მხარდამჭერს ასეთი დროული და საჭირო აქტივობების დანერგვისათვის.

ლელა ხვედელიძე - ხაშურის მერვე საჯარო სკოლის პედაგოგი (გუნდი „იბერიონი“).

პირველ რიგში, დიდი მადლობა მინდა პროექტის ორგანიზატორებს გადაეუხადო იმისათვის, რომ რაიონიდან ჩვენი გუნდი ჩაგვრთეს ამ პროექტში, რამაც დიდი გამოცდილება შეგვძინა. ურთიერთობა გვექონდა ჩვენს მენტორებთან, სტუ-ს პროფესორებთან. ძალიან საინტერესო და ნაყოფიერი იყო ეს შეხვედრები. რაც შეეხება ეხლა ჩემი გუნდის წევრებს, ბოლო რამდენიმე დღეა მართლაც ღამეები არ გვეძინა, ერთად ვმუშაობდით, ერთ გუნდად ჩამოვყალიბდით. სხვადასხვა კლასის ბავშვებს დავალებები დანაწილებული ჰქონდათ და ჩემი დახმარებით, რაც იმუშავეს სახეზეა ჩვენი ნამუშევარი და კიდევ ერთხელ დიდი მადლობა და იმედს ვიტოვებთ, რომ კვლავაც და მომვალშიც ამ პროექტში მივიღებთ მონაწილეობას. ჩვენ ძალიან გვინდა, რომ მივიღოთ მონაწილეობა.

5) ოცდამეერთე სამსჯავრო მასმედიაში

1. მე-2 სეზონის გამარჯვებულია გიმნაზია "შავნაბადა". საქართველოს ახალი ამბების სააგენტი - GHN. 2020 წლის 11 ოქტომბერი. 20:20 სთ.

[illegible]

<https://infonews.ge/%E1%83%A1%E1%83%A2%E1%83%A3-%E1%83%A1-%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%9B%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%97%E1%83%9A%E1%83%98%E1%83%A1%E1%83%90-%E1%83%93%E1%83%90->

4. საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში პროექტის - „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ სასკოლო ფინალური პროცესი გაიმართა. **DIGEST**. 2020 წლის 15 ოქტომბერი 12:45 სთ <https://digest.pia.ge/ka/news/sazogadoeba/sakartvelos-teknikur-universitetshi-proektis---politika-samsjavroze-saskolo-phinaluri-prosesi->

gaimarta?fbclid=IwAR1kciMztUfAqzwWtFswQ88xUXq8R--vk0euZklYUgGR1VIHmUHi8AvvY

DIGEST

ახალი ამბები მნიშვნელოვანი ამბები • სომხილური მდილა ბრუნული დამიხმისი

საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში პროექტის - „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ სასკოლო ფინალური პროცესი გაიმართა

🕒 12:42 სთ. 15 ოქტომბერი, 2020 წელი [Share](#)

საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში მულტი და ინტერდისციპლინური სასწავლო-სამეცნიერო და თეორიულ-პრაქტიკული პროექტის - „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ სასკოლო ფორმატის მე-2 სეზონის ფინალური იმიტირებული პროცესი გაიმართა, - ამის შესახებ ინფორმაციას სტუ-ის სამოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტის წარმომადგენელი ავრცელებს.

მათივე ინფორმაციით, იმიტირებული სასამართლო პროცესი საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პირველ კორპუსში შედგა. მე-2 სეზონის ფინალური სამსჯავროს სასწავლო-სამეცნიერო კვლევის თემატიკა ეხებოდა ედუარდ შევარდნაძის მიერ გატარებული პოლიტიკის შესაბამისობას ეროვნულ ინტერესებთან.

კენჭისყრის შედეგად, იმიტირებულ სასამართლო პროცესში ჩაერთო 7-7 მონაწილისგან შემდგარი უფროსკლასელთა ორი გუნდი: ბრალდების მხარე - თბილისის 51-ე საჯარო სკოლის გუნდი „რონდო“, დაცვის მხარე - გიმნაზია „შაენაბადის“ გუნდი „თოტი“.

5. საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში პროექტის - „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ სასკოლო ფინალური პროცესი გაიმართა.

მედიაჰოლდინგი - კვირა. 2020 წლის 15 ოქტომბერი 14:24.

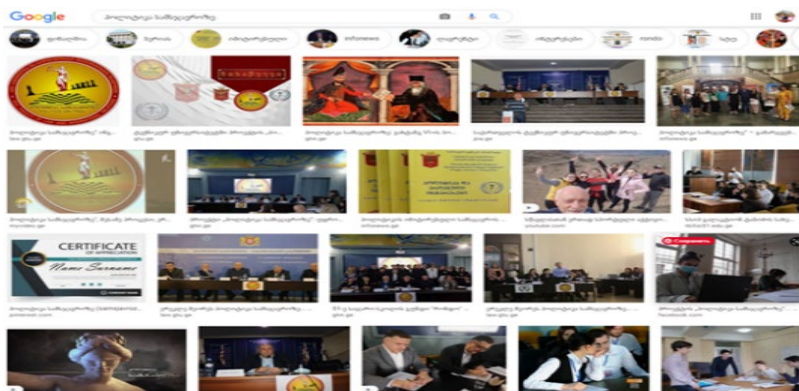
<http://kvira.ge/602534?fbclid=IwAR1qORirfUI2fMeA6dzSaezvK9GEzH8VP7JsX5yma6fsTLvnguvbTNx9YQ>

6. საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში პროექტის - „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ სასკოლო ფინალური პროცესი გაიმართა. **პროგრესნიუსი - progressews.press 15.10.2020.**

https://progressnews.press/%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%A5%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%97%E1%83%95%E1%83%94%E1%83%9A%E1%83%9D%E1%83%A1-%E1%83%A2%E1%83%94%E1%83%A5%E1%83%9C%E1%83%98%E1%83%99%E1%83%A3%E1%83%A0-%E1%83%A3%E1%83%9C-9?fbclid=IwAR1EAGqt_8pSG6lGJ8r_CV3ua1PMfLA8EICOIKb52xLfPjTrjnfqvVzkip4

7. საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში პროექტის - „პოლიტიკა სამსჯავროზე“ სასკოლო ფინალური პროცესი გაიმართა. **Pia.ge 2020 წლის 15 ოქტომბერი 1:39.**

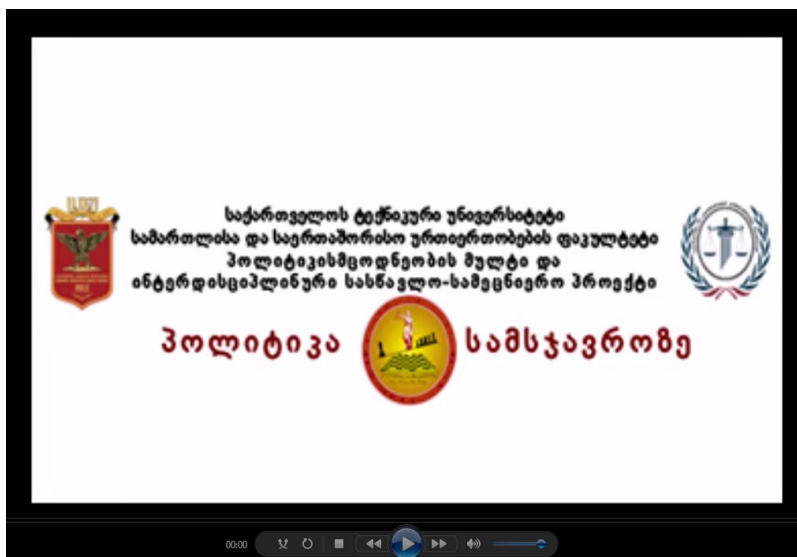
<https://pia.ge/ka/news/sxvadasxva/sakartvelos-teknikur-universitetshi-proektis---politika-samsjavroze->

[saskolo-phinaluri-protsesi-gaimarta?fbclid=IwAR1b5SnQj0Y5oeySWW8vRFkL_EwxR7ILFlc-o5CILRs8HjJF4UcX7NtdYEo](https://www.youtube.com/watch?v=akO0o59zLXM&ab_channel=saskolo-phinaluri-protsesi-gaimarta?fbclid=IwAR1b5SnQj0Y5oeySWW8vRFkL_EwxR7ILFlc-o5CILRs8HjJF4UcX7NtdYEo)

6) ოცდამეერთე სამსჯავროს ვიდეოკოლაჟი (ფოტოებში)

სრული ფორმატი ის., იუთუბზე: [politika samsjavroze](https://www.youtube.com/watch?v=akO0o59zLXM&ab_channel=saskolo-phinaluri-protsesi-gaimarta)
https://www.youtube.com/watch?v=akO0o59zLXM&ab_channel=saskolo-phinaluri-protsesi-gaimarta

პოლიტიკა სამსჯავროზე

სტუ-ს სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტი

რამდენად შესაბამისია ეროვნულ ინტერესებს ედუარდ შევარდნაძის მიერ გატარებული პოლიტიკა? საქართველოს მართლაც 25 წელიწადი იყო უმარშალური იმპერიის, საბჭოთა კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრიც. უამრავი წინააღმდეგობრივი მოსაზრებები არსებობს მის შესახებ საქართველოს საშინაო, საგარეო, სოციალური, ასევე საერთაშორისო პოლიტიკის კრილობი. ზოგი წყველა-კრულვას არ იშურებს, ზოგისათვის კი იგი საერთაშორისო აღიარების მქონე დიდი ქართველი პოლიტიკოსია. ბრალდების მხარე, 51-ე საჯარო სკოლის გუნდი „**რინდო**“ შეცდვები დაარწმუნებს საბავშვო კომისია მისი პოლიტიკის სიმეცადრეში, დაცვის მხარე, გიმნაზია „შენაბადას“ უფროსკლასელების გუნდი „**თოტ**“ შეცდვები არგუმენტებით მისი პოლიტიკის გამართლებას.

სასკოლო ფორმატის II სეზონის ფინალი

51-ე საჯარო სკოლა

ბრალდების მხარე

„**რინდო**“

გიმნაზია „შენაბადა“

დაცვის მხარე

„**თოტ**“

1. მარიამ ალაიძე - ვაჰიტანი;
2. კესარია ბერძენიშვილი;
3. აკაკი ბუღია;
4. სალომე გუჩია;
5. ნიკოლოზ მაჭარაშვილი;
6. ლუკა მზახუღია;
7. ნიკოლოზ ძაგნიძე.

1. მარიამ ბოჭუჯაია (ვაჰიტანი);
2. დეა ანთიძე;
3. თეგლა ხენაშვილი;
4. ნინო გოგლიძე;
5. თამარ იმერლიშვილი;
6. ნიკა ოტიაშვილი;
7. ლიზი შამათაია.

გუნდის მენტორები: პროფ. გიორგი ჩხაკიშვილი - პოლიტიკისა და საერთაშ. ურთიერთობების მმართველები; პროფ. საბა ვასაძე - სამართლის მმართველები.
პედაგოგი: თამარ ჯაგაიშვილი

გუნდის მენტორები: პროფ. ნუგზარ ფერმანაშვილი - პოლიტიკისა და საერთაშ. ურთიერთობების მმართველები; პროფ. ლილია ფიშტინაშვილი - სამართლის მმართველები.
პედაგოგი: მაკო (ცოლია) ჩიჭიაია

2020 წლის 10 ოქტომბერი, 17:00 საათი. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, I კორპუსი

მხარეთა პაექრობა და პოზიციის
არგუმენტირება არქივებში,
ბიბლიოთეკებსა და სამეცნიერო
კატალოგებში მოძიებული წყაროებით
(წერილობითი, ფოტო და ფონო
დოკუმენტური...), მასალებით,
მტკიცებულებებითა და სხვ. სანდო
ინფორმაციით.

21-ე სამსჯავროს „ნაფიც მსაჯულთა“ შემადგენლობა:

ირაკლი გაბისონია – სამსჯავროს თავმჯდომარე, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის დეკანი, სამართლის დოქტორი, პროფესორი, პროექტის თანახელმძღვანელი;

ზურაბ გასიტაშვილი - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილე მეცნიერების დარგში, ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი;

ლევან კლიშიაშვილი - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ვიცე-რექტორი;

თამარ ლომინაძე - სტუ-ს რექტორის მრჩეველი;

ივანე ჯაგოდნიშვილი - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის საინჟინრო ეკონომიკის, მედიატექნოლოგიებისა და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი, პროფესორი.

სხდომის მდივანი: ანა ნაკაშია - სასკოლო ფორმატის კურატორი
მანდატურები: ლევან აბესაძე, ვაკო ხატიაშვილი

09:14

ირაკლი გაბისონია – სტუ-ს სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის დეკანი, სამართლის დოქტორი, პროფესორი.

51-ე საჯარო სკოლის გუნდი „რონდო“

ბრალდების მხარე

მარიამ ალაფიძე - კაპიტანი;
კესარია ბერძენიშვილი;
აკაკი ბულია;
სალომე გუნია;
ნიკოლოზ მაძღარაშვილი;
ლუკა ჩხაპელია;
ნიკოლოზ ძაგნიძე.

გუნდის მენტორები:

პროფ. გიორგი ჩხიკვიშვილი - პოლიტიკისა და საერთაშორისო
ურთიერთობების მიმართულებით;
პროფ. ხატია ვასაძე - სამართლის მიმართულებით;
პედაგოგი თამარ ჯავახიშვილი;
სტუდენტი მენტორი ანა ნაკაშია.

გიმნაზია „შავნაბადას“ გუნდი „თოტი“

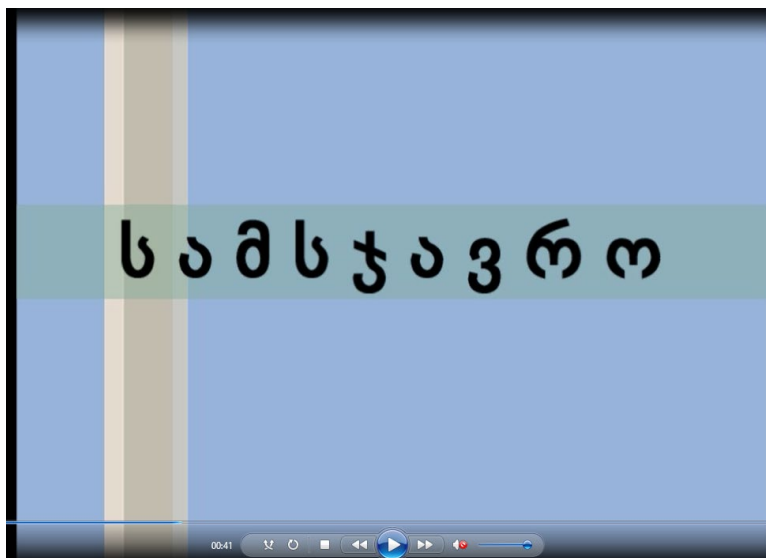
დაცვის მხარე

მარიამ ბოკუჩავა, კაპიტანი
დეა ანთიძე;
თევლა ბენაშვილი;
ნინო გოგლიძე;
თამარ იმერლიშვილი;
ნიკა ოტიაშვილი;
ლიზი შამათავა.

გუნდის მენტორები:

პროფ. ნუგზარ დურმიშიძე – პოლიტიკისა და
საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულებით.
პროფ. სოფო დემეტრაშვილი – სამართლის მიმართულებით.
პედაგოგი: შაკო (ციალა) ჩიტია;
სტუდენტი მენტორი: თამარ ტაკაშვილი.

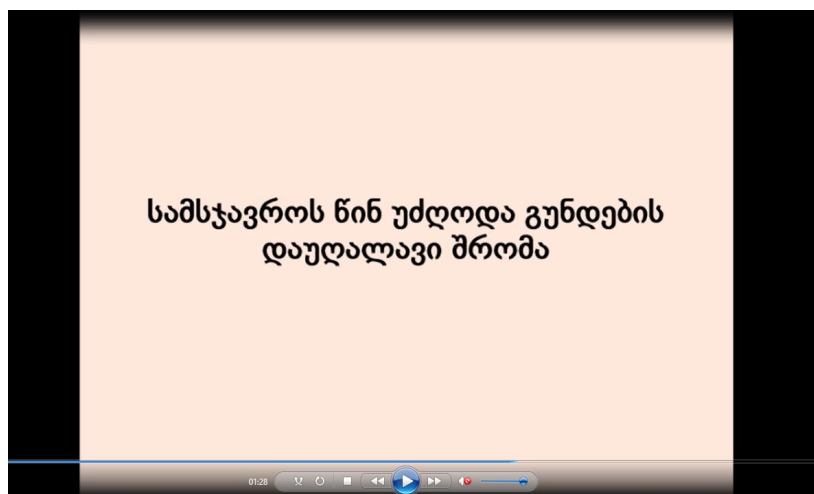

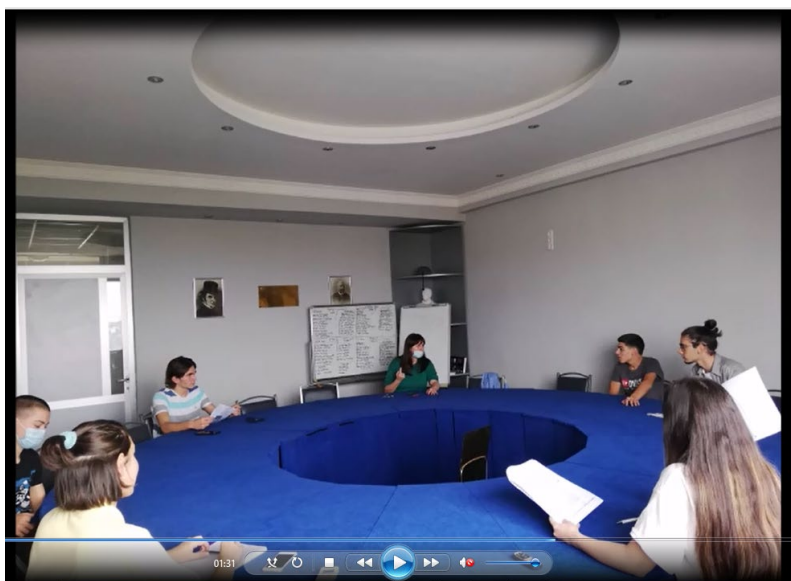
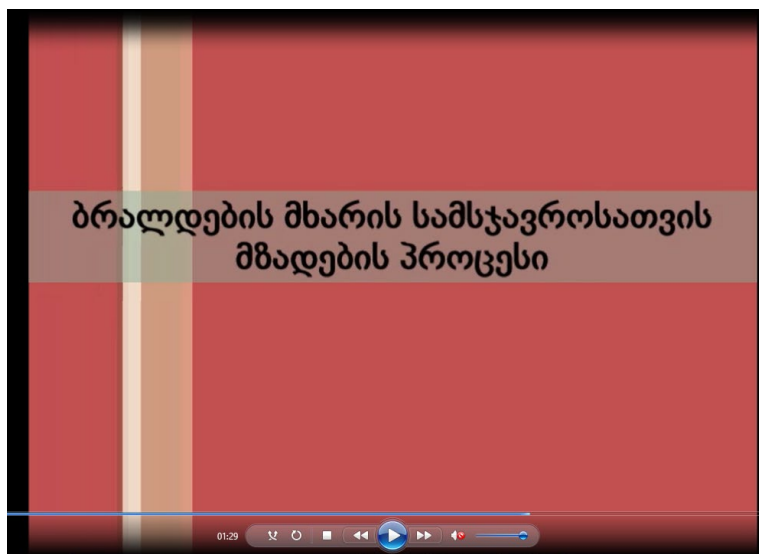

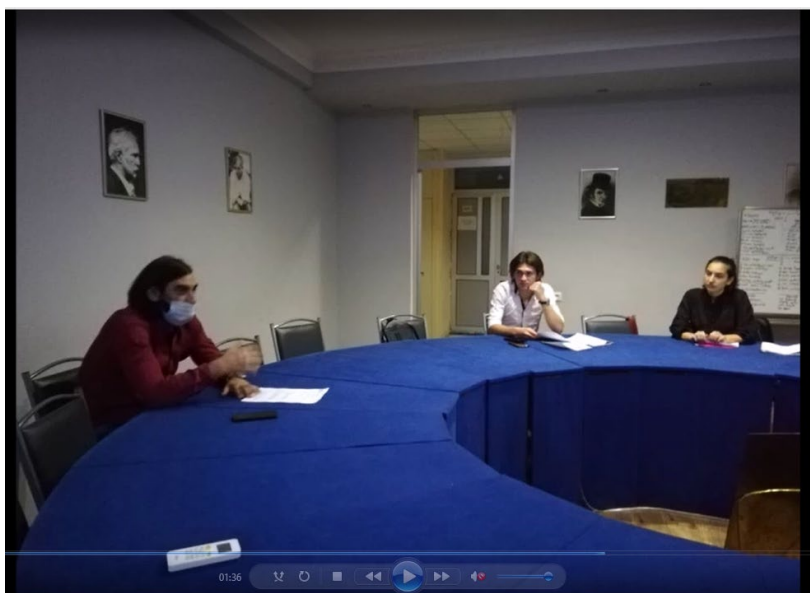

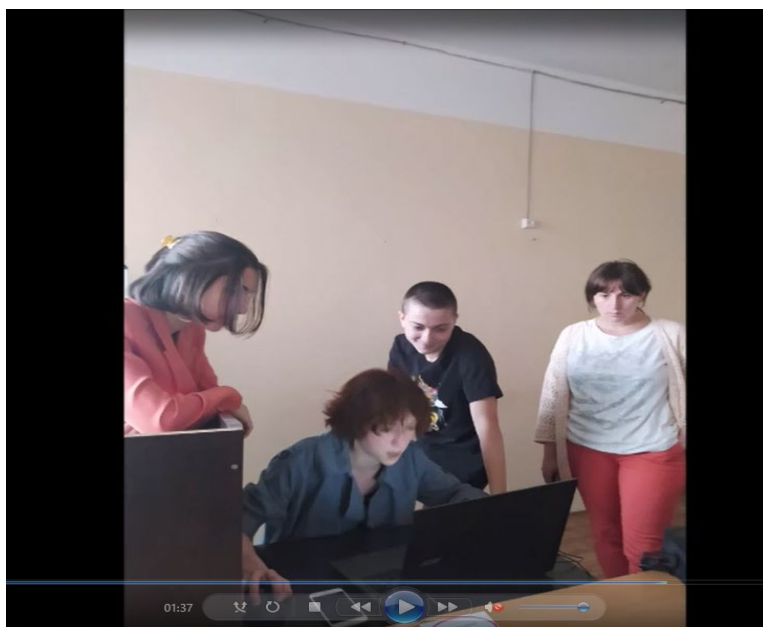

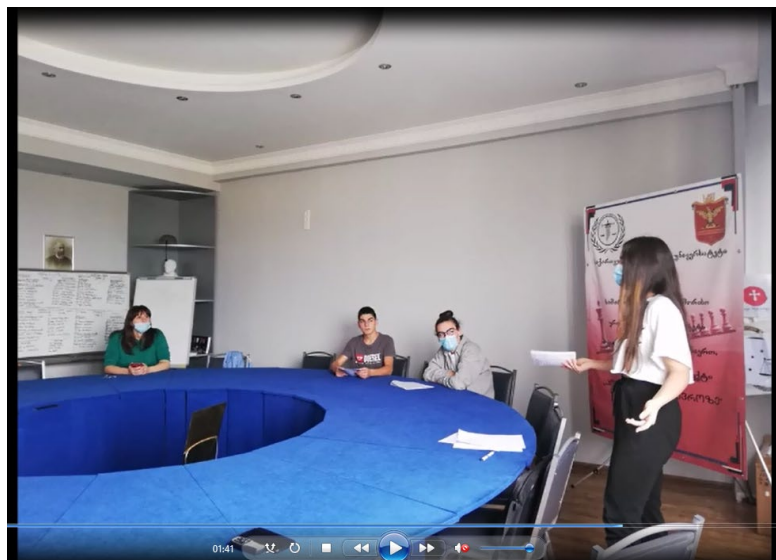

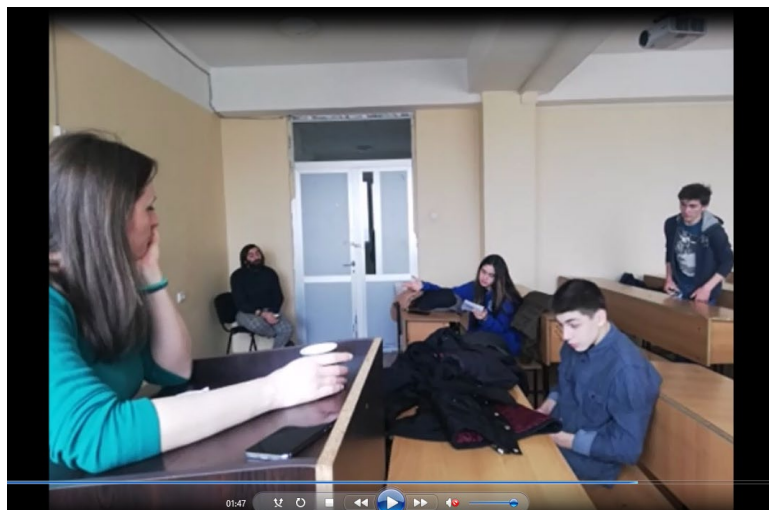

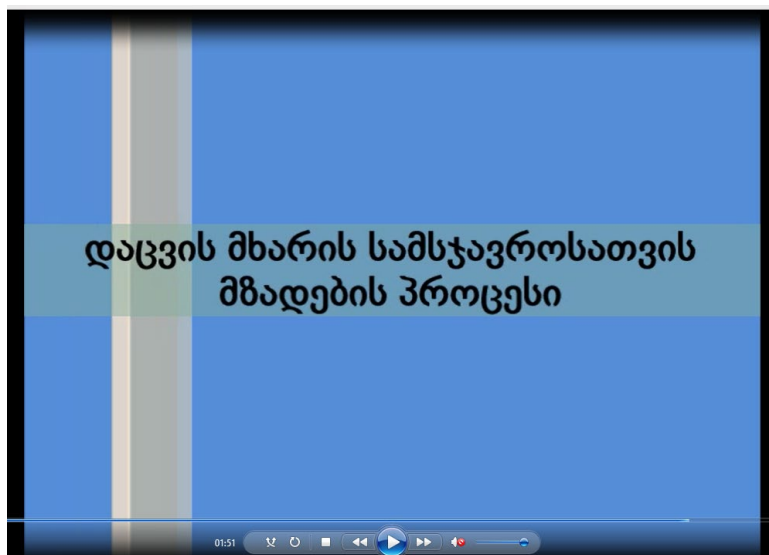

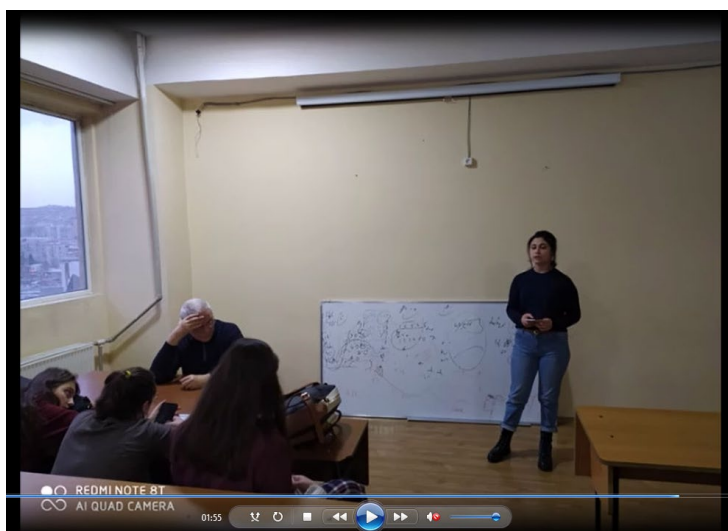
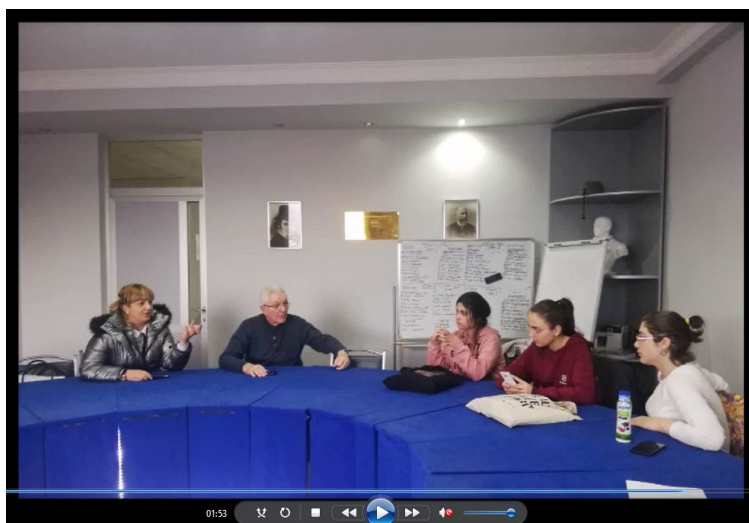

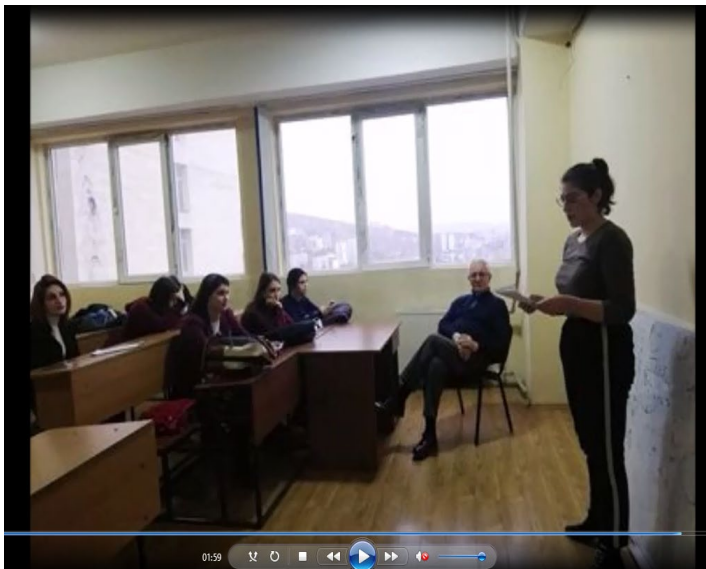

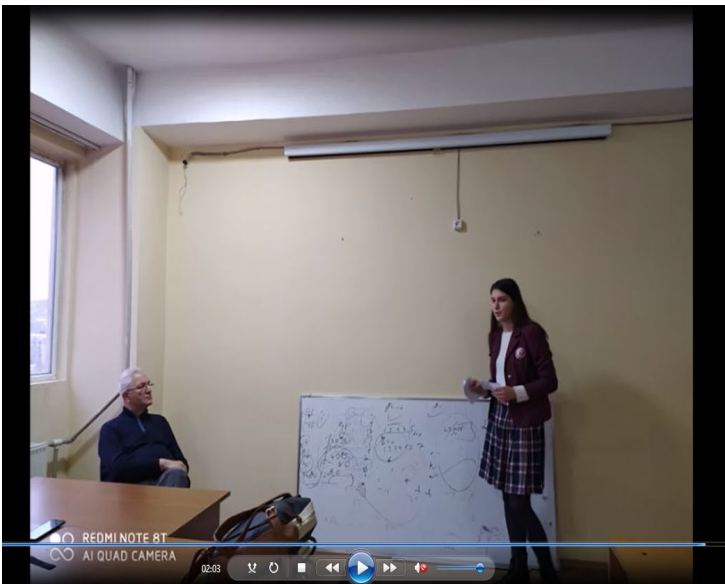

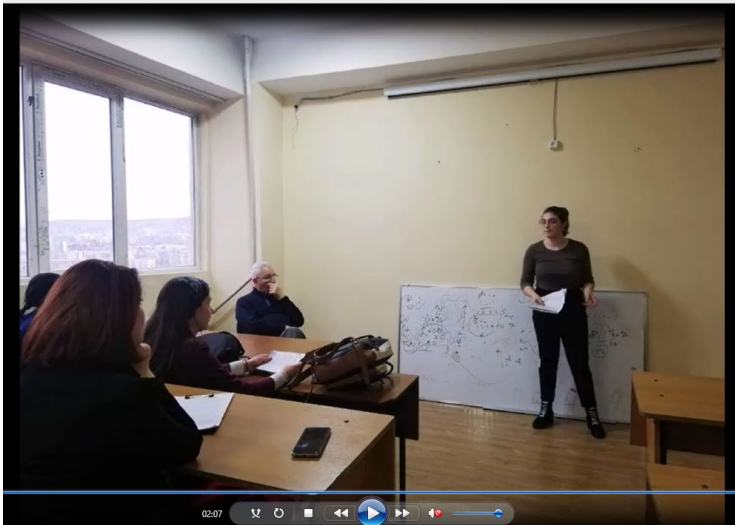

პროექტი, მისი მიზნები და ამოცანები სრულიად აპოლიტიკურია და გამოიცხადებს მიმდინარე პოლიტიკურ-პარტიულ პროცესებთან პიროვნული თუ ორგანიზაციული სახით რაიმე შეხებას.

- პროექტი მოიცავს მხოლოდ წმინდა წყლის სასწავლო-სამეცნიერო კვლევით პროცესს, რომლის შედეგებიც ჯამდება იმიტირებულ სამსჯავროზე, სადაც იმიტირებული სასამართლო პროცესი გამოყენებულია, როგორც გუნდის მიერ შეძენილი მრავალმხრივი ცოდნის საინტერესოდ და სრულყოფილად გადმოცემის თვალსაჩინო საშუალება.

პოლიტიკური ფიგურისადმი სტუდენტისა (უფროსკლასელისა) და მენტორის პირადი სიმპათია-ანტიპათია არ გაითვალისწინება. პოლიტიკოსის (პოლიტიკური პარტიის) პოლიტიკის დაცვისა თუ ბრალდების საკითხს წყვეტს კენჭისყრა.

უნარები, სერტიფიკატი

პროექტი ითვალისწინებს სტუდენტმა (უფროსკლასელმა) შეიძინოს შემდეგი უნარები:

- გავლილი მასტერკლასების (ტრენინგების) ათვისების, კვლევითი მუშაობის, არქივებში, ბიბლიოთეკებსა და სამეცნიერო კატალოგებში მოძიებული წყაროების (წერილობითი, ფოტო და ფონო დოკუმენტური...), სხვა მასალების, მტკიცებულებებისა და სანდო ინფორმაციის ანალიზისა და გამოყენების უნარი;
- სახელმწიფო (ეროვნული) ინტერესების კრიტერიუმებისა და პარამეტრების, ასევე საკუთარი პოზიციის მყარად არგუმენტირების უნარი;
- პაექრობის, სასამართლო პროცესზე მონაწილეობის უნარ-ჩვევა, ასევე, საჯარო გამოსვლისა და დებატების ხელოვნება; ქცევისა და ურთიერთობის ეთიკა; გუნდურობა და სხვ.

შესაბამისად, პროექტში მონაწილე სტუდენტი (უფროსკლასელი) მიიღებს სტუ-ს რექტორის, ფაკულტეტის დეკანისა და პროექტის ხელმძღვანელის მიერ ხელმოწერილ სერტიფიკატს.

18. საკუთარ სახელთა საძიებელი

1. აბესაძე ლევან 15, 89, 133
2. აიეტი 80
3. ალავეძე მარიამ 14, 34, 37, 120, 132, 135
4. ალექსანდრე I რუსეთის იმპერატორი 81
5. ალექსიძე ნინო 120
6. ანთია ლევან 122
7. ანთიძე დეა, 14, 42, 132, 136
8. აქუბარდია დავით 95
9. აქუბარდია თეონა 96
10. არჩვაძე იოსებ 49
11. არძინბა ვლადისლავ 25
12. ბაგრატი III 80
13. ბაგრატი V 80
14. ბარამიძე გიორგი 98
15. ბატონიშვილი ალექსანდრე 80, 120
16. ბეიკერი ჯეიმსი 28, 53
17. ბენაშვილი თეკლა 14, 47, 132, 136
18. ბერია ლავრენტი 81
19. ბერიანიძე მაყვალა 49
20. ბერძენიშვილი კესარია 14, 132, 135
21. ბოკუჩავა მარიამ 14, 25, 32, 132, 136
22. ბრეგვაძე ზაიკო 116
23. ბულია აკაკი 14, 32, 132, 135
24. ბურჯანაძე ნინო 100
25. ბუხრაშვილი ეკა 114
26. გაბისონია ირაკლი 2, 5, 10, 76, 88-91, 94, 119, 121, 124, 128, 133
27. გაბუნია გიორგი 51
28. გამსახურდია ზვიად 23, 52, 53, 81, 101
29. გამსახურდია კონსტანტინე (კოკო) 101
30. გამსახურდია ცოტნე 23

31. გასიტაშვილი ზურაბ 10, 89, 133
32. გეგეშიძე გიორგი 17
33. გელენავა ნინო 113
34. გენშერი ჰანს-დიტრიხი 28
35. გვენეტაძე ედიშერ 123, 125
36. გიორგი მთანმინდელი 81
37. გიორგი I 81
38. გიორგი III 81, 116
39. გიორგი IV ლაშა 81
40. გიორგი VII 81
41. გიორგი VIII 81
42. გიორგი XII (XIII) 81
43. გოგლიძე ნინი 14, 34, 132, 136
44. გოგოძე ანა 111,
45. გუგუშვილი ბესარიონ 52
46. გუგუშვილი პაატა 52
47. გუნია სალომე 14, 15, 34, 132, 135
48. დავით VI ნარინი 81
49. დავით VII ულუ 81
50. დავითური რუსუდანი 116
51. დემეტრაშვილი სოფო 15, 70, 132, 136
52. დურმიშიძე ნუგზარ 15, 132, 136
53. ეკატერინე II რუსეთის იმპერატორი 81
54. ერეკლე II 81, 95, 120
55. ესკრიჯ-კოსმაჩი ელენა 93
56. ვასაძე ხატია 14, 70, 132, 135
57. ვახტანგ გორგასალი 33, 81
58. ვახტანგ VI 86, 125
59. ზარქუა აკა 24, 34, 40
60. ზურაბიშვილი ნანა 52
61. თამარ მეფე 81
62. თარხნიშვილი ლევანი 52

- 63. თეიმურაზ I 81
- 64. თეიმურაზ II 81
- 65. იმერლიშვილი თამარ 14, 34, 132, 136
- 66. იოსელიანი ჯაბა 24, 28, 33, 53
- 67. კაიკაციშვილი არჩილი 53
- 68. კალანდია თამარ 114
- 69. კარტოზია მამუკა 51
- 70. კეკოშვილი ვახტანგ 53
- 71. კენედი რობერტი 31
- 72. კვანტრიშვილი ნინო 52
- 73. კირიონ I 81
- 74. კიკნაველიძე ირაკლი 102
- 75. კიტოვანი თენგიზ 24, 28, 33
- 76. კლიმიაშვილი ლევან 10, 89, 133
- 77. კლინტონი ბილი 47
- 78. კოპალიანი საბა 112
- 79. კოსტავა მერაბ 81
- 80. კოლუაშვილი პაატა 51
- 81. კუკავა კახა 102
- 82. კულამოვი ანა-მარია 110
- 83. კუპრაშვილი ჰენრი 2, 5, 11, 74, 89, 93, 94, 98, 101, 111, 116, 119, 121, 124, 126, 160
- 84. ლაშქარაძე ელენე 114
- 85. ლევან II დადიანი 81
- 86. ლეკიშვილი ნიკო 19
- 87. ლოიდ ჯორჯი, დევიდ 81
- 88. ლომინაძე თამარ 10, 89, 133
- 89. ლომოური ნოდარ 48
- 90. ლორენცენი იოჰან 18, 38
- 91. ლორთქიფანიძე ლევანი 71, 138
- 92. ლუარსაბ II 81
- 93. ლუგარი რიჩარდ 36, 37, 45-47

94. მარიონი ფრენსის 93
95. მაღლაფერიძე მარინე 125
96. მაძლარაშვილი ნიკოლოზი 14, 15, 34, 47, 132, 135
97. მახარაძე მარიამ 112
98. მეტრეველი როინი 115
99. მჟავანაძე ვასილ 18, 81
100. მხეიძე პაატა 103
101. ნაკაშია ანა 10, 13, 89-91, 107, 133, 134, 135
102. ნამჩავაძე ბესო 54
103. ნარჩემაშვილი კობა 103
104. ნიკოლაძე გიორგი 88
105. ნოდია გია 52
106. ნოზაძე მარიამ 109
107. ოდიშელიძე ნინო 2, 76, 119, 124
108. ორბელიანი სულხან-საბა 81, 116
109. ოსიძე ლევან 115
110. ოტიაშვილი ნიკა 14, 32, 132, 136
111. პაპაშვილი მურმან 123
112. პაჭკორია თათია 97
113. პეტრე I რუსეთის იმპერატორი 81
114. პიტიახში ვარქსენ 81
115. პლანკი მაქსი 94, 95
116. პრიმაკოვი ევგენი 25
117. ჟვანია თამარ 21
118. ჟორდანია ნოე 81, 101
119. რამსფელდი დონალდი 30
120. რატიანი სერგო 104
121. რეხვიაშვილი ნუგზარ 51
122. რობაქიძე გრიგოლ 97
123. როგავა სოფო 121
124. რუსუდან მეფე 81
125. სააკაშვილი მიხეილი 47

